

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΥΝΟΧΗΣ
ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ
ΤΑΜΕΙΟΥ

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Επιχειρησιακού Προγράμματος
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ,
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ και
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ
Μονάδα Α2
Λεωφ. Μεσογείων 56
115 27 Αθήνα

**ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ
ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ**

Ημερομηνία: **27-11-2019**
Α.Π.: **7097/1312/Α2**

ΑΠΟΦΑΣΗ

Θέμα: Παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης έργων στη Δράση «ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ/ ΣΣΚ» - 1^η Πρόσκληση: «Φορέας Αρωγός» - Κωδικός Πρόσκλησης 026ΚΕ - Α/Α ΟΠΣ 3875.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Την διάταξη του άρθρου 90 του ΠΔ 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» (ΦΕΚ Α' 98).
2. Τον Ν. 4314/2014 (ΦΕΚ Α' 265) Α) «Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.06.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α 297) και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
3. Το Π.Δ. 81/2019 (ΦΕΚ Α' 119) «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων».
4. Το Π.Δ. 83/2019 (ΦΕΚ Α' 121) «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
5. Το Π.Δ. 84/2019 (ΦΕΚ Α' 123) «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών/Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων».
6. Την με Α.Π. 47/18.07.2019 (ΦΕΚ Β' 3100) Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ιωάννη Τσακίρη».
7. Την υπ' αριθμ. 80261/01.08.2019 (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 511) Κοινή Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διορισμός μετακλητής Ειδικής

- Γραμματέως Διαρθρωτικών Προγραμμάτων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων».
8. Τον Ν. 4622/2019 (ΦΕΚ Α'133) «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης».
  9. Το Π.Δ. 147/2017 (ΦΕΚ Α' 192) «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης», όπως ισχύει.
  10. Την με Α.Π. 66135/ΕΥΘΥ455/13.06.2017 (ΦΕΚ Β' 2064) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης "Τροποποίηση της με αριθμό 67743/ΕΥΘΥ/615/24.6.2015 υπουργικής απόφασης «Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ του άρθρου 5 παρ 1 του ν. 4314/2014 και κατάργηση της αριθ. 1121/408Δ/Φ03/2012 (Β' 655) Κοινής Υπουργικής Απόφασης»" (ΦΕΚ Β' 1248).
  11. Το εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (Εταιρικό Σύμφωνο για το πλαίσιο Ανάπτυξης) 2014-2020, αρ. απόφασης C(2014) 3542 final/ 23.05.2014.
  12. Την με Α.Π. 177229/ 15.12.2014 Κοινή Υπουργική Απόφαση για την έγκριση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020» (ΑΔΑ: 7ΠΧΒ0-2ΥΜ).
  13. Την με αριθμό C(2014) 10162 final/18.12.2014 Εκτελεστική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έγκριση ορισμένων στοιχείων του επιχειρησιακού προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» στην Ελλάδα, (CCI 2014GR16M2OP001).
  14. Την με Α.Π. 113091/05.11.2015 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού «Ανάθεση αποκλειστικών καθηκόντων Προϊσταμένης της ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ» (ΑΔΑ: Ω01Λ465307-Κ2Φ).
  15. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 1303/2013 (Γενικός Κανονισμός) του Ε. Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006, όπως ισχύει
  16. Τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 215/2014 της Επιτροπής της 7ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013.
  17. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 1301/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και την κατάργηση του 1080/2006 Κανονισμού του Συμβουλίου, όπως ισχύει.
  18. Τον Κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012.
  19. Τη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (Επίσημη Εφημερίδα L. 124 της 20.05.2003).
  20. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ'

εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), όπως ισχύει (Ο.Υ ΕΕ L 187/1 της 26.06.2014).

21. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis) (Ο.Υ ΕΕ L 352 της 24.12.2013).
22. Την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/Υ 198/01).
23. Την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/Υ262/01).
24. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 480/2014 της Επιτροπής της 3ης Μαρτίου 2014 «για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού Κοινών διατάξεων για το Ε.Τ.Π.Α., το ΕΚΤ, το ΤΑ, το ΕΓΤΑΑ και το ΕΤΘ&Α και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ε.Τ.Π.Α., το ΕΚΤ, το ΤΑ και το ΕΤΘ&Α».
25. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 του Ε. Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την θέσπιση του Προγράμματος –πλαισίου «Ορίζων 2020» για την έρευνα και καινοτομία (2014-2020) και ειδικότερα το άρθρο 21 που αναφέρεται στη συνέργεια διαρθρωτικών ταμείων/περιφερειακών πολιτικών με τον Ορίζοντα 2020.
26. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 821/2014 της Επιτροπής της 28ης Ιουλίου 2014, περί καθορισμού κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις λεπτομέρειες για την μεταβίβαση και διαχείριση των συνεισφορών των προγραμμάτων, την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής, τα τεχνικά χαρακτηριστικά των μέτρων πληροφόρησης και επικοινωνίας για τις Πράξεις και το σύστημα καταγραφής και αποθήκευσης των δεδομένων.
27. Την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020» (2013/Υ 209/01).
28. Τον Ν. 4310/2014 (ΦΕΚ Α΄ 258) «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
29. Τον Ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Β΄ 83), όπως ισχύει.
30. Τον Ν. 4336/2015 (ΦΕΚ Α΄ 94) και ειδικότερα την υποπαράγραφο Δ9 της παραγράφου Δ του άρθρου 2.
31. Τον Ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ) (Α΄ 147), όπως ισχύει.
32. Τον Ν. 4485/2017 «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 114), όπως ισχύει.
33. Τον Ν. 4488/2017 (ΦΕΚ Α΄ 137) «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις» (άρθρα 39, 40).
34. Τον Ν. 4547/2018 (ΦΕΚ Α΄ 102) «Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (άρθρο 98, παρ. 5, 6 και 7).
35. Τον Ν. 4521/2018 (ΦΕΚ Α΄ 38) «Ίδρυση Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και άλλες διατάξεις» και ειδικότερα το άρθρο 20.
36. Τον Ν. 4589/2019 (ΦΕΚ Α΄ 13) «Συνέργειες Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με τα Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, Παλλημνιακό Ταμείο και άλλες διατάξεις» (άρθρα 36, 37).
37. Τον Ν. 4605/2019 (ΦΕΚ Α΄ 52) «Εναρμόνιση της Ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία (ΕΕ) 2016/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου του 2016 σχετικά με την προστασία της τεχνογνωσίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών

- που δεν έχουν αποκαλυφθεί (εμπορικό απόρρητο) από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψή τους. Μέτρα για την επιτάχυνση του έργου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης και άλλες διατάξεις».
38. Την υπ' αριθμ. 177229/15.12.2014 Κοινή Υπουργική Απόφαση Έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία.
  39. Την υπ' αριθμ. 137675/ΕΥΘΥ/1016/19.12.2018 Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας & Ανάπτυξης (ΦΕΚ Β' 5968) "Αντικατάσταση της 110427/ΕΥΘΥ/1020/ 20.10.2016 (ΦΕΚ Β' 3521) υπουργικής Απόφασης «Τροποποίηση και αντικατάσταση της 81986/ΕΥΘΥ/712/31.7.2015 (ΦΕΚ Β'1822) υπουργικής Απόφασης "Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων"»
  40. Το υπ' αριθμ. 12078/ΕΥΘΥ/1150/25.11.2015 έγγραφο της ΕΥΘΥ με θέμα: «Περιγραφή του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου για τα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 που χρηματοδοτούνται από το Ε.Τ.Π.Α., το ΕΚΤ και το ΤΣ στο πλαίσιο του Στόχου: Επενδύσεις στην Ανάπτυξη και την Απασχόληση», όπως ισχύει.
  41. Την Κ.Υ.Α. υπ' αριθμ. 82193/ΕΥΣΣΑ 1810/4.8.2015 (ΦΕΚ Β'1862,) με την οποία εγκρίνεται η «Εθνική Στρατηγική ΕΤΑΚ για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2014- 2020», όπως ισχύει.
  42. Την ΚΥΑ υπ' αριθμ. 126829/ΕΥΘΥ/1217/08.12.2015 (ΦΕΚ Β' 2784) «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020, σύμφωνα με το αρ. 22 του Ν. 4314/2014, Απόφαση, όπως ισχύει.
  43. Την υπ' αριθμ. 49939/ΕΥΚΕ/1942/13.05.2016 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ, με θέμα: «Κρατικές ενισχύσεις και δημόσια χρηματοδότηση ερευνητικών Οργανισμών – Ερευνητικών υποδομών και Α.Π. 115970/ΕΥΚΕ/203/13.11.2015 «Κρατικές ενισχύσεις και RIS3» όπως ισχύει.
  44. Την υπ' αριθμ. 74391/ΕΥΚΕ/2634/13.07.2016 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες στους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020».
  45. Το υπ' αριθμ. 127093/ΕΥΘΥ 813/30.11.2016 έγγραφο της ΕΥΘΥ με θέμα: «Μακροχρόνιες υποχρεώσεις για Δράσεις Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΤΑΚ) στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020».
  46. Το υπ' αριθμ. 42649/ΕΥΚΕ/5351/10.04.2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ «Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. 651/2014, ως προς το χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής».
  47. Την υπ' αριθμ. 48087/ΕΥΚΕ/5479/26.04.2017 εγκύκλιο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Περιγραφή διαδικασιών, ρόλων εργασίας και ρόλων προς τους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά την ΠΠ 2014-2020».
  48. Την υπ' αριθμ. 109092/ΕΥΚΕ 6468/09.10.2017 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ, με θέμα: «Δυνατότητα χρηματοδότησης από το ΕΤΠΑ πειραματικής ανάπτυξης στον τομέα της Αγροδιατροφής, που αφορά παραγόμενο προϊόν το οποίο εμπίπτει στο Παρ. Ι της ΣΛΕΕ».
  49. Την από 16.03.2017 απάντηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε ερώτημα της ΕΥΚΕ για τη χρηματοδότηση λοιπών φορέων στο πλαίσιο Δράσεων ΕΑΚ.
  50. Την από 13.10.2016 Απόφαση της 2ης συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», με την οποία εγκρίθηκε η εξειδίκευση της Δράσης 01-1b-1.1-10: "Καινοτομικές συνεργατικές συστάδες επιχειρήσεων στους τομείς της RIS3 (Innovation Clusters)", όπως τροποποιήθηκε με τις από 01.12.2017 και 12.12.2018 Αποφάσεις της 3ης και της 4ης συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία»,

καθώς και μέσω της 40ης γραπτής διαδικασίας με την Α.Π. 3232/1160 Α1/16.5.2019 Απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΠΑΝΕΚ.

51. Την υπ' αριθμ. 3493/1282 Α1/29.05.2019 Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης (ΦΕΚ Β 2043) "Όρισμός της ΓΓΕΤ ως Ενδιάμεσου Φορέα του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» - Ανάθεση αρμοδιοτήτων διαχείρισης για τη Δράση: «ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ/ΣΣΚ»".
52. Την με Α.Π. 82213/ΕΥΚΕ1542/07.08.2019 γνώμη της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ).
53. Την με Α.Π. 5540/1963 Α1/24.09.2019 (ΑΔΑ: 60ΘΡ465ΧΙ8-4ΛΙ) Απόφαση με γραπτή διαδικασία (43η) της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», με την οποία εγκρίθηκαν η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των έργων στο πλαίσιο της Δράσης «ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ/ΣΣΚ-1η Πρόσκληση Φορέας Αρωγός».
54. Την με Α.Π. 5602/1042/Α2/26.09.2019 Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης έργων στη Δράση «ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ/ΣΣΚ» - 1η Πρόσκληση: «Φορέας Αρωγός» - Κωδικός Πρόσκλησης 026ΚΕ - Α/Α ΟΠΣ 3875 (ΑΔΑ: 9ΧΔΙ1465ΧΙ8-ΗΔ7).
55. Το από 26/11/2019 (Α.Π. ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ 7067/26.11.2019) αίτημα της ΓΓΕΤ περί παράτασης της καταληκτικής ημερομηνίας της ως άνω Πρόσκλησης.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

- A.** Την παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας της με Α.Π. 5602/1042/Α2/26.09.2019 Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης έργων στη Δράση «ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ/ΣΣΚ» - 1η Πρόσκληση: «Φορέας Αρωγός» - Κωδικός Πρόσκλησης 026ΚΕ - Α/Α ΟΠΣ 3875 (ΑΔΑ: 9ΧΔΙ1465ΧΙ8-ΗΔ7).

Συγκεκριμένα, η παράγραφος του σημείου 9 της απόφασης:

«Ως καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης στο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (www.ependyseis.gr/mis) ορίζεται η Παρασκευή 29.11.2019 ώρα 14.00.»

αντικαθίσταται ως εξής:

«Ως καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης στο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (www.ependyseis.gr/mis) ορίζεται η Δευτέρα 23.12.2019 ώρα 14.00.»

Επίσης, προστίθενται:

1. Ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός 1407/2013 για Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας (De Minimis) ως ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ και
2. Στο τέλος του Κεφαλαίου 5 της αναλυτικής πρόσκλησης, η παρακάτω πρόταση, η οποία είχε παραληφθεί εκ παραδρομής:
«Σημειώνεται ότι δεν χρηματοδοτούνται έργα που αφορούν σε παρασκευή, επεξεργασία και εμπορία καπνού και προϊόντων καπνού, σύμφωνα με τον ΕΚ 1301/2013 για το ΕΤΠΑ.»

- B.** Κατά τα λοιπά ισχύουν τα αναγραφόμενα στην Απόφαση με Α.Π. 5602/1042/Α2/26.09.2019 Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης έργων στη Δράση

«ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ/ΣΣΚ» - 1η Πρόσκληση: «Φορέας Αρωγός» - Κωδικός Πρόσκλησης 026ΚΕ - Α/Α ΟΠΣ 3875 (ΑΔΑ: 9ΧΔΙ1465ΧΙ8-ΗΔ7).

- Γ. Αναπόσπαστο τμήμα της Απόφασης είναι η συνημμένη Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης και τα Παραρτήματα αυτής, όπου έχουν ενσωματωθεί οι σχετικές προσθήκες.
- Δ. Η παρούσα τροποποίηση της Πρόσκλησης της Δράσης να αναρτηθεί στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ και να δημοσιευθεί στις ιστοσελίδες της ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ <http://www.antonistikitita.gr>, του ΕΣΠΑ www.espa.gr και της ΓΓΕΤ www.gsrt.gr.
- Ε. Αναλυτικές πληροφορίες και ενημέρωση παρέχονται από:
- Τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, Διεύθυνση Υποστήριξης Δράσεων Έρευνας & Καινοτομίας / Τμήμα Γ' Καινοτομίας, Μεσογείων 14-18, 11510 Αθήνα και συγκεκριμένα από τα παρακάτω στελέχη της ΓΓΕΤ:
    - Απέργης Κωνσταντίνος, τηλ. επικ. 213-1300157, e-mail: dape@gsrt.gr
    - Μυλωνά Ιωάννα, τηλ. επικ. 213-1300143, e-mail: i.milona@gsrt.gr
  - Το Γραφείο Πληροφόρησης ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ: Δραγατσανίου 8, Πλατεία Κλαυθμώνος, Αθήνα, τηλεφωνική ενημέρωση στο 801 11 36 300 από σταθερό τηλέφωνο με αστική χρέωση.
  - Τις ιστοσελίδες:
    - της ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ <http://www.antonistikitita.gr>
    - της ΓΓΕΤ <http://www.gsrt.gr> και
    - του ΕΣΠΑ <http://www.espa.gr>

Ο Υφυπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων

Ιωάννης Τσακίρης

Συνημμένα:

Αναλυτική Πρόσκληση με τα Παραρτήματά της

Κοινοποίηση:

- Γραφείο Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, κ. Σ.Α. Γεωργιάδη
- Γραφείο Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, κ. Ι. Τσακίρη
- Γραφείο Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, κ. Χ. Δήμα
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων – ΕΣΠΑ, κ. Δ. Σκάλκου
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, κ. Α. Κυριαζή
- ΓΓΕΤ, Διεύθυνση Υποστήριξης Δράσεων Έρευνας & Καινοτομίας / Τμήμα Γ' Καινοτομίας
- Εθνική Αρχή Συντονισμού, Νίκης 5-7, 10180 Αθήνα
- Αρχή Πιστοποίησης, Ναυάρχου Νικοδήμου & Βουλής 11, 10557 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ)
- Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΚΕΜΚΕ)
- ΜΟΔ, Τομέας Εφαρμογών Πληροφορικής και Ψηφιακής Τεχνολογίας

Εσωτερική διανομή:

- Γραφείο Ειδικής Γραμματέως Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ
- Γραφείο Προϊσταμένης ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ
- Μονάδες Α1, Α2, Β1

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,
ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού
Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα,
Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
Διεύθυνση Υποστήριξης Δράσεων
Έρευνας & Καινοτομίας
Τμήμα Γ' Καινοτομίας

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ • ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ • ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ
ΔΡΑΣΗΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
ΕΡΕΥΝΑΣ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
& ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

«ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ / ΣΣΚ»

1^η Πρόσκληση: Φορέας Αρωγός

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2019

Πίνακας περιεχομένων

ΟΡΙΣΜΟΙ	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	8
2. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	13
3. ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	16
4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	16
5. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ)	19
6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ – ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	20
6.1. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	20
6.1.1. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ / ΔΑΠΑΝΕΣ	21
6.2. ΌΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	24
6.3. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	24
6.3.1. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	24
6.3.2. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	24
7. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ	24
7.1. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ	24
7.2. Ένταση της ενίσχυσης	24
7.3. ΣΩΡΕΥΣΗ	26
7.4. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	26
7.5. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	27
8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ	27

9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ–ΟΡΓΑΝΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ–ΚΡΙΤΗΡΙΑ–ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ	29
9.1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ - ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	29
9.2 ΌΡΓΑΝΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	32
9.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	33
10 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ	36
11 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ	37
11.1 ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ.....	37
11.2 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΈΡΓΩΝ – ΕΠΑΛΛΗΘΕΥΣΕΙΣ.....	38
12 ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ – ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ.....	42
13 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.....	45
14 ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΩΝ	47
15 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	48
15.1. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ.....	48
15.2. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	49
15.3. ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	50
16 ΠΑΡΑΤΥΠΙΕΣ – ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ – ΑΝΑΚΤΗΣΗ.....	50
17 ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ.....	51

ΟΡΙΣΜΟΙ

Για τους σκοπούς της παρούσας πρόσκλησης, οι χρησιμοποιούμενοι όροι και συντμήσεις έχουν την έννοια που τους αποδίδεται κατωτέρω:

ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
Ε.Π.	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα: Έγγραφο το οποίο καταρτίζεται από τα αρμόδια Υπουργεία, Περιφέρειες και τους λοιπούς αρμόδιους εταίρους και εγκρίνεται από την Ε. Επιτροπή και το οποίο καθορίζει μία αναπτυξιακή στρατηγική που θα επιτευχθεί με τη συνδρομή ενός ή περισσότερων ΕΔΕΤ.
ΑΠ	Άξονας Προτεραιότητας: Μια από τις προτεραιότητες της στρατηγικής στο πλαίσιο Επιχειρησιακού Προγράμματος που έχει συγκεκριμένους μετρήσιμους στόχους και περιλαμβάνει ομάδα πράξεων οι οποίες σχετίζονται μεταξύ τους.
ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα-Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία».
ΕΦ	Ενδιάμεσος Φορέας: Κάθε δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας, που ενεργεί υπό την ευθύνη μιας διαχειριστικής αρχής ή αρχής πιστοποίησης ή εκτελεί καθήκοντα εξ ονόματος μίας τέτοιας αρχής σε σχέση με δικαιούχους που υλοποιούν πράξεις.
Δράση	Το σύνολο των στοιχείων που ορίζονται από τη διαχειριστική αρχή μέσω της Αναλυτικής πρόσκλησης και των συνοδευτικών εντύπων αυτής βάσει των οποίων εντάσσονται και υλοποιούνται οι πράξεις.
Πράξη/Έργο του Ε.Π.	Έργο (Έρευνας Τεχνολογικής Ανάπτυξης ή Καινοτομίας) που υλοποιείται από έναν ή περισσότερους δικαιούχους, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του άξονα προτεραιότητας με τον οποίο σχετίζεται.
Δικαιούχος – Φορέας Αρωγός	Δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας που εκτελεί έργο και λαμβάνει δημόσια ενίσχυση. Στο πλαίσιο της παρούσας δράσης ως δικαιούχος νοείται ο Φορέας Αρωγός που είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση του έργου.
ΥΑΕΚΕΔ (Υπουργική Απόφαση Εθνικών Κανόνων Επιλεξιμότητας Δαπανών)	Η Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης 137675/ΕΥΘΥ/1016/19.12.2018 (Β' 5968) με θέμα "Αντικατάσταση της υπ' αριθ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (Β' 3521) υπουργικής απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.07.2015 (Β' 1822) υπουργικής απόφασης Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων»"
Ενίσχυση/Δημόσια Δαπάνη	Κάθε δημόσια συνεισφορά στη χρηματοδότηση πράξεων από τον κρατικό προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής, καθώς και κάθε παρόμοια δαπάνη. Κάθε συμμετοχή στη χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό πράξεων φορέων ή ενώσεων του δημόσιου τομέα, ενός ή περισσότερων περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή φορέων του δημόσιου τομέα που ενεργούν σύμφωνα με την οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης

	Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών νοείται ως παρεμφερής δαπάνη.
Ένταση ενίσχυσης	Το ακαθάριστο ποσό της ενίσχυσης εκφραζόμενο ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών, πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων.
Ιδιωτική συμμετοχή	Κάθε συμμετοχή από ιδιωτικά κεφάλαια για την υλοποίηση έργου.
Υπεύθυνος Έργου	Φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει την ευθύνη για το συντονισμό και την επίβλεψη του έργου από επιστημονικής, τεχνικής και οικονομικής πλευράς.
Αρχή Ελέγχου	Εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή οντότητα, λειτουργικά ανεξάρτητη από τη διαχειριστική αρχή και την αρχή πιστοποίησης, η οποία ορίζεται από το κράτος μέλος για κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο της ουσιαστικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου. Στην Ελλάδα είναι η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (η ΕΔΕΛ).
Παρατυπία	Κάθε παράβαση διάταξης του κοινοτικού δικαίου η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει το γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τον καταλογισμό στον κοινοτικό προϋπολογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης.
Δημοσιονομική διόρθωση	Η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της Κοινοτικής ή/και της Εθνικής συμμετοχής σε ένα έργο ή σε μία πράξη, στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησής τους από τα επιχειρησιακά προγράμματα της προγραμματικής περιόδου, η οποία είναι ανάλογη της παράβασης που διαπιστώνεται.
Αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό	Κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί ίσης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία σύμφωνα με τους όρους της σχετικής σύμβασης ή απόφασης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση της δαπάνης.
Ανάκτηση	Η επιστροφή των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από το λαβόντα/δικαιούχο.
ΠΣΚΕ	Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων: το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, περιλαμβάνει τις διαδικασίες και τα δεδομένα που απαιτούνται για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την υλοποίηση των δράσεων ενίσχυσης και στήριξης της επιχειρηματικότητας. Οι διαδικασίες περιγράφονται σύμφωνα με τους ενωσιακούς κανόνες των διαρθρωτικών ταμείων και των Κρατικών Ενισχύσεων.
Έναρξη εργασιών	Το πρώτο διάστημα χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν στην επένδυση, είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού, είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών.
Συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της	Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες, η συνδρομή και η επαγγελματική κατάρτιση στους τομείς της μεταφοράς γνώσεων, της απόκτησης, της προστασίας και της

καινοτομίας	εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων ενεργητικού, της χρήσης προτύπων και κανονισμών που τα εμπεριέχουν.
Υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας	Η παροχή χώρων γραφείων, βάσεων δεδομένων, βιβλιοθηκών, έρευνας αγοράς, χρήσης εργαστηρίου, σήμανσης ποιότητας, δοκιμών και πιστοποίησης με σκοπό την ανάπτυξη αποτελεσματικότερων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών.
Αρχική επένδυση	α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, ή β) η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει αν δεν είχε αγοραστεί και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή και αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης.
Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας/ΣΣΚ	Δομές ή οργανωμένες ομάδες ανεξάρτητων μερών (όπως καινοτόμες νεοσύστατες επιχειρήσεις, μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς και οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων, μη κερδοσκοπικές οργανώσεις και άλλοι συναφείς οικονομικοί παράγοντες) που έχουν σχεδιαστεί για να τονώσουν την καινοτομία δραστηριότητα, με την προώθηση, την από κοινού χρήση εγκαταστάσεων και την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειρογνωμοσύνης, συμβάλλοντας αποτελεσματικά στη μεταφορά γνώσεων, τη δημιουργία δικτύων, τη διάδοση πληροφοριών και τη συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων και άλλων οργανισμών του συνεργατικού σχηματισμού.
Πραγματική συνεργασία	Η συνεργασία μεταξύ δύο τουλάχιστον ανεξάρτητων μερών για την ανταλλαγή γνώσεων ή τεχνολογίας ή για την επίτευξη κοινού στόχου βάσει του καταμερισμού της εργασίας, στην περίπτωση που τα μέρη καθορίζουν από κοινού το αντικείμενο του συνεργατικού έργου, συμβάλλουν στην υλοποίησή του και αναλαμβάνουν από κοινού τους κινδύνους, καθώς και τα αποτελέσματά του. Ένα ή περισσότερα μέρη μπορεί να επιβαρύνονται με το πλήρες κόστος του έργου και άρα να απαλλάσσονται τα λοιπά μέρη από τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους του. Η έρευνα επί συμβάσει και η παροχή ερευνητικών υπηρεσιών δεν θεωρούνται μορφές συνεργασίας.
Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας (de minimis)	Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται ανά κράτος μέλος σε μία ενιαία επιχείρηση δεν υπερβαίνει το ποσό των 200.000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών.
Ενιαία επιχείρηση (Όταν χρησιμοποιείται ο Καν. ΕΕ 1407/2013 (de minimis))	Στην «ενιαία επιχείρηση» περιλαμβάνονται, για τους σκοπούς του κανονισμού Ε.Ε. 1407/2013, όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους: α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης· β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης· γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του

καταστατικού αυτής της τελευταίας:

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) του πρώτου εδαφίου με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης ενιαία επιχείρηση.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Δράση «Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας» χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και από Εθνικούς Πόρους στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΠΑνεΚ)» του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Το ΕΤΠΑ συνεισφέρει στη χρηματοδότηση ενισχύσεων για την τόνωση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής μέσω της μείωσης των περιφερειακών ανισοτήτων και της υποστήριξης των διαρθρωτικών βελτιώσεων και προσαρμογών των περιφερειακών οικονομιών, συμπεριλαμβανομένης και της ανασυγκρότησης βιομηχανικών περιοχών που παρακμάζουν και ιδιαίτερα συμβάλλει στη μετατροπή της γνώσης σε επιχειρηματικές ευκαιρίες, δηλαδή, στηρίζει την εφαρμοσμένη έρευνα, τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων Ε&Α και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, τη μεταφορά τεχνολογίας, τη δημιουργία γραμμών πιλοτικής παραγωγής και επικύρωσης προϊόντων καθώς και της πρώτης παραγωγής, κ.λπ.

Η Δράση εντάσσεται στο ΕΠΑνεΚ και συγκεκριμένα:

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 01 και 01Σ: «Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες»

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 01: «Ενίσχυση της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας»

Επενδυτική Προτεραιότητα 1.β: «Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυσής εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής»

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 1.1: «Αύξηση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και συνεργασιών για την ανάπτυξη καινοτόμου επιχειρηματικότητας σύμφωνα με την εθνική στρατηγική έρευνας και καινοτομίας για έξυπνη εξειδίκευση»

1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

1.1. Το βασικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση της Δράσης είναι:

1. Η διάταξη του άρθρου 90 του ΠΔ 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» (ΦΕΚ Α' 98).
2. Το ΠΔ 81/2019 (ΦΕΚ Α' 119) «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων».
3. Το Π.Δ. 83/2019 (ΦΕΚ Α' 121) «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
4. Το Π.Δ. 84/2019 (ΦΕΚ Β' 123) «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών/Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων».
5. Η με Α.Π. 47/18.07.2019 (ΦΕΚ Β' 3100) Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ιωάννη Τσακίρη.
6. Ο Ν. 4622/2019 (ΦΕΚ Α' 133) «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης».

7. Το εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) 2014-2020», Απόφαση C(2014)3542 final/23.05.2014.
8. Η με Α.Π. 177229/ 15.12.2014 Κοινή Υπουργική Απόφαση για την έγκριση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για το Επιχειρησιακού Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020» (ΑΔΑ: 7ΠΧΒ0-2ΥΜ).
9. Η με αριθμό C(2014) 10162 final/18.12.2014 Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έγκριση ορισμένων στοιχείων του επιχειρησιακού προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» στην Ελλάδα, (CCI 2014GR16M2OP001).
10. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013 περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006, όπως ισχύει.
11. Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 821/2014 της Επιτροπής της 28^{ης} Ιουλίου 2014, περί καθορισμού κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις λεπτομέρειες για την μεταβίβαση και διαχείριση των συνεισφορών των προγραμμάτων, την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής, τα τεχνικά χαρακτηριστικά των μέτρων πληροφόρησης και επικοινωνίας για τις πράξεις και το σύστημα καταγραφής και αποθήκευσης των δεδομένων.
12. Ο εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 215/2014 της Επιτροπής της 7^{ης} Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013.
13. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 1301/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και την κατάργηση του 1080/2006 Κανονισμού του Συμβουλίου.
14. Ο Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012.
15. Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 18^{ης} Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis) (Ο.Υ ΕΕ L 352 της 24.12.2013).
16. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 17^{ης} Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), όπως ισχύει.(Ο.Υ ΕΕ L 187/1 της 26.06.2014).
17. Η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/С 198/01).
18. Η Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/С 262/01).

19. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 480/2014 της Επιτροπής της 3^{ης} Μαρτίου 2014 «για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού Κοινών διατάξεων για το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ, το ΤΑ, το ΕΓΤΑΑ και το ΕΤΘ&Α και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ, το ΤΑ και το ΕΤΘ&Α».
20. Ο Ν. 4314/2014 (ΦΕΚ 265/Α/23.12.2014) «Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014–2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13^{ης} Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.06.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του Ν. 3419/2005 (Α 297) και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
21. Ο Ν. 4310/2014 (ΦΕΚ 258/Α/08.12.2014) «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
22. Ο Ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 83/Β/11.05.2016), όπως ισχύει.
23. Ο Ν. 4336 (ΦΕΚ 94/Α'/14.08.2015) και ειδικότερα η υποπαράγραφος Δ9 της παραγράφου Δ του άρθρου 2.
24. Ο Ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ) (Α' 147), όπως ισχύει.
25. Ο Ν. 4485/2017 «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 114), όπως ισχύει.
26. Ο Ν. 4488/2017 (ΦΕΚ Α' 137) «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις» (άρθρα 39, 40).
27. Ο Ν. 4547/2018 (ΦΕΚ Α' 102) «Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (άρθρο 98, παρ. 5, 6 και 7).
28. Ο Ν. 4521/2018 (ΦΕΚ Α' 38) «Ίδρυση Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και άλλες διατάξεις» και ειδικότερα το άρθρο 20.
29. Ο Ν. 4589/2019 (ΦΕΚ Α' 13) «Συνέργειες Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με τα Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, Παλλημνιακό Ταμείο και άλλες διατάξεις» (άρθρα 36, 37).
30. Το με Α.Π. 92415/ΕΥΚΕ 6282/28.08.2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Οδηγίες και Παρότρυνση Τήρησης Διαδικασιών προς Φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση Κρατικών Ενισχύσεων».
31. Το με Α.Π. 109092/ΕΥΚΕ 6468/09.10.2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Δυνατότητα χρηματοδότησης από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) πειραματικής ανάπτυξης στον τομέα της αγροδιατροφής που αφορά παραγόμενο προϊόν το οποίο εμπίπτει στο Παρ. Ι της ΣΛΕΕ».
32. Ο Ν. 4384/2016 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, μορφές συλλογικής οργάνωσης του αγροτικού χώρου και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 78) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
33. Η με Α.Π. 177229/15.12.2014 Κοινή Υπουργική Απόφαση Έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία.
34. Η Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης με αριθ. 137675/ΕΥΘΥ/1016/19.12.2018 (ΦΕΚ Β' 5968) με θέμα «Αντικατάσταση της υπ' αριθ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (ΦΕΚ Β' 3521) υπουργικής απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.7.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) υπουργικής απόφασης Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων».

35. Η Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων [Επίσημη Εφημερίδα L 124 της 20.05.2003].
36. Το με Α.Π. 12078/ΕΥΘΥ/1150/25.11.2015 έγγραφο της ΕΥΘΥ με θέμα: «Περιγραφή του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου για τα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 που χρηματοδοτούνται από το Ε.Τ.Π.Α., το ΕΚΤ και το ΤΣ στο πλαίσιο του Στόχου: Επενδύσεις στην Ανάπτυξη και την Απασχόληση», όπως ισχύει.
37. Η Κ.Υ.Α. 82193/ΕΥΣΣΑ 1810/04.08.2015 (ΦΕΚ 1862/Β/27.08.2015,) με την οποία εγκρίνεται η «Εθνική Στρατηγική ΕΤΑΚ για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2014 - 2020», όπως ισχύει.
38. Η ΚΥΑ 126829/ΕΥΘΥ/1217/08.12.2015 (ΦΕΚ Β' 2784/21.12.2015) «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020, σύμφωνα με το αρ. 22 του Ν. 4314/2014, απόφαση όπως ισχύει.
39. Η με Α.Π. 66135/ΕΥΘΥ455/15.06.2017 (ΦΕΚ/Β/2064/2017) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης «Τροποποίηση της με αριθ. 67743/ΕΥΘΥ/615/24.06.2015 Υπουργικής Απόφασης «Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ του άρθρου 5 παρ 1 του Ν. 4314/2014 και κατάργηση της αριθ. 1121/408Δ/Φ03/2012 (Β 655) Κοινής Υπουργικής Απόφασης»».
40. Η με Α.Π. 49939/ΕΥΚΕ1942/13.05.2016 Εγκύκλιος της ΕΥΚΕ, με θέμα: «Κρατικές ενισχύσεις και δημόσια χρηματοδότηση ερευνητικών Οργανισμών – Ερευνητικών υποδομών και Α.Π. 115970/ΕΥΚΕ203/13.11.2015 «Κρατικές ενισχύσεις και RIS3» όπως ισχύει.
41. Η με Α.Π. 74391/ΕΥΚΕ2634/13.07.2016 Εγκύκλιος της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες στους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020».
42. Το με Α.Π. 127093/ΕΥΘΥ 813/30.11.2016 έγγραφο της ΕΥΘΥ με θέμα: «Μακροχρόνιες υποχρεώσεις για δράσεις Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΤΑΚ) στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020».
43. Το με Α.Π. 42649/ΕΥΚΕ5351/10.04.2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ «Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. 651/2014, ως προς το χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής».
44. Η με Α.Π. 48087/ΕΥΚΕ5479/26.04.2017 εγκύκλιος της ΕΥΚΕ με θέμα: «Περιγραφή διαδικασιών, ροών εργασίας και ρόλων προς τους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά την ΠΠ 2014-2020».
45. Η με Α.Π. 109092/ΕΥΚΕ 6468/09.10.2017 Εγκύκλιος της ΕΥΚΕ, με θέμα: «Δυνατότητα χρηματοδότησης από το ΕΤΠΑ πειραματικής ανάπτυξης στον τομέα της Αγροδιατροφής, που αφορά παραγόμενο προϊόν το οποίο εμπίπτει στο Παρ. Ι της ΣΛΕΕ».
46. Η από 16.03.2017 απάντηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε ερώτημα της ΕΥΚΕ για τη χρηματοδότηση λοιπών φορέων στο πλαίσιο Δράσεων ΕΑΚ.
47. Η από 13.10.2016 Απόφαση της 2ης συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», με την οποία εγκρίθηκε η εξειδίκευση της Δράσης 01-1b-1.1-10: “Καινοτομικές συνεργατικές συστάδες επιχειρήσεων στους τομείς της RIS3 (Innovation Clusters)”, όπως τροποποιήθηκε με τις από 01.12.2017 και 12.12.2018 Αποφάσεις της 3ης και της 4ης συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», καθώς και μέσω της 40^{ης} γραπτής διαδικασίας με την Α.Π. 3232/1160 Α1/16.5.2019 Απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΠΑνΕΚ.
48. Η με Α.Π. 3493/1282 Α1/29.05.2019 Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης (ΦΕΚ Β 2043/04.06.2019) “Ορισμός της ΓΓΕΤ ως Ενδιάμεσου Φορέα του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» - Ανάθεση αρμοδιοτήτων διαχείρισης για τη Δράση: «ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ/ΣΣΚ»”.
49. Η με Α.Π. 82213/ΕΥΚΕ1542/07.08.2019 γνώμη της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ).

50. Η με Α.Π. 5540/1963 Α1/24.09.2019 (ΑΔΑ: 60ΘΡ465ΧΙ8-4ΛΙ) Απόφαση με γραπτή διαδικασία (43η) της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», με την οποία εγκρίθηκαν η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των έργων στο πλαίσιο της Δράσης «ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ/1η Πρόσκληση: Φορέας Αρωγός».

Ως νομοθετικό πλαίσιο για τη χρηματοδότηση των Φορέων Αρωγών των ΣΣΚ που θα συμμετέχουν στην παρούσα Πρόσκληση, εφαρμόζεται το άρθρο 27 «Ενισχύσεις για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας» του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ) με τις εντάσεις ενίσχυσης που ορίζονται σε αυτό.

Εναλλακτικά, η ένταση ενίσχυσης προς το Φορέα Αρωγό του ΣΣΚ, δύναται να ανέλθει στο 100% με τη χρήση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 De minimis και μέχρι του ύψους των 200.000€, με τους περιορισμούς σώρευσης ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis).

1.2. Σημειώνονται τα εξής:

- Οι φορείς που θα συμμετέχουν στη Δράση πρέπει να λαμβάνουν μέριμνα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε χώρους ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006.
- Η κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων σε Μεγάλες, Μεσαίες, Μικρές και Πολύ Μικρές γίνεται σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V της παρούσας πρόσκλησης).
- Το κράτος υποχρεούται να αναστείλει τη χορήγηση νέας ενίσχυσης σε επιχείρηση, κατά της οποίας εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης, κατόπιν προηγούμενης αποφάσεως της Επιτροπής, με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.
- Πρέπει να τηρηθούν οι απαιτήσεις κανόνων δημοσιότητας, όπως ορίζονται στα άρθρα 115-117 και στο Παράρτημα XII του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2014, το Κεφάλαιο II του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 821/2014, όπως ισχύουν, καθώς και στον Επικοινωνιακό Οδηγό για το ΕΣΠΑ 2014 – 2020, Εθνική Αρχή Συντονισμού του Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης, Μάιος 2015 και οι απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014, όπως ισχύει. Η υποβολή αιτήσεων των δικαιούχων στο πλαίσιο της πρόσκλησης σημαίνει και αποδοχή από μέρους τους των όρων δημοσιότητας.
- Στοιχεία των εγκεκριμένων προς χρηματοδότηση πράξεων, όπως αυτά προβλέπονται στο Παράρτημα XII του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 και στην κατά περίπτωση εφαρμοζόμενη νομική βάση του Ανταγωνισμού, θα αποτελέσουν αντικείμενο δημοσιοποίησης.

Στην εκτέλεση των έργων θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν η ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ειδικότερα, θα ληφθούν υπ' όψιν:

- Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 679/2016 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων).
- Το συναφές εθνικό θεσμικό πλαίσιο που υφίσταται σε εκτέλεση ή συμπλήρωση των κανόνων και κατευθύνσεων του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (Ν.2472/1997 (Α' 50) για «την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», όπως ισχύει σήμερα, σχετικές Οδηγίες της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού χαρακτήρα κ.λπ.».

- 1.3. Στη διαμόρφωση της παρούσας Αναλυτικής Πρόσκλησης ελήφθησαν υπ' όψιν οι απαιτήσεις της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.) του ΕΠΑνΕΚ.
- 1.4. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει της παρούσας πρόσκλησης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 ή 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφ' όσον οι ενισχύσεις αυτές πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του Κεφαλαίου Ι του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 και του αντίστοιχου άρθρου του ειδικού μέρους του ιδίου Κανονισμού. Αντίστοιχα οι ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει της παρούσας πρόσκλησης με τον Καν. (Ε.Ε.) 1407/2013 πρέπει να πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του Κανονισμού αυτού.
- 1.5. Οι επιχειρήσεις που θα συμμετέχουν στη δράση πρέπει να τηρούν τη νομοθεσία περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.

2. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

- 2.1. Βασικός στόχος της Δράσης «**Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας/ΣΣΚ**» είναι η ενίσχυση ολοκληρωμένων δομών αναδυόμενων ή/και υφιστάμενων συνεργατικών σχηματισμών. Οι δομές θα υλοποιηθούν από Φορείς με εμπειρία στην υποστήριξη της καινοτομίας και της υγιούς επιχειρηματικότητας.

Στόχος των ΣΣΚ είναι η ανάπτυξη και αξιοποίηση καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας με διεθνή αναγνώριση και υψηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας. Οι επιχειρήσεις των ΣΣΚ μπορούν να χρησιμοποιούν καινοτόμες τεχνολογίες, καινοτόμες παραγωγικές διαδικασίες (process level), διοικητική/οργανωτική καινοτομία (system level), κ.α.

Τα επιχειρηματικά σχέδια θα αφορούν στους οκτώ/8 θεματικούς τομείς της RIS3, στους οποίους διαφαίνεται ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τη χώρα. Από τους ανωτέρω τομείς λόγω ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του κλάδου και λόγω των σημαντικών επιπτώσεων στην απασχόληση και στην κοινωνία εν γένει, θα υλοποιηθεί με διακριτό προϋπολογισμό και όρους ο τομέας της Αγοροδιατροφής.

Ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός επιχειρήσεων για το σχηματισμό Συνεργατικών Σχηματισμών Καινοτομίας (ΣΣΚ) είναι δέκα (10) ανεξάρτητες μεταξύ τους επιχειρήσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη σύσταση της ΕΕ 2003/361/ΕΚ, εκ των οποίων τουλάχιστον 5 ΜΜΕ. Ο περιορισμός του αριθμού και του χαρακτηρισμού των επιχειρήσεων, θα πρέπει να ικανοποιείται τόσο κατά την ένταξη όσο και κατά την ολοκλήρωση του κάθε ΣΣΚ.

Σε περίπτωση συμμετοχής συνδεδεμένων ή συνεργαζόμενων μεταξύ τους επιχειρήσεων μόνο μία από αυτές θα είναι επιλέξιμη, η επιλογή της οποίας θα γίνεται από τις ίδιες τις συνδεδεμένες και συνεργαζόμενες επιχειρήσεις.

Σημειώνεται ότι σε κάθε Συνεργατικό Σχηματισμό Καινοτομίας (ΣΣΚ) δύναται να αποτελούν μέλη και Δημόσιοι Ερευνητικοί φορείς.

- 2.2. Η Δράση θα αναπτυχθεί σε δύο (2) στάδια που αντιστοιχούν σε δύο (2) Προσκήσεις.

Ειδικά:

Κατά την 1^η Πρόσκληση υποβάλλεται από το Φορέα Αρωγό επιχειρηματικό σχέδιο στο οποίο θα παρουσιάζεται ο κλάδος/τομέας στον οποίο θα δραστηριοποιηθεί ο ΣΣΚ, η δυναμική του κλάδου, το καινοτομικό περιεχόμενο του προϊόντος/υπηρεσίας του ΣΣΚ ή της καινοτόμου διαδικασίας και οι αναπτυξιακοί στόχοι του. Στο επιχειρηματικό σχέδιο θα παρουσιάζεται επίσης το δίκτυο επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων (συνολικός αριθμός μελών και ταυτότητα του κάθε μέλους) και οι ενέργειες

που θα υλοποιήσει ο Φορέας Αρωγός προκειμένου να αναπτυχθούν δεσμοί μεταξύ των μελών του ΣΣΚ ή/και να δημιουργηθούν συνέργειες για να συντονιστούν τα μέλη στην επίτευξη των στόχων του ΣΣΚ.

Μετά τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων αξιολόγησης της 1^{ης} Πρόσκλησης και την επιλογή των Φορέων Αρωγών, θα εκδοθεί 2^η Πρόσκληση προς επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται να συμμετέχουν στους ΣΣΚ **ανεξάρτητα εάν έχουν δηλώσει ήδη το ενδιαφέρον τους στην υποβολή των επιχειρηματικών σχεδίων των προκριθέντων Φορέων Αρωγών της 1^{ης} Πρόσκλησης.**

Κατά τη 2^η πρόσκληση της Δράσης, θα υποβληθούν, επιχειρηματικά σχέδια από επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται να συνεργασθούν με τους Φορείς Αρωγούς των προκριθέντων ΣΣΚ. Σε αυτά τα επιχειρηματικά σχέδια θα αναλύονται οι ενέργειες που θα υλοποιήσει η επιχείρηση για την ανάπτυξή της καθώς και για την ανάπτυξη συνεργασιών σε Ε&Τ με ερευνητικούς-ακαδημαϊκούς φορείς ή και με άλλες επιχειρήσεις στο πλαίσιο του εγκεκριμένου επιχειρηματικού σχεδίου του ΣΣΚ. Στόχος των ενεργειών θα είναι η δημιουργία νέων προϊόντων, υπηρεσιών και εφαρμογών, με έντονο το στοιχείο της καινοτομίας, της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας.

Ο συνολικός προϋπολογισμός (Δημόσια Δαπάνη και Ιδιωτική Συμμετοχή) κάθε ΣΣΚ στον θεματικό τομέα της Αγροδιατροφής δεν θα υπερβαίνει τα 0,7 Μ€ και στους υπόλοιπους θεματικούς τομείς τα 3,0 Μ€.

Η συνολική μέγιστη Δημόσια Δαπάνη της Δράσης των Συνεργατικών Σχηματισμών Καινοτομίας (1^{ης} και 2^{ης} Πρόσκλησης) εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε **24.000.000,00€**.

Στο σύνολο της Δράσης ο ΣΣΚ πρέπει να εδραιώνει ισχυρές αλληλεπιδράσεις μεταξύ των μελών του, ώστε να αναπτύσσεται σημαντική δυναμική για την παραγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών, να υλοποιούνται στρατηγικές διεύθυνσης των επιχειρήσεων-μελών σε αγορές-στόχους, να αυξάνονται οι θέσεις εργασίας, να προσελκύνονται επενδύσεις, να επιτυγχάνονται διεθνείς συνεργασίες και να διαχέεται η γνώση και η τεχνογνωσία, που αναπτύσσεται στο πλαίσιο του.

- 2.3.** Η Δράση καθ' όλη τη διάρκειά της [υποβολή αίτησης χρηματοδότησης, αξιολόγηση, ενστάσεις, έλεγχος δικαιολογητικών, ένταξη, πιστοποίηση, (ενδεχόμενη) τροποποίηση, πληρωμή, έλεγχος μακροχρόνιων υποχρεώσεων κ.λ.π.] υλοποιείται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.), η πρόσβαση στο οποίο δίδεται στους δικαιούχους των ενισχύσεων μέσω της ιστοσελίδας www.ependyseis.gr/mis και στο οποίο υποχρεωτικά αυτοί υποβάλλουν το σύνολο των αιτημάτων τους (π.χ. αιτήματα υποβολών, ενστάσεις, αιτήματα ελέγχου, ενδεχόμενα αιτήματα τροποποίησης κ.λ.π.) προς τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας /Γ.Γ.Ε.Τ.

2.4. Συνολικός Προϋπολογισμός (Δημόσια Δαπάνη)

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δημόσιας Δαπάνης της παρούσας Πρόσκλησης, ανέρχεται σε 5,3 εκατ. € και κατανέμεται στους Θεματικούς Τομείς ΕΤΑΚ της εθνικής RIS3 και στις Κατηγορίες Περιφέρειας της χώρας ως εξής:

ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ		
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ		ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (σε €)
Άξονας Προτεραιότητας 01	ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ: Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ηπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα	640.000,00
	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ: Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο	640.000,00
	ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ: Αττική	160.000,00
Άξονας Προτεραιότητας 01Σ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ Στερεά Ελλάδα	64.000,00
	ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Νότιο Αιγαίο	96.000,00
ΣΥΝΟΛΟ		1.600.000,00

ΥΠΟΛΟΙΠΟΙ ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ RIS3		
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ		ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (σε €)
Άξονας Προτεραιότητας 01	ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ: Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ηπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα	1.554.000,00
	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ: Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη	851.000,00
	ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ: Αττική	1.147.000,00
Άξονας Προτεραιότητας 01Σ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ Στερεά Ελλάδα	81.000,00
	ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Νότιο Αιγαίο	67.000,00
ΣΥΝΟΛΟ		3.700.000,00

Η Δημόσια Δαπάνη του Προγράμματος συγχρηματοδοτείται από το Ελληνικό Δημόσιο και από την Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικότερα από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Αποστολή του ΕΤΠΑ είναι να συνεισφέρει στη χρηματοδότηση της στήριξης που στοχεύει στην ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και χωρικής συνοχής με τη μείωση των κύριων περιφερειακών ανισορροπιών στην Ένωση μέσω της στήριξης της βιώσιμης αναπτυξιακής και διαρθρωτικής προσαρμογής των περιφερειακών οικονομιών, συμπεριλαμβανομένης της μετατροπής των βιομηχανικών περιφερειών που βρίσκονται σε παρακμή και των περιφερειών των οποίων η ανάπτυξη καθυστερεί. (Άρθρο 2 Κανονισμού ΕΚ 1301/2013).

2.5. Δείκτες Εκροών της πρόσκλησης και περιφερειακή κατανομή των ενισχύσεων:

- Αριθμός Φορέων Αρωγών που ενισχύθηκαν (νέος δείκτης, εκτός «πυρήνα» ΟΠΣ)
- Αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων μελών του ΣΣΚ (νέος δείκτης, εκτός «πυρήνα» ΟΠΣ)
- C027 Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη στον τομέα της καινοτομίας ή της έρευνας και ανάπτυξης

3. ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Φορέας Προκήρυξης της εν λόγω Δράσης είναι η **Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ)»** του ΕΣΠΑ 2014-2020, ενώ η υποδοχή και αξιολόγηση των προτάσεων/επιχειρηματικών σχεδίων καθώς και η παρακολούθηση της υλοποίησης των ενταγμένων έργων θα γίνει από τη **Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (Γ.Γ.Ε.Τ.)**, η οποία έχει οριστεί ως Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης (ΕΦΔ) σύμφωνα με την με αριθ. πρωτ. 3493/1282 Α1/29.05.2019 Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης (ΦΕΚ Β 2043/04.06.2019).

Η παρούσα δράση υλοποιείται με βάση το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση του ΕΣΠΑ 2014-2020.

4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

A. Ως «Δικαιούχος Φορέας» χαρακτηρίζεται η νομική οντότητα (Φορέας Αρωγός) που θα διαχειριστεί τον Συνεργατικό Σχηματισμό Καινοτομίας, εκπληρώνοντας τον ορισμό και τις προϋποθέσεις του Συνεργατικού Σχηματισμού Καινοτομίας, όπως αναφέρονται ρητά στον Καν. (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής και φέρει έναντι της Γ.Γ.Ε.Τ. την ευθύνη της καλής εκτέλεσης του έργου που έχει αναλάβει. Ο Φορέας Αρωγός δύναται να είναι δημόσιος ερευνητικός/τεχνολογικός φορέας, επιχείρηση, νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα.

Ειδικότερα, Φορείς Αρωγοί δύνανται να είναι:

1. Δημόσιοι ερευνητικοί/τεχνολογικοί φορείς: Κάθε οντότητα, όπως Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ερευνητικά Κέντρα – Ινστιτούτα, Τεχνολογικοί Φορείς και Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ιδρύματα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου) ή τον τρόπο χρηματοδότησης, η οποία διενεργεί και οικονομικές δραστηριότητες (δεδομένου ότι η συμμετοχή των φορέων αυτών στη Πρόσκληση, αφορά σε οικονομική δραστηριότητα του Φορέα) και η χρηματοδότηση, οι δαπάνες και τα έσοδα από τις οικονομικές αυτές δραστηριότητες διαχωρίζονται σαφώς από τις μη οικονομικές και με λογιστική παρακολούθηση.
Οι ως άνω φορείς θα πρέπει να δραστηριοποιούνται ή να δραστηριοποιηθούν νομίμως στην Ελλάδα μέχρι την χρονική στιγμή καταβολής της ενίσχυσης.
2. Επιχειρήσεις: κάθε οντότητα, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα.
Η Πρόσκληση απευθύνεται σε υφιστάμενες επιχειρήσεις ανεξαρτήτως μεγέθους και ημερομηνίας ίδρυσης. Οι επιχειρήσεις πρέπει να έχουν συσταθεί νομίμως και να λειτουργούν ως νομικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως του τύπου τους (π.χ. ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ, ΕΕ, ΙΚΕ, ΚοινΣΕπ).

Λοιπά Νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα, που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, δηλαδή προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες σε δεδομένη αγορά και δεν εμπίπτουν στους κανόνες του εμπορικού δικαίου, αποτελούν δυνητικούς δικαιούχους της παρούσας Πρόσκλησης, εφόσον έχουν συσταθεί νομίμως και τηρούν βιβλία σύμφωνα με το Ν. 4308/2014.

Σημειώνεται ότι, η επιχείρηση – δυνητικός δικαιούχος πρέπει κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης να λειτουργεί νόμιμα (με έδρα ή υποκατάστημα) στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος της

Ευρωπαϊκής Ένωσης και να διαθέτει ΑΦΜ ή VAT. Οι επιχειρήσεις οι οποίες κατά την υποβολή δεν διαθέτουν υποκατάστημα στην Ελλάδα δεσμεύονται ότι κατά την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης θα διαθέτουν εγκατάσταση στην περιφέρεια στην οποία χωροθετείται η ενίσχυση (όπως οι περιφέρειες αναφέρονται στην ενότητα 2.4) σύμφωνα με την εγκεκριμένη Αίτηση Χρηματοδότησης.

Εξαιρούνται:

- οι **επιχειρήσεις** σε βάρος των οποίων **εκκρεμεί** εκτέλεση προηγούμενης **απόφασης ανάκτησης** της Ευρωπαϊκής επιτροπής για αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθείσες κρατικές ενισχύσεις.
- οι **προβληματικές επιχειρήσεις** κατά τον ορισμό του άρθρου 2 του Κανονισμού ΕΕ651/2014.
- οι επιχειρήσεις που έχουν λάβει ενίσχυση **διάσωσης** ή **αναδιάρθρωσης**.

Όμως, αποτελούν δυνητικό δικαιούχο οι επιχειρήσεις που έχουν λάβει μεν ενίσχυση διάσωσης, αλλά έχουν αποπληρώσει το δάνειο και έχει λυθεί η σύμβαση εγγύησης καθώς και οι επιχειρήσεις που έχουν λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης η οποία έχει ολοκληρωθεί.

Οι ορισμοί της ΜΜΕ καθώς και των ανεξαρτήτων μεταξύ τους ΜΜΕ είναι σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 και παρατίθενται στο Παράρτημα VI της παρούσας πρόσκλησης. Μεγάλες επιχειρήσεις νοούνται οι επιχειρήσεις που δεν πληρούν τα κριτήρια του ως άνω Παραρτήματος.

Ο ορισμός της Προβληματικής Επιχείρησης είναι σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΕ651/2014 και παρατίθεται στο Παράρτημα VIII της παρούσας πρόσκλησης.

Σύμφωνα με τα άρθρα 39, παρ. 1-4 και 40 του Ν. 4488/2017 η ΓΓΕΤ μπορεί να αποκλείσει μια επιχείρηση όταν μέσα σε χρονικό διάστημα 2 ετών πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης, έχουν επιβληθεί πρόστιμα και έχουν αποκτήσει τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, για παραβάσεις εργατικής νομοθεσίας και ειδικότερα για:

- Παράβαση «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας (3 πρόστιμα/ 3 έλεγχοι)
- Αδήλωτη εργασία (2 πρόστιμα/ 2 έλεγχοι)

Ο Φορέας Αρωγός υποβάλλει μαζί με την πρόταση/επιχειρηματικό σχέδιο του, το σύνολο των αναγκαίων στοιχείων, δικαιολογητικών και εντύπων, όπως αυτά ορίζονται από την παρούσα πρόσκληση και δεσμεύεται να πραγματοποιήσει τις αντίστοιχες δαπάνες στην Περιφέρεια, που είναι εγκατεστημένος. Επίσης, δεσμεύεται εγγράφως ότι η πρόταση/επιχειρηματικό σχέδιο δεν έχει υποβληθεί για ένταξη σε άλλο πρόγραμμα, που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους, ούτε θα υποβληθεί, εφ' όσον εγκριθεί προς χρηματοδότηση. Τέλος, το ίδιο νομικό πρόσωπο μπορεί να δραστηριοποιηθεί ως Φορέας Αρωγός σε περισσότερους του ενός ΣΣΚ, εφ' όσον διαθέσει διαφορετικές ποιοτικά και ποσοτικά επαρκείς ομάδες προσωπικού για την υποστήριξη κάθε ΣΣΚ.

Επισημαίνεται ότι ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός επιχειρήσεων που θα περιλαμβάνονται στο υποβαλλόμενο προς αξιολόγηση επιχειρηματικό σχέδιο του Φορέα Αρωγού, ως μέλη του δικτύου του κάθε Συνεργατικού Σχηματισμού Καινοτομίας (ΣΣΚ) είναι δέκα (10) ανεξάρτητες επιχειρήσεις τόσο μεταξύ τους όσο και ως προς τον Φορέα αρωγό (σύμφωνα με τα οριζόμενα στη σύσταση της ΕΕ 2003/361/ΕΚ), εκ των οποίων τουλάχιστον 5 ΜΜΕ. Με το επιχειρηματικό σχέδιο θα πρέπει να υποβληθούν είτε προσύμφωνα συνεργασίας χωρίς δεσμευτική ισχύ μεταξύ των μελών του ΣΣΚ και του Φορέα αρωγού που θα αφορούν στη συνεργασία και τον συντονισμό των μελών για την επίτευξη των στόχων του υπό ίδρυση ΣΣΚ είτε συμφωνητικά τα οποία θα αναφέρουν ότι θα ενεργοποιηθούν μόνο σε περίπτωση που ο Φορέας Αρωγός ενταχθεί στην συγκεκριμένη δράση.

Β. Ο Υπεύθυνος του Έργου προέρχεται από το Δικαιούχο Φορέα (το Φορέα Αρωγό του ΣΣΚ) και έχει τη γενική εποπτεία του έργου που έχει αναλάβει να εκτελέσει ο Φορέας του. Στις αρμοδιότητές του συμπεριλαμβάνονται η ευθύνη της οικονομικής και διοικητικής υποστήριξης του έργου και ο συντονισμός τυχόν δραστηριοτήτων του Φορέα με επιχειρήσεις/μέλη του ΣΣΚ. Αναλαμβάνει επίσης την υποχρέωση συγκέντρωσης των δικαιολογητικών υλοποίησης του έργου, της τήρησης όλων των παραστατικών που αφορούν στο έργο και είναι υπεύθυνος για την επικοινωνία με τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας/Γ.Γ.Ε.Τ. καθώς και για την αρτιότητα των παραδοτέων.

Για τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της παρούσας Πρόσκλησης με χρήση του ΕΚ/651/2014, η ενίσχυση έχει χαρακτήρα κινήτρου και επομένως ο δικαιούχος θα πρέπει να έχει υποβάλει αίτηση ενίσχυσης πριν από την έναρξη των εργασιών του έργου. **Σε αντίθετη περίπτωση το σύνολο του σχεδίου καθίσταται μη επιλέξιμο προς χρηματοδότηση.**

Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών των έργων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της παρούσας Πρόσκλησης ορίζεται η ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

Επιπρόσθετα, και όσον αφορά τους δυνητικούς δικαιούχους οι οποίοι αιτούνται ενίσχυσης σύμφωνα με το άρθρο 27 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 ισχύουν και οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Η ενίσχυση για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας χορηγείται αποκλειστικά στις νομικές οντότητες που διαχειρίζονται τους εν λόγω σχηματισμούς
- Η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις, στον εξοπλισμό και στις δραστηριότητες του συνεργατικού σχηματισμού είναι ανοικτή σε διάφορους χρήστες και παρέχεται με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων. Οι επιχειρήσεις που έχουν χρηματοδοτήσει τουλάχιστον με 10% των επενδυτικών δαπανών του συνεργατικού σχηματισμού καινοτομίας μπορούν να έχουν προτιμησιακή πρόσβαση με ευνοϊκότερους όρους. Για να αποφεύγεται η υπεραντιστάθμιση, αυτή η πρόσβαση είναι ανάλογη προς τη συμβολή της επιχείρησης στις επενδυτικές δαπάνες και οι όροι δημοσιοποιούνται.
- Τα τέλη που χρεώνονται για τη χρήση του εξοπλισμού του συνεργατικού σχηματισμού και τη συμμετοχή στις δραστηριότητές του αντιστοιχούν στην τιμή της αγοράς ή αντικατοπτρίζουν το σχετικό κόστος.

Όσον αφορά τους δυνητικούς δικαιούχους οι οποίοι αιτούνται ενίσχυσης σύμφωνα με τον Καν. ΕΕ 1407/2013 (de minimis) ισχύουν και τα ακόλουθα:

- Σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΕ 1407/2013, Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται στην ενιαία επιχείρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 200.000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών. Επομένως προκειμένου να ενταχθεί μία πρόταση λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που έχει εγκριθεί προς την ενιαία επιχείρηση μέσα σε μία τριετία (τρέχον έτος και τα δύο (2) προηγούμενα οικονομικά έτη) πριν από την ημερομηνία ένταξης της πρότασης. Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται ανά κράτος μέλος σε μία ενιαία επιχείρηση που εκτελεί οδικές εμπορευματικές μεταφορές για λογαριασμό τρίτων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 100.000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών. Αυτές οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται για την απόκτηση οχημάτων οδικών εμπορευματικών μεταφορών.
- Εάν μια επιχείρηση εκτελεί οδικές εμπορευματικές μεταφορές για λογαριασμό τρίτων, και ασκεί και άλλες δραστηριότητες για τις οποίες ισχύει το ανώτατο όριο των 200.000 ευρώ, θα ισχύει το ανώτατο όριο των 200.000 ευρώ για την επιχείρηση, με την προϋπόθεση ότι το οικείο κράτος μέλος μεριμνά, με κατάλληλα μέσα όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή η διάκριση των στοιχείων του κόστους, ούτως ώστε η στήριξη της δραστηριότητας των οδικών εμπορευματικών μεταφορών να μην υπερβαίνει το ποσό των 100.000 ευρώ και να μη χρησιμοποιείται ενίσχυση ήσσονος σημασίας για την απόκτηση οχημάτων οδικών εμπορευματικών μεταφορών. Σε περίπτωση συγχωνεύσεων ή εξαγορών, όλες οι προηγούμενες ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχουν ήδη χορηγηθεί σε οποιαδήποτε από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη για να προσδιοριστεί κατά πόσο η νέα ενίσχυση ήσσονος σημασίας στη νέα ή στην εξαγοράζουσα επιχείρηση υπερβαίνει το σχετικό ανώτατο όριο. Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που είχαν χορηγηθεί νομίμως πριν από τη συγχώνευση ή την εξαγορά παραμένουν νόμιμες.
- Αν μια επιχείρηση διασπαστεί σε δύο ή περισσότερες χωριστές επιχειρήσεις, η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκε πριν από τη διάσπαση καταλογίζεται στην επιχείρηση που έλαβε αυτή την

ενίσχυση, η οποία είναι κατά κανόνα η επιχείρηση που ανέλαβε τις δραστηριότητες για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η ενίσχυση ήσσονος σημασίας. Εάν ο εν λόγω καταλογισμός δεν είναι δυνατός, οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας πρέπει να κατανέμονται αναλογικά με βάση τη λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων των νέων επιχειρήσεων κατά την πραγματική ημερομηνία της διάσπασης

Όλα τα ανωτέρω προαπαιτούμενα αποτελούν προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και συμμετοχής στη δράση. Η μη ικανοποίηση κάθε μιας εξ αυτών αποτελεί συνθήκη αποκλεισμού του επιχειρηματικού σχεδίου. Η μη ικανοποίηση τους ή η ελλιπής ή ανύπαρκτη τεκμηρίωση για την ικανοποίηση τους αποτελεί λόγο απόρριψης του προτεινόμενου σχεδίου.

Επισημαίνεται ότι η τήρηση των ανωτέρω προϋποθέσεων θα ελέγχεται κατά την υλοποίηση και την παρακολούθηση της πράξης.

5. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ)

Η παρούσα πρόσκληση υποβολής προτάσεων/επιχειρηματικών σχεδίων αφορά στην ενίσχυση Συνεργατικών Σχηματισμών Καινοτομίας/ΣΣΚ στους παρακάτω οκτώ (8) τομείς ΕΤΑΚ της Εθνικής RIS3, όπως αυτοί προέκυψαν από τη σχετική διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης και έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Γ.Γ.Ε.Τ.:

- ❖ Αγροδιατροφή,
- ❖ Βιοεπιστήμες & Υγεία/Φάρμακα,
- ❖ Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΤΠΕ),
- ❖ Ενέργεια,
- ❖ Περιβάλλον & Βιώσιμη Ανάπτυξη - Κλιματική Αλλαγή,
- ❖ Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα (Logistics),
- ❖ Υλικά – Κατασκευές,
- ❖ Πολιτισμός – Τουρισμός – Πολιτιστικές & Δημιουργικές Βιομηχανίες.

Οι εν λόγω τομείς παρουσιάζουν ιδιαίτερη δυναμική για τη χώρα καθώς χαρακτηρίζονται από συγκέντρωση επιχειρηματικού, καινοτομικού και ερευνητικού δυναμικού, το οποίο θα μπορούσε να τροφοδοτήσει την παραγωγική δραστηριότητα και να οδηγήσει στην ανάπτυξη προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας. Προτεραιότητα στους εν λόγω τομείς αποτελεί η διαφοροποίηση της παραγωγής με νέα προϊόντα και υπηρεσίες, στα οποία μπορούν να ενσωματωθούν σημαντικά τεχνολογικά επιτεύγματα των τομέων αυτών. **Από τους ανωτέρω τομείς λόγω ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του κλάδου και λόγω των σημαντικών επιπτώσεων στην απασχόληση και στην κοινωνία εν γένει, θα υλοποιηθεί με διακριτό προϋπολογισμό και όρους ο τομέας της Αγροδιατροφής.**

Η παρούσα πρόσκληση δεν εφαρμόζεται:

- στις ενισχύσεις για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, και συγκεκριμένα στις ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα,
- στις ενισχύσεις που τίθεται ως όρος η προτίμηση ή υποχρέωση χρήσης εγχώριων προϊόντων ή υπηρεσιών αντί των εισαγομένων
- στις ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων (απόφαση 2010/787 του Συμβουλίου)
- στην μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων αν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις· ή όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση της απόδοσής της εν μέρει ή εξολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς

Σημειώνεται ότι ο Καν. ΕΕ 1407/2013 (de minimis) δεν μπορεί να εφαρμοστεί:

- α) σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας που εμπίπτουν στον κανονισμό (ΕΚ) αρ.10/2000 του Συμβουλίου
- β) σε ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων.
- γ) σε ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων στις ακόλουθες περιπτώσεις:
  - i. όπου το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα τέτοιων προϊόντων που πωλούνται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις,
  - ii. όπου η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς.

Όσον αφορά και στους δύο Κανονισμούς επισημαίνεται ότι στην περίπτωση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε μη επιλέξιμους τομείς, αλλά δραστηριοποιούνται επίσης σε έναν ή περισσότερους τομείς ή δραστηριότητες που εμπίπτουν στα πεδία εφαρμογής των Κανονισμών, η ενίσχυση στις επιλέξιμες δραστηριότητες μπορεί να χορηγηθεί εφόσον διασφαλίζεται ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων τους και η διάκριση του κόστους έτσι ώστε να μην επιχορηγείται η μη επιλέξιμη δραστηριότητα.

Σημειώνεται ότι δεν χρηματοδοτούνται έργα που αφορούν σε παρασκευή, επεξεργασία και εμπορία καπνού και προϊόντων καπνού, σύμφωνα με τον ΕΚ 1301/2013 για το ΕΤΠΑ.

6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ – ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

6.1. Επιλέξιμες Δαπάνες

Από τους πόρους της συγκεκριμένης Δράσης καλύπτονται, για το Φορέα Αρωγό, οι δαπάνες που εντάσσονται στις δραστηριότητες που περιγράφονται στο **Άρθρο 27 «Ενισχύσεις για Συνεργατικούς Σχηματισμούς Καινοτομίας»** του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014, δηλαδή επενδυτικές δαπάνες και λειτουργικές δαπάνες. Μπορούν να χορηγηθούν ενισχύσεις για λειτουργικές δαπάνες συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας, για διάστημα που δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη.

Αναλυτικά, επιλέξιμες για χρηματοδότηση δαπάνες είναι οι:

α) Επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σχετικά με:

- i. **Ενσώματα στοιχεία Ενεργητικού**
  - Κτίρια και Εγκαταστάσεις Κτιρίων
  - Μηχανολογικός και Λοιπός Εξοπλισμός
- ii. **Άυλα στοιχεία Ενεργητικού**
  - Άδειες Χρήσης Προγραμμάτων Λογισμικού (Software Licences)
  - Λογισμικά Εφαρμογών (Application Software)
  - Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας

β) Λειτουργικές δαπάνες σε δαπάνες προσωπικού και διοικητικές δαπάνες (συμπεριλαμβανομένων των γενικών εξόδων) σχετικά με:

- το συντονισμό του συνεργατικού σχηματισμού για τη διευκόλυνση της συνεργασίας, την ανταλλαγή πληροφοριών και την παροχή ή τη διάθεση των εξειδικευμένων και εξατομικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης των επιχειρήσεων,

- την προβολή του συνεργατικού σχηματισμού για την αύξηση της συμμετοχής νέων επιχειρήσεων ή οργανισμών, καθώς και για την ενίσχυση της προβολής του σχηματισμού,
- τη διαχείριση των εγκαταστάσεων του συνεργατικού σχηματισμού, την οργάνωση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, εργαστηρίων και συνεδρίων για τη στήριξη της διάδοσης των γνώσεων, της δικτύωσης και της διεθνούς συνεργασίας.

Η ενίσχυση χορηγείται αποκλειστικά στις νομικές οντότητες που διαχειρίζονται τους ΣΣΚ. Ο Φορέας αρωγός οφείλει να τηρεί τα ακόλουθα:

- Η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις, στον εξοπλισμό και στις δραστηριότητες του Φορέα Αρωγού είναι ανοικτή σε διάφορους χρήστες και παρέχεται με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων. Οι επιχειρήσεις που έχουν χρηματοδοτήσει τουλάχιστον το 10% των επενδυτικών δαπανών του Φορέα Αρωγού μπορούν να έχουν προτιμησιακή πρόσβαση με ευνοϊκότερους όρους. Για να αποφεύγεται η υπεραντισταθμίση, αυτή η πρόσβαση είναι ανάλογη προς τη συμβολή της επιχείρησης στις επενδυτικές δαπάνες και οι όροι της δημοσιοποιούνται.
- Τα τέλη που χρεώνονται για τη χρήση του εξοπλισμού του Φορέα Αρωγού και τη συμμετοχή στις δραστηριότητές του, αντιστοιχούν στην τιμή της αγοράς ή αντικατοπτρίζουν το σχετικό κόστος.

Οι όροι και προϋποθέσεις που αφορούν στην επιλεξιμότητα των δαπανών και τις εφαρμοζόμενες επιλογές απλοποιημένου κόστους για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 περιλαμβάνονται στην Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης 137675/ΕΥΘΥ/1016/19.12.2018 «Αντικατάσταση της υπ' αριθ. 110427/ΕΥΘΥ/1020 /20.10.2016 (Β' 3521) υπουργικής απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθ. 81986/ΕΥΘΥ/712 /31.07.2015 (Β' 1822) υπουργικής απόφασης «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 –2020 - Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων»» (Β' 5968) (ΥΑΕΚΕΔ).

6.1.1. Πρόσθετες διευκρινίσεις για τις επιλέξιμες Δραστηριότητες/Δαπάνες

α) Επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού

Κτίρια, Εγκαταστάσεις Κτιρίων

Επιλέξιμες θεωρούνται οι δαπάνες κατασκευής, αναβάθμισης και διαμόρφωσης κτιριακών εγκαταστάσεων του Φορέα Αρωγού οι οποίες αφορούν σε:

- Δαπάνες κτιριακών εργασιών σχετικές με ηλεκτρικές, υδραυλικές, μηχανολογικές, κλιματιστικές, και τηλεπικοινωνιακές εγκαταστάσεις που είναι στενά συνδεδεμένες με το κτίριο,
- Δαπάνες για κατασκευές, διαμορφώσεις, επεκτάσεις, διαρρυθμίσεις που αποσκοπούν στη διευκόλυνση προσβασιμότητας των ΑΜΕΑ.

Οι επενδυτικές δαπάνες για την κατασκευή, αναβάθμιση και διαμόρφωση κτιριακών εγκαταστάσεων τεκμηριώνονται από την υποβολή των απαραίτητων πλήρων τεχνικών μελετών σύμφωνα με τις απαραίτητες εγκρίσεις και αδειοδοτήσεις δόμησης, όπως ορίζει η κείμενη νομοθεσία.

Μηχανολογικός και Λοιπός Εξοπλισμός

Επιλέξιμες θεωρούνται οι δαπάνες προμήθειας καινούργιου εξοπλισμού, ο οποίος περιγράφεται με τις τεχνικές προδιαγραφές του, τεκμηριώνεται η χρήση του στο έργο, και αφορούν σε:

- Δαπάνες προμήθειας ή αναβάθμισης εξοπλισμού χώρων διοίκησης, χώρων επαγγελματικής κατάρτισης, χώρων διασκέψεων και οργανώσεων εκδηλώσεων,
- Δαπάνες προμήθειας ή αναβάθμισης εργαστηριακού εξοπλισμού,
- Δαπάνες προμήθειας ή αναβάθμισης συστημάτων τηλεπικοινωνίας,

- Δαπάνες προμήθειας ή αναβάθμισης εξοπλισμού πληροφορικής και συστημάτων δικτύωσης.

Ο αποκτώμενος εξοπλισμός καταγράφεται στα πάγια περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης καθώς επίσης και στο βιβλίο παγίων της επιχείρησης, κατά τα προβλεπόμενα στην Εθνική φορολογική νομοθεσία.

Άυλα στοιχεία ενεργητικού

Επιλέξιμες θεωρούνται οι δαπάνες σε άυλα στοιχεία ενεργητικού, τα οποία (θα) ανήκουν στο Φορέα Αρωγό, (θα) περιγράφονται αναλυτικά οι τεχνικές προδιαγραφές τους, (θα) τεκμηριώνεται η χρήση τους στο έργο και το κόστος απόκτησής τους με βάση υποβαλλόμενες προσφορές οι οποίες θα αφορούν σε:

- Δαπάνες για άδειες χρήσης προγραμμάτων λογισμικού (Software Licences),
- Δαπάνες για υπηρεσίες προμήθειας/χρήσης λογισμικών εφαρμογών (Application Software),
- Δαπάνες για την απόκτηση, την επικύρωση και την προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας,
- Δαπάνες για παροχή εύλογων προσαρμογών για την κάλυψη των αναγκών ατόμων με αναπηρία.

β) Λειτουργικές δαπάνες

Δαπάνες προσωπικού

Δαπάνες προσωπικού, μόνιμου ή ορισμένου χρόνου ή με σύμβαση μίσθωσης έργου, στην οποία (σύμβαση) εξειδικεύεται η προσφερόμενη εργασία σε σχέση με το έργο: ερευνητές, τεχνικοί και λοιπό υποστηρικτικό προσωπικό στο βαθμό που απασχολούνται στη δράση. Για τις δαπάνες προσωπικού ισχύουν οι κανόνες επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο Άρθρο 12 της ΥΑΕΚΕΔ.

Οι άμεσες επιλέξιμες δαπάνες προσωπικού για τους Φορείς Αρωγούς που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης, υπολογίζονται αφ' ενός στη βάση του πραγματικού κόστους, δηλαδή έχουν πραγματοποιηθεί από τους δικαιούχους, δικαιολογούνται από τους όρους και τους στόχους των εγκεκριμένων πράξεων, προβλέπονται στην απόφαση χρηματοδότησης και τεκμηριώνονται από εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά στοιχεία ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας και αφ' ετέρου στη βάση απλοποιημένου κόστους (άρθρο 12, παρ. 8 έως 12 της ΥΑΕΚΕΔ) για τις δαπάνες προσωπικού (μισθοδοσία με βάση σύμβαση εξαρτημένης σχέσης εργασίας). Στην περίπτωση όπου ο δικαιούχος δεν εφαρμόσει την μεθοδολογία υπολογισμού του απλοποιημένου κόστους, οι δαπάνες θα υποβάλλονται στη βάση του πραγματικού κόστους. Η εφαρμογή του απλοποιημένου ή πραγματικού κόστους για κάθε μέλος της ομάδας έργου θα πρέπει να ισχύει στο σύνολο της διάρκειας του έργου, χωρίς εναλλαγές.

Οι δαπάνες του προσωπικού υπολογίζονται βάσει των συνολικών αποδοχών του προσωπικού συμπεριλαμβανομένων των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των επιδομάτων, που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο του δικαιούχου. Επί πλέον αποδοχές που δεν προβλέπονται στη σύμβαση εργασίας και καταβάλλονται κατά περίπτωση (ad hoc) δεν είναι επιλέξιμες.

Σημειώνεται ότι το μέγιστο επιχορηγούμενο μεικτό μηνιαίο κόστος ανά Ανθρωπομήνα Πλήρους Απασχόλησης/ΙΠΑ μπορεί να ανέλθει μέχρι 3.000 ευρώ.

Όλες οι ανωτέρω δαπάνες θα πρέπει να τεκμηριώνονται με μισθολογικές καταστάσεις του Φορέα ή να προκύπτουν από τα αναλυτικά απολογιστικά φύλλα χρονοχρέωσης ανά μέλος της ομάδας υλοποίησης.

Λοιπές λειτουργικές δαπάνες

Στην κατηγορία αυτή, περιλαμβάνονται δαπάνες που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου και η φύση τους συνδέεται άρρηκτα με την υλοποίηση του έργου. Επιλέξιμες είναι οι κάτωθι κατηγορίες λειτουργικών δαπανών:

- **Δαπάνες ταξιδιών και μετακινήσεων** του προσωπικού του ΦΑ στο πλαίσιο δραστηριοτήτων που σχετίζονται άμεσα με το έργο, σύμφωνα με το άρθρο 13 της ΥΑΕΚΕΔ. Στην υποκατηγορία αυτή περιλαμβάνονται και οι δαπάνες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο συναντήσεων εργασίας με τη Γ.Γ.Ε.Τ. καθώς και πιστοποιήσεων ή ελέγχων από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα, ή συμμετοχής σε συνέδρια κ.λπ., καθώς και δαπάνες μετακίνησης π.χ. συνοδών, διερμηνέων νοηματικής γλώσσας κ.λπ., σε περίπτωση που κάποιο μέλος του προσωπικού του Φορέα Αρωγού είναι άτομο με αναπηρία,

- **Δαπάνες Αναλωσίμων** για υλικά εφόδια και συναφή προϊόντα που αποκτώνται για να καλύψουν ανάγκες που σχετίζονται άμεσα με την υλοποίηση του έργου,
- **Δαπάνες δημοσιότητας** που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της διάχυσης των αποτελεσμάτων του έργου και της τήρησης των κανόνων δημοσιότητας, (π.χ. παραγωγή έντυπου ή ηλεκτρονικού ενημερωτικού υλικού για τη δράση, κατασκευή και ανάρτηση αναμνηστικής πινακίδας, δημιουργία ιστοσελίδας κ.λπ.). Επί πλέον, οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή σε εκθέσεις που έχουν συνάφεια με το έργο του ΣΣΚ,
- **Δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση** που αφορούν αποκλειστικά σε συμβουλευτικές υπηρεσίες και ενοικίαση χώρων και εξοπλισμού για την κατάρτιση,
- **Δαπάνες που αφορούν στην αμοιβή ορκωτού λογιστή/ελεγκτή**, εγγεγραμμένου στο Μητρώο Ελεγκτών της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων/ΕΛΤΕ για την πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου (δαπανών) του έργου (έως 3.000 € ανά πιστοποίηση).

Σημειώνεται ότι σε περίπτωση χρήσης του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014, άρθρο 27, οι δαπάνες λειτουργίας, που αφορούν σε δαπάνες οργανισμών κοινής ωφελείας, σταθερής και κινητής τηλεφωνίας και ενοικίων καλύπτονται με απλοποιημένο κόστος, χωρίς προσκόμιση των αντίστοιχων παραστατικών, σε σταθερό ποσοστό 15% επί των επιλέξιμων άμεσων δαπανών προσωπικού του Φορέα Αρωγού (Καν.1303/2013, άρθρο 68, παρ. 1, περίπτωση β, ΥΑΕΚΕΔ άρθρο 23 και 25.Α.1.α). Επισημαίνεται ότι φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν στην υλοποίηση του έργου ως υπεργολάβοι (συμβάσεις παροχής υπηρεσιών) δεν θεωρούνται προσωπικό του Δικαιούχου (άρθρο 12, παρ. 5 της ΥΑΕΚΕΔ).

Όλες οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών περιγράφονται αναλυτικά στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της Πρόσκλησης και δύνανται να πραγματοποιούνται μετά την υποβολή της πρότασης/επιχειρηματικού σχεδίου. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται πριν την έκδοση των αποφάσεων ένταξης, πραγματοποιούνται με αποκλειστική ευθύνη του δυνητικά δικαιούχου.

Μη επιλέξιμες δαπάνες

Οι παρακάτω δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες:

- i. Οι χρεωστικοί τόκοι, εκτός επιχορηγήσεων που δίδονται υπό μορφή επιδότησης επιτοκίου ή επιδότησης προμηθειών εγγύησης, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου,
- ii. Η αγορά οικοδομημένης και μη οικοδομημένης γης,
- iii. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας /ΦΠΑ, εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας για το ΦΠΑ. Ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη, εφ' όσον ο δικαιούχος δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης του σύμφωνα με τις διατάξεις του εκάστοτε ισχύοντος κώδικα ΦΠΑ. Ειδικότερα, θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη εφ' όσον βαρύνει τις δαπάνες για την άσκηση εξαιρουμένων ή απαλλασσόμενων του ΦΠΑ δραστηριοτήτων του δικαιούχου. Ο ΦΠΑ, που μπορεί να ανακτηθεί με οποιονδήποτε τρόπο δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη ακόμη και εάν δεν ανακτάται από το δικαιούχο. Ο ΦΠΑ που βαρύνει δαπάνες για την άσκηση δραστηριοτήτων, που υπάγονται στα ειδικά καθεστώτα κατ' αποκοπή καταβολής του φόρου δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη. Στις περιπτώσεις που ο ΦΠΑ βαρύνει δαπάνες τόσο για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, όσο και για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες παρέχεται το σχετικό δικαίωμα, ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη κατά το ποσοστό που δεν μπορεί να ανακτηθεί. (ΣΔΕ, άρθρο 22, Κ. 1303/2013, άρθρο 69, παρ.3),
- iv. Οι δαπάνες που αφορούν σε παραστατικά που δεν έχουν εξοφληθεί μέχρι την ημερομηνία πιστοποίησής τους από το αρμόδιο όργανο,
- v. Οι δαπάνες για πρόστιμα, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών,
- vi. Οι δαπάνες αγοράς μεταχειρισμένου εξοπλισμού,

- vii. Οι δαπάνες για μεταφορά με ταξί, οι δαπάνες ενοικίασης αυτοκινήτων και οι δαπάνες στάθμευσής τους (παρκινγκ), εφ' όσον υπάρχει δημόσιο μέσο μεταφοράς που καλύπτει την εν λόγω διαδρομή.

6.2. Όροι και προϋποθέσεις εκτέλεσης των δαπανών

Όλες οι δαπάνες, οι οποίες είναι απαραίτητες για την εκτέλεση της πράξης, πρέπει να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις γενικές και ειδικές προβλέψεις των επί μέρους διατάξεων, που διέπουν κάθε κατηγορία δαπάνης, όπως αναφέρονται ειδικότερα στο **Παράρτημα ΙΙΙ**.

6.3. Προϋπολογισμός έργων – Διάρκεια υλοποίησης

6.3.1. Προϋπολογισμός έργων

Ο συνολικός προϋπολογισμός (Δημόσια Δαπάνη και Ιδιωτική Συμμετοχή) επιχορηγουμένων ενεργειών του Φορέα Αρωγού στο θεματικό τομέα της Αγροδιατροφής δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 200.000€, ενώ ο συνολικός προϋπολογισμός (Δημόσια Δαπάνη και Ιδιωτική Συμμετοχή) επιχορηγουμένων ενεργειών του Φορέα Αρωγού, για τους υπόλοιπους θεματικούς τομείς, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 600.000€.

Για την καλή εκτέλεση της δράσης και τη χρηματοδότηση όσο το δυνατόν περισσότερων έργων υψηλής βαθμολογίας, θα εξετάζεται η δυνατότητα μεταφοράς αδιάθετων κονδυλίων μεταξύ του τομέα της Αγροδιατροφής και των λοιπών θεματικών τομέων στην ίδια κατηγορία Περιφέρειας.

6.3.2. Διάρκεια των έργων

Η χρονική διάρκεια υλοποίησης των έργων είναι 24 μήνες με δυνατότητα 6μηνιας παράτασης. Ως ημερομηνία έναρξης της διάρκειας υλοποίησης κάθε έργου λαμβάνεται η ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης των έργων. **Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.**

Παράταση της διάρκειας υλοποίησης του έργου μπορεί να δοθεί μετά από εξέταση τεκμηριωμένου αιτήματος που υποβάλλεται στη Γ.Γ.Ε.Τ. από το δικαιούχο, **τουλάχιστον** ενενήντα/90 ημερολογιακές ημέρες **πριν τη λήξη** του έργου. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η έγκριση της παράτασης από τη Γ.Γ.Ε.Τ. και η τροποποίηση της αντίστοιχης Απόφασης Ένταξης.

7. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

7.1. Χρηματοδότηση Πρόσκλησης

Η συνολική μέγιστη Δημόσια Δαπάνη της παρούσας 1^{ης} Πρόσκλησης, θα ανέλθει σε **5.300.000,00€**.

7.2. Ένταση της ενίσχυσης

Α. Η ένταση της ενίσχυσης προς το Φορέα Αρωγού ενός ΣΣΚ, **σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014**, Άρθρο 27 «Ενισχύσεις για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας», δεν μπορεί να υπερβαίνει:

- Το 50% των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 5% για ΣΣΚ εγκατεστημένους σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης (Νότιο Αιγαίο και Αττική) και κατά 15% για ΣΣΚ εγκατεστημένους σε ενισχυόμενες περιοχές, που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης (Περιφέρειες πλην Νοτίου Αιγαίου και Αττικής)
- Το 50% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών λειτουργίας κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία χορηγείται η ενίσχυση.

ΕΝΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΦΟΡΕΑ ΑΡΩΓΟ ΕΝΟΣ ΣΣΚ Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014, Άρθρο 27			
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (%)	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (%)	
Περιφέρειες επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της ΣΛΕΕ	ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ: Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα	65	50
	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ: Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη	65	50
	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ Στερεά Ελλάδα	65	50
Περιφέρειες επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ	ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ: Αττική	55	50
	ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Νότιο Αιγαίο	55	50

Β. Σε περίπτωση επιλογής χρήσης του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 De minimis η ένταση ενίσχυσης προς το Φορέα Αρωγό του ΣΣΚ, δύναται να ανέλθει στο 100% μέχρι του ύψους των 200.000€, με τους περιορισμούς σώρευσης ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis). Η επιλογή αυτή είναι εναλλακτική και δεν ισχύει σε συνδυασμό με την ένταση ενίσχυσης του Άρθρο 27 του 651/2014.

Για τους σκοπούς του ΕΚ κανονισμού de minimis ισχύουν οι εξής ορισμοί:

α) «γεωργικά προϊόντα» τα προϊόντα που απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι της Συνθήκης (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ), με εξαίρεση τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000·

β) «μεταποίηση γεωργικών προϊόντων» κάθε επέμβαση επί γεωργικού προϊόντος από την οποία προκύπτει επίσης γεωργικό προϊόν, με εξαίρεση τις εργασίες εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης που είναι απαραίτητες για την προετοιμασία προϊόντος ζωικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη του πώληση·

γ) «εμπορία γεωργικών προϊόντων» η κατοχή ή η έκθεση με σκοπό την πώληση, την προσφορά προς πώληση, την παράδοση ή οποιονδήποτε άλλον τρόπο διάθεσης στην αγορά, με εξαίρεση την πρώτη πώληση από μέρους πρωτογενούς παραγωγού σε μεταπωλητές ή μεταποιητικές επιχειρήσεις και κάθε δραστηριότητα η οποία προετοιμάζει το προϊόν για μια τέτοια πρώτη πώληση· η πώληση από μέρους πρωτογενούς παραγωγού προς τελικούς καταναλωτές λογίζεται ως εμπορία αν πραγματοποιείται σε χωριστό και ειδικό για τον σκοπό αυτό χώρο.

7.3. Σώρευση

A. **Σχετικά με τη σώρευση** της ενίσχυσης που χορηγείται στα έργα της παρούσας Πρόσκλησης με εφαρμογή του **Άρθρου 27 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014**, ισχύουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014:

- για τα όρια και τις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό της ενίσχυσης,
- εάν ενωσιακή χρηματοδότηση (που δεν τελεί υπό τον έλεγχο του κράτους μέλους), συνδυάζεται με κρατική ενίσχυση, για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ή τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης, λαμβάνονται υπ' όψιν μόνο οι κρατικές ενισχύσεις, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης, που χορηγείται για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσοστό χρηματοδότησης που καθορίζουν οι ισχύοντες κανόνες της ενωσιακής νομοθεσίας,
- οι απαλλασσόμενες ενισχύσεις μπορούν να σωρευθούν με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εάν πρόκειται για διαφορετικές προσδιορισμένες δαπάνες,
- δεν επιτρέπεται η σώρευση των απαλλασσόμενων ενισχύσεων με οποιεσδήποτε άλλες ενισχύσεις του ΓΑΚ για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, εάν το αποτέλεσμα υπερβαίνει την υψηλότερη ένταση ενίσχυσης/το υψηλότερο ποσό ενίσχυσης που εφαρμόζεται στην ενίσχυση αυτή,
- οι κρατικές ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του ΓΑΚ δεν σωρεύονται με οποιεσδήποτε ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που αφορούν στις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σώρευση αυτή θα οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ.651/2014, κεφάλαιο III «Ειδικές διατάξεις για διάφορες κατηγορίες ενισχύσεων».

B. **Για τις ενισχύσεις που χορηγούνται με τη χρήση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 De minimis** εφαρμόζονται οι σχετικές περί σώρευσης διατάξεις του Κανονισμού (Ε.Ε) 1407/2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis).

Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγήσει σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.

Ειδικότερα, το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που έχει λάβει στο παρελθόν μία δεδομένη επιχείρηση (ενιαία επιχείρηση), συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης από αυτή τη Δράση, να μην υπερβαίνει το ποσό των 200.000 ευρώ (ή 100.000 ευρώ για τον τομέα των οδικών εμπορευματικών μεταφορών για λογαριασμό τρίτων μέσα σε μία τριετία (τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο (2) προηγούμενα οικονομικά έτη) πριν από τον χρόνο χορήγησης του εννόμου δικαιώματος της ενίσχυσης.

7.4. Ιδιωτική συμμετοχή

Για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής, ο δυνητικός δικαιούχος της ενίσχυσης μπορεί να χρησιμοποιήσει ιδίους πόρους (ίδια συμμετοχή) ή/και δάνειο. Για τις επιχειρήσεις το δάνειο που θα χρησιμοποιηθεί είναι δυνατόν να υποστηρίζεται από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ, υπό την προϋπόθεση ότι η σώρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζεται στις ενισχύσεις του αντίστοιχου άρθρου του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014.

Ο συνδυασμός επιχορήγησης και χρηματοδοτικού εργαλείου μπορεί να καλύπτει την ίδια δαπάνη υπό τον όρο ότι το άθροισμα όλων των συνδυασμένων μορφών στήριξης δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό της συγκεκριμένης δαπάνης (το τμήμα χρηματοδοτικού εργαλείου υποστηριζόμενο από το ΕΣΠΑ μαζί με την επιχορήγηση να είναι μικρότερο ή ίσο του επιχορηγούμενου π/υ του επενδυτικού σχεδίου).

Επισημαίνεται ότι, όταν το χρηματοδοτικό εργαλείο με συγκεκριμένες δαπάνες εμπεριέχει ενίσχυση, το Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης/ΑΙΕ αυτής σωρεύεται με την επιχορήγηση κατά τον υπολογισμό του ορίου που θέτουν οι Κανονισμοί χορήγησης των ενισχύσεων.

Η ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης αποδεικνύεται με την εξόφληση των δαπανών του έργου ή/και με την χρήση επιλογών απλοποιημένου κόστους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα Πρόσκληση.

Ο τραπεζικός δανεισμός δεν είναι υποχρεωτικός. Εφ' όσον ο Δικαιούχος προσφύγει σε δανεισμό για την κάλυψη μέρους της ιδιωτικής συμμετοχής και σε περίπτωση εκχώρησης της δημόσιας χρηματοδότησης σε Τράπεζα για την παροχή δανεισμού, η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απ' ευθείας στην Τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο εν δυνάμει δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση δανείου, τυχόν πρόσθετες πράξεις καθώς και τη σύμβαση εκχώρησης με το Πιστωτικό Ίδρυμα.

7.5. Διάρθρωση Προϋπολογισμού

Ο συνολικός προϋπολογισμός κάθε έργου διαμορφώνεται σύμφωνα με τους περιορισμούς, που αναφέρονται στον κατωτέρω πίνακα:

ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΑΡΩΓΟΥΣ		ΑΝΩΤΑΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ Π/Υ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
1	Επενδυτικές δαπάνες	40%
2	Λειτουργικές δαπάνες	100%

8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ

Οι Αιτήσεις Χρηματοδότησης υποβάλλονται από τους δυνητικούς δικαιούχους υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) (<http://www.ependyseis.gr/mis>) με την ένδειξη «Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας/ΣΣΚ», κάνοντας χρήση του τυποποιημένου στο ΠΣΚΕ Εντύπου Υποβολής Αίτησης Χρηματοδότησης (ενδεικτικό υπόδειγμα του οποίου περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι.1 και Ι.2 της παρούσας πρόσκλησης). Αιτήσεις χρηματοδότησης στις οποίες δεν έχουν συμπληρωθεί όλα τα υποχρεωτικά πεδία του ΠΣΚΕ, δεν γίνονται αποδεκτές από το σύστημα και δεν είναι δυνατόν να υποβληθούν.

Η ημερομηνία έναρξης ηλεκτρονικής υποβολής των Αιτήσεων Χρηματοδότησης στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων ορίζεται στην Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης.

Μετά τη λήξη της ημερομηνίας και ώρας ηλεκτρονικής υποβολής των Αιτήσεων Χρηματοδότησης δε γίνεται δεκτή καμία υποβολή πρότασης/ επιχειρηματικού σχεδίου. Οι Αιτήσεις Χρηματοδότησης έργων που δεν θα υποβληθούν εμπρόθεσμα δεν θα αξιολογούνται.

Επιτρέπεται η ακύρωση της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης του προτεινόμενου έργου ΕΤΑΚ **υπό την προϋπόθεση ότι έχει υποβληθεί αίτηση ακύρωσης εντός αποκλειστικής προθεσμίας έως και δύο εργάσιμων ημερών πριν την καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση**. Η αίτηση ακύρωσης υποβάλλεται από τον Υπεύθυνο του έργου ηλεκτρονικά μέσω του ΠΣΚΕ (<http://www.ependyseis.gr/mis>). Η επιλογή αυτή οδηγεί αυτόματα στην παραίτηση των ενδιαφερομένων από την υποβληθείσα αίτησή τους και παρέχει τη δυνατότητα επανυποβολής νέας αίτησης χρηματοδότησης εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

Επιτρέπεται επίσης η αναίρεση της οριστικοποίησης της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης του προτεινόμενου έργου υπό την προϋπόθεση να έχει υποβληθεί αίτηση αναίρεσης της οριστικοποίησης εντός της ίδιας ως άνω αποκλειστικής προθεσμίας (έως και δύο εργάσιμων ημερών πριν την καταληκτική

ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση). Με την επιλογή αυτή τα δεδομένα που έχουν καταχωρηθεί στο ΠΣΚΕ για τη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης είναι διαθέσιμα για διόρθωση/τροποποίηση. Σε κάθε περίπτωση, τυχόν επανυποβολή της αίτησης χρηματοδότησης επιτρέπεται εντός της ταχθείσας προθεσμίας. Η αίτηση αναίρεσης της οριστικοποίησης υποβάλλεται από τον Υπεύθυνο του έργου μέσω του ΠΣΚΕ (<http://www.ependyseis.gr/mis>, μενού helpdesk).

Η μεθοδολογία αξιολόγησης που θα εφαρμοστεί είναι η συγκριτική.

Οι δικαιούχοι φέρουν την ευθύνη της πλήρους και ορθής συμπλήρωσης της ηλεκτρονικής τους Αίτησης Χρηματοδότησης. Διόρθωση ή τροποποίηση ή συμπλήρωση των αιτήσεων, συμπλήρωση τυχόν ελλειπόντων στοιχείων, έστω και συμπληρωματικών ή διευκρινιστικών, δεν επιτρέπεται μετά την καταληκτική ώρα και ημερομηνία ολοκλήρωσης της ηλεκτρονικής υποβολής της Αίτησης Χρηματοδότησης.

Η αίτηση χρηματοδότησης επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 (Α' 75) για τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτήν. Συνεπώς, θα πρέπει να εμφανίζει ταυτότητα περιεχομένου με τα αιτούμενα δικαιολογητικά. Η ανακρίβεια των στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση επισύρει τις προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις.

Επίσης, κάθε δικαιούχος Φορέας Αρωγός, είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για κάθε απόκλιση μεταξύ των στοιχείων της αίτησης και των δικαιολογητικών και η Γ.Γ.Ε.Τ. δεν φέρει καμία ευθύνη για τυχόν ενέργειες ή δαπάνες, στις οποίες έχει υποβληθεί.

Η υποβολή **Αιτήσεων Χρηματοδότησης** συνιστά επίσης εξουσιοδότηση προς τη Γ.Γ.Ε.Τ. για την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες της των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων, τα οποία και τηρούνται:

- για τις ανάγκες υλοποίησης της παρούσας δράσης (ενδεικτικά: έλεγχοι και διασταυρώσεις κατά την υποβολή, αξιολόγηση, παρακολούθηση τήρησης των υποχρεώσεων των Δικαιούχων),
- για το σκοπό εξαγωγής στατιστικών δεδομένων (δεικτών), καθώς και
- για το σκοπό της διενέργειας ερευνών και της εκπόνησης μελετών για την αξιολόγηση της εν λόγω δράσης.

Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων βάσει του Ν. 2472/1997 και του Ε.Κ. 679/2016 (Α' 109).

Ο δικαιούχος αποδέχεται ότι τα μηνύματα που θα αποστέλλονται από τη Γ.Γ.Ε.Τ. μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στην ηλεκτρονική διεύθυνση (e-mail) που έχει δηλώσει στο έντυπο Υποβολής αίτησης χρηματοδότησης, επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των έννομων προθεσμιών και συνεπειών.

Ηλεκτρονικός Φάκελος Υποψηφιότητας (δικαιολογητικά συμμετοχής/ένταξης)

Οι δυνητικοί δικαιούχοι οφείλουν με την υποβολή της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης να υποβάλουν ταυτοχρόνως στο ΠΣΚΕ και Ηλεκτρονικό Φάκελο Υποψηφιότητας. Ο φάκελος αυτός θα περιλαμβάνει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά του **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΙΙ «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ»**, σε μη επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή αρχείου (πχ αρχείο τύπου pdf ή zip).

Επισμαίνεται ότι μπορούν να επισυναφθούν ηλεκτρονικά δικαιολογητικά με ανώτατο όριο 10 MB ανά επισύναψη (attachment) και ανώτατο όριο 50 MB συνολικών επισυναπτόμενων ανά επενδυτική πρόταση.

9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ–ΟΡΓΑΝΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ–ΚΡΙΤΗΡΙΑ–ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

Η διαδικασία ελέγχου και αξιολόγησης των προτάσεων των Φορέων Αρωγών διεξάγεται σε δύο φάσεις.

Κατά την 1^η Φάση εξετάζεται/ελέγχεται η ικανοποίηση όλων των τυπικών προϋποθέσεων και κατά τη 2^η Φάση η πρόταση αξιολογείται/βαθμολογείται στη βάση των κριτηρίων αξιολόγησης.

9.1. Διαδικασία Αξιολόγησης - Κριτήρια πληρότητας και αξιολόγησης

Μετά το πέρας της ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης, ακολουθεί η διαδικασία αξιολόγησης των υποβληθέντων προτάσεων/επιχειρηματικών σχεδίων, η οποία πραγματοποιείται μέσω του ΠΣΚΕ, με ευθύνη της Γ.Γ.Ε.Τ.

Η αξιολόγηση είναι συγκριτική. Η αξιολόγηση διενεργείται ηλεκτρονικά. Όλο το σχετικό υλικό είναι στη διάθεση των αξιολογητών για τις ανάγκες της αξιολογικής διαδικασίας.

Σημειώνεται ότι κατά τον έλεγχο και την αξιολόγηση των προτάσεων/επιχειρηματικών σχεδίων δύναται να γίνουν διασταυρώσεις δεδομένων, ώστε να επαληθευθεί η ακρίβεια των δηλωθέντων στοιχείων και να αποφευχθούν φαινόμενα απάτης σε βάρος του ενωσιακού προϋπολογισμού.

Φάση 1^η – Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας της πρότασης

Για κάθε δυνητικό Δικαιούχο ελέγχονται τα παρακάτω:

1. Εάν έχει γίνει χρήση της τυποποιημένης ηλεκτρονικής αίτησης, με συμπληρωμένα όλα τα υποχρεωτικά πεδία.
2. Εάν ο αιτούμενος προϋπολογισμός είναι εντός των ορίων της Πρόσκλησης.
3. Εάν έχει δηλωθεί το επιλεγόμενο Καθεστώς ενίσχυσης (Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014, Άρθρο 27 «Ενισχύσεις για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας» ή Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας – De minimis).
4. Εάν η Πράξη εμπίπτει στους Θεματικούς Τομείς ΕΤΑΚ της Πρόσκλησης και της Εθνικής RIS3.
5. Εάν ο Δικαιούχος εμπίπτει στους επιλέξιμους δικαιούχους της πρόσκλησης.
Εφόσον η πρόταση υποβάλλεται βάσει του αρ. 27 του Καν. 651/2014 τότε θα πρέπει να πληρούνται το σύνολο των προϋποθέσεων που τίθενται στο Κεφάλαιο Ι του Κανονισμού, καθώς και το σύνολο των προϋποθέσεων του άρθρου 27.
Εφόσον η πρόταση υποβάλλεται βάσει του Καν. ΕΕ 1407/2013, τότε θα πρέπει να πληρούνται το σύνολο των προϋποθέσεων του Κανονισμού αυτού μεταξύ των οποίων και ο έλεγχος σώρευσης ενισχύσεων de minimis.
6. Εάν ο Δικαιούχος δεν εντάσσεται σε ήδη οργανωμένο ομοιόμορφο δίκτυο διανομής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών το οποίο εκμεταλλεύεται κατόπιν σχετικών συμβάσεων άδειες εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, που αφορούν συνήθως εμπορικά σήματα ή διακριτικούς τίτλους και τεχνογνωσία για την χρήση και τη διανομή αγαθών ή υπηρεσιών (π.χ. franchising, shop in shop, δίκτυο πρακτόρευσης) και λειτουργεί με μία από τις επιλέξιμες από το πρόγραμμα νομικές μορφές.
7. Εάν η περίοδος υλοποίησης είναι εντός της περιόδου επιλεξιμότητας της Πρόσκλησης.
8. Εάν για τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν με χρήση του ΕΚ/651/2014, έχει τηρηθεί ο χαρακτήρας κινήτρου και ο δικαιούχος έχει υποβάλει αίτηση ενίσχυσης πριν από την έναρξη των εργασιών του έργου.
9. Στην περίπτωση επιχείρησης, εάν η επιχείρηση έχει συσταθεί και λειτουργεί νομίμως.
10. Εάν εκκρεμεί εκτέλεση προηγούμενης απόφασης ανάκτησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθείσες κρατικές ενισχύσεις.
11. Εάν είναι προβληματική σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI της παρούσας πρόσκλησης.

12. Στην περίπτωση επιχείρησης, εάν έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης.
13. Εάν η επιχείρηση έχει παραβιάσει την εργατική νομοθεσία.
14. Εάν ο Δικαιούχος εκτελεί το έργο σε εγκατάσταση εντός των γεωγραφικών ορίων της ελληνικής επικράτειας.
15. Στην περίπτωση Δικαιούχου Δημόσιου Ερευνητικού/Τεχνολογικού φορέα ή Λοιπών Νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα εάν έχουν υποβληθεί οι αποφάσεις των Νομίμων Εκπροσώπων τους, περί υποβολής της πρότασης με σχετική δέσμευση για την εξασφάλιση της απαιτούμενης ίδιας συμμετοχής.
16. Εάν έχουν υποβληθεί είτε προσύμφωνα συνεργασίας χωρίς δεσμευτική ισχύ του Δικαιούχου (Φορέα Αρωγού) με τουλάχιστον δέκα (10) ανεξάρτητες τόσο μεταξύ τους όσο και ως προς τον Φορέα αρωγό, επιχειρήσεις, εκ των οποίων πέντε (5) τουλάχιστον ΜΜΕ σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση, είτε συμφωνητικά τα οποία θα αναφέρουν ότι θα ενεργοποιηθούν μόνο σε περίπτωση που ο Φορέας Αρωγός ενταχθεί στην συγκεκριμένη δράση.
17. Εάν τουλάχιστον οι πέντε (5) προαναφερόμενες ΜΜΕ πληρούν τους όρους και προϋποθέσεις του Ορισμού των ΜΜΕ (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V).
18. Εάν το έργο δεν έχει υποβληθεί για ένταξη και δεν θα υποβληθεί σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους πριν την έκδοση της απόφασης ένταξης/απόρριψης της Αίτησης Χρηματοδότησης. Ο περιορισμός δεν καταλαμβάνει περιπτώσεις έργων που υποβλήθηκαν σε άλλο πρόγραμμα αλλά α) απορρίφθηκαν (έχει εκδοθεί σχετική απόφαση απόρριψης και δεν εκκρεμεί διαδικασία ένστασης) ή β) ενώ εγκρίθηκαν αρχικά, έχει οριστικοποιηθεί και τεκμηριώνεται η μη χρηματοδότησή τους (πχ έχει υποβληθεί παραίτηση και η παραίτηση έχει γίνει αποδεκτή με τροποποίηση της σχετικής απόφασης ένταξης).
19. Εάν ο Δικαιούχος διαθέτει ή δεσμεύεται ότι θα αποκτήσει νόμιμα κατασκευασμένες και λειτουργούσες κτιριακές υποδομές και ότι θα αποκτήσει και αναπτύξει κατάλληλες υποδομές και υπηρεσίες για την ελαχιστοποίηση των εμποδίων πρόσβασης ατόμων με αναπηρία, όπου αυτό είναι απαραίτητο και αναγκαίο.
20. Εφόσον γίνεται χρήση του Άρθρου 27 του ΕΚ 651/2014: Τεκμηρίωση ότι η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις, στον εξοπλισμό και στις δραστηριότητες του συνεργατικού σχηματισμού είναι ανοικτή σε διάφορους χρήστες και παρέχεται με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων (οι επιχειρήσεις που έχουν χρηματοδοτήσει τουλάχιστον 10% των επενδυτικών δαπανών του συνεργατικού σχηματισμού καινοτομίας μπορούν να έχουν προτιμησιακή πρόσβαση με ευνοϊκότερους όρους. Για να αποφεύγεται η υπεραντιστάθμιση, αυτή η πρόσβαση είναι ανάλογη προς τη συμβολή της επιχείρησης στις επενδυτικές δαπάνες και οι όροι της δημοσιοποιούνται).
21. Εφόσον γίνεται χρήση του Άρθρου 27 του ΕΚ 651/2014: Τεκμηρίωση ότι τα τέλη που χρεώνονται για τη χρήση του εξοπλισμού του συνεργατικού σχηματισμού και τη συμμετοχή στις δραστηριότητές του αντιστοιχούν στην τιμή της αγοράς ή αντικατοπτρίζουν το σχετικό κόστος.

Ο έλεγχος 1^{ης} Φάσης απαιτεί θετική αξιολόγηση (ΝΑΙ) σε όλα τα παραπάνω κριτήρια, εκτός των κριτηρίων 10, 11, 12 και 13 που λαμβάνουν (ΟΧΙ) και 15, 20 και 21, που γίνεται δεκτή και η τιμή «δεν εφαρμόζεται», προκειμένου μία πρόταση να κριθεί αποδεκτή και πληρούσα το σύνολο των προϋποθέσεων συμμετοχής και όρων επιλεξιμότητας, για να ξεκινήσει η 2^η ΦΑΣΗ της αξιολόγησης.

Φάση 2^η – Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων

1η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ – Καινοτομικότητα και Στρατηγική ανάπτυξης του προτεινόμενου ΣΣΚ. (συντελεστής στάθμισης 40%)

1.1- Αποτύπωση υφισταμένης κατάστασης (Ανάλυση αγοράς και ανταγωνισμού τάσεις/ χαρακτηριστικά κλάδου, καταγραφή ανάγκης). Το τεχνολογικό επίπεδο, ο βαθμός καινοτομικότητας του τομέα και η εξέλιξη της σχετικής τεχνολογίας διεθνώς.

Αριθμός των εταιρειών, ταυτότητα τους, προστιθέμενη αξία, εμβληματικά προϊόντα και υπηρεσίες τους. Καινοτομικά επιτεύγματα των μελών του ΣΣΚ (διπλώματα ευρεσιτεχνίας και άλλοι τίτλοι βιομηχανικής ιδιοκτησίας, νέα προϊόντα για την αγορά ή την επιχείρηση, προσωπικό υψηλής εξειδίκευσης, εξαγωγές, ερευνητικές συνεργασίες κλπ).

1.2- Στρατηγική ανάπτυξης του ΣΣΚ –σε σχέση με την δυναμική της αγοράς στην οποία απευθύνεται, καθώς και το μοντέλο ανάπτυξης του ΣΣΚ. Προσδιορισμός ταυτότητας, οράματος, επιχειρησιακών στόχων του ΣΣΚ. Περιγραφή του ολοκληρωμένου χαρακτήρα των προτεινόμενων παρεμβάσεων και ενεργειών, καθώς και η καταλληλότητά τους σε σχέση με το προσδοκώμενο αποτέλεσμα από τη λειτουργία του ΣΣΚ.

Μεθοδολογία υλοποίησης επενδυτικού σχεδίου . Περιγραφή και τεκμηρίωση επιλογής αγοράς στόχου. Θεματική και Γεωγραφική εστίαση. Περιγραφή του μείγματος προϊόντος /υπηρεσιών που θα αναπτυχθούν για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων του ΣΣΚ. Τεχνολογικό επίπεδο και βαθμός καινοτομίας των προϊόντων/ τεχνολογιών ή υπηρεσιών που θα αναπτύξει ο ΣΣΚ.

Αναμενόμενα οφέλη από τη λειτουργία του ΣΣΚ για τα μέλη και την τοπική οικονομία/κοινωνία. (π.χ. ανάπτυξη καινοτόμων για την περιοχή προϊόντων ή/και υπηρεσιών, εφαρμογή νέων ή ουσιαδώς βελτιωμένων μεθόδων παραγωγής ή διανομής, διάχυση καινοτομίας στον περιφερειακό ιστό, ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ των μελών του ΣΣΚ, ανταγωνιστικότητα περιφερειακής οικονομίας. Προστιθέμενη αξία του Φορέα Αρωγού στο ΣΣΚ).

Ελκυστικότητα του ΣΣΚ για την είσοδο νέων μελών.

Σύνδεση του προτεινόμενου έργου με την Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.

2η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ – Οργάνωση - Αξιοπιστία /Εμπειρία του Φορέα Αρωγού, Τεκμηρίωση προϋπολογισμού (συντελεστής στάθμισης 30%)

2.1- Υποδομές που διαθέτει ή θα αναπτύξει ο Φορέας Αρωγός για την εκτέλεση του έργου όπως υλικοτεχνική υποδομή και εξοπλισμός.

2.2-Οργανωτική δομή λειτουργίας (διοικητική και οικονομική υποστήριξη) του ΣΣΚ για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. Υποχρεώσεις και δικαιώματα του Φορέα Αρωγού και των μελών του ΣΣΚ.

2.3- Γνωστική επάρκεια ομάδας έργου. Προσόντα των στελεχών, που θα υποστηρίξουν το ΣΣΚ. Εμπειρία και οι επιδόσεις της ομάδας υλοποίησης/υποστήριξης στην εκτέλεση παρόμοιων έργων. Ικανότητά της να υποστηρίξει το ΣΣΚ στην υλοποίηση του στρατηγικού του σχεδίου. Αναφέρονται τυχόν αιτήσεις/συμμετοχές και διακρίσεις του ΦΑ σε διαγωνισμούς καινοτομίας.

2.4- Περιγραφή του προϋπολογισμού των προτεινόμενων παρεμβάσεων και ενεργειών, επενδυτικών και λειτουργικών δαπανών, αναφορά στο εύλογο του κόστους, τεκμηρίωση απαιτούμενων δαπανών.

3η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ – Βιωσιμότητα επενδυτικού σχεδίου (συντελεστής στάθμισης 30%)

3.1- Τρόπος αξιοποίησης των αποτελεσμάτων του ΣΣΚ / Διασύνδεση των μελών του σε αλυσίδα προστιθέμενης αξίας και οι μεταξύ τους αλληλεπιδράσεις. Προβλέψεις των οικονομικών του ΦΑ (έσοδα-έξοδα) για την περίοδο υλοποίησης της πρότασης/ επιχειρηματικού σχεδίου.

Τεκμηρίωση βιωσιμότητας του ΣΣΚ. Επίτευξη αυτοχρηματοδότησης του Φορέα Αρωγού εντός διετίας από την λήξη του έργου. Μακροπρόθεσμη Στρατηγική Ανάπτυξης του ΣΣΚ (5-10 χρόνια).

3.2- Εξωστρέφεια του ΣΣΚ/ διείδυση σε διεθνείς αγορές και ανάπτυξη ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος για τη χώρα. Συμβολή του ΣΣΚ στην είσοδο της Ελλάδας στις διεθνείς αλυσίδες αξίας υψηλής τεχνολογίας και τη διάχυση της τεχνολογίας σε συγγενείς κλάδους. Ανάπτυξη διατοπικών / διεθνών συνεργασιών / δικτύωση Meta cluster σε εθνικό και διεθνές επίπεδο/ συμμετοχή σε ευρωπαϊκά και διεθνή προγράμματα και πρωτοβουλίες.

Δυνατότητα προσέλκυσης επενδύσεων.

Δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

9.2 Όργανα Ελέγχου και Αξιολόγησης των Αιτήσεων Χρηματοδότησης

Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας

Η Διαδικασία Αξιολόγησης διενεργείται από την Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας στην οποία έχει εκχωρηθεί η διαχείριση της Δράσης. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας συγκροτείται η Γνωμοδοτική Επιτροπή όσο και η/οι Επιτροπή/ές Αξιολόγησης.

Η ΓΓΕΤ διασφαλίζει ότι οι εμπλεκόμενοι στη διαδικασία αξιολόγησης διαθέτουν τα κατάλληλα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα και ότι απολαμβάνουν πλήρους ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, μέσω της υποβολής δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων, στη βάση σχετικού εντύπου. Επίσης, μεταξύ άλλων μεριμνά για την χορήγηση διευκρινίσεων που αφορούν σε θέματα αξιολόγησης και είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση και έλεγχο του χρονοδιαγράμματος αξιολόγησης.

Τέλος, στελέχη της ΓΓΕΤ είναι αρμόδια για τον έλεγχο πληρότητας και επιλεξιμότητας των αιτήσεων χρηματοδότησης (Έλεγχος 1ης Φάσης).

Γνωμοδοτική Επιτροπή

Για τις ανάγκες της αξιολόγησης της Δράσης θα συσταθεί Γνωμοδοτική Επιτροπή με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας. Στην απόφαση αυτή θα περιγράφονται οι αρμοδιότητες της Επιτροπής, θα ορίζονται τα μέλη της και ό,τι άλλο σχετικό απαιτείται. Με την ίδια απόφαση θα ορίζονται και τα αντίστοιχα αναπληρωματικά μέλη. Η Γνωμοδοτική Επιτροπή έχει την εποπτεία όλων των φάσεων της Διαδικασίας Αξιολόγησης και εισηγείται στην ΓΓΕΤ την έκδοση των αποφάσεων ένταξης ή απόρριψης των πράξεων που έχουν υποβληθεί.

Επιτροπή Αξιολόγησης - Εμπειρογνώμονες

Για τις ανάγκες της αξιολόγησης της Δράσης θα συσταθεί Επιτροπή Αξιολόγησης με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας. Στην απόφαση αυτή θα περιγράφονται οι αρμοδιότητες της Επιτροπής, θα ορίζονται τα μέλη της και ό,τι άλλο σχετικό απαιτείται. Με την ίδια απόφαση θα ορίζονται και τα αντίστοιχα αναπληρωματικά μέλη. Επιπλέον, δύναται να ορίζονται σύμφωνα με τα ανωτέρω και επιπρόσθετες επιτροπές αξιολόγησης για την εξέταση των αιτήσεων χρηματοδότησης.

Αρμοδιότητα της Επιτροπής Αξιολόγησης είναι η διενέργεια του ελέγχου της 2ης φάσης. Συγκεκριμένα:

Κάθε πρόταση/επιχειρηματικό σχέδιο η οποία έχει θετική εισήγηση από την 1η Φάση Αξιολόγησης, αξιολογείται κατά τη 2η Φάση, από Επιτροπή Αξιολόγησης, (τριμελή ή πενταμελή), με τη συνδρομή δύο ανεξάρτητων εμπειρογνομώνων, ως προς την 1η ομάδα κριτηρίων μόνο.

Τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης και οι εμπειρογνώμονες, θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένα μέλη του Μητρώου Πιστοποιημένων αξιολογητών/ΜΠΑ της Γ.Γ.Ε.Τ. σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 του Ν. 4310/2014, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Εάν δεν υπάρχουν οι απαιτούμενοι, για τη συγκεκριμένη περίπτωση, ειδικοί επιστήμονες ή οι υφιστάμενοι δεν καλύπτουν τις ανάγκες της συγκεκριμένης αξιολόγησης, επιτρέπεται με Απόφαση του/της Γ.Γ.Ε.Τ. να ορίζονται ως αξιολογητές ειδικοί επιστήμονες της ημεδαπής ή αλλοδαπής μη εγγεγραμμένοι στο ΜΠΑ.

Τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης δεν δύνανται να ασχοληθούν με την παρακολούθηση και την παραλαβή των αποτελεσμάτων των έργων. Υποβάλλουν δε Υπεύθυνη Δήλωση περί μη σύγκρουσης συμφερόντων και περί εμπιστευτικότητας.

Οι δύο ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες πρέπει να διαθέτουν τις απαραίτητες εξειδικευμένες γνώσεις στο αντικείμενο της προς αξιολόγηση πρότασης.

Οι εμπειρογνώμονες δεν έχουν δικαίωμα υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο της πρόσκλησης και πρέπει να διαθέτουν την απαιτούμενη ανεξαρτησία, μέσω της υποβολής υπεύθυνης δήλωσης περί μη σύγκρουσης συμφερόντων. Επίσης, υποβάλλουν δήλωση τήρησης εμπιστευτικότητας.

Οι εμπειρογνώμονες ορίζονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας/Γ.Γ.Ε.Τ. Για τις ανάγκες της διαδικασίας αξιολόγησης θα είναι στη διάθεση των εμπειρογνομώνων όλο το απαραίτητο υλικό. Οι εμπειρογνώμονες δεν δικαιούνται να ασχοληθούν με την παρακολούθηση και παραλαβή των αποτελεσμάτων των έργων.

Αρμοδιότητα των δύο ανεξάρτητων εμπειρογνομώνων είναι επίσης ο έλεγχος ως προς το εάν οι προτάσεις εμπίπτουν στους θεματικούς στόχους και επιλέξιμους τομείς ΕΤΑΚ της πρόσκλησης.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης εισηγείται στην Γνωμοδοτική Επιτροπή την έκδοση των αποφάσεων ένταξης ή απόρριψης των πράξεων που έχουν υποβληθεί με βάση τα σχετικά Πρακτικά Αξιολόγησης.

9.3 Διαδικασία Αξιολόγησης

1^η Φάση: έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας της πρότασης

Ο έλεγχος της 1ης Φάσης κατά τη διάρκεια της οποίας εξετάζεται η τήρηση όλων των τυπικών προϋποθέσεων, διενεργείται από στελέχη της ΓΓΕΤ (εκτός ΠΣΚΕ), τα οποία συμπληρώνουν τη σχετική λίστα αξιολόγησης των σημείων πληρότητας και επιλεξιμότητας και την υποβάλλουν στην Γνωμοδοτική Επιτροπή.

Η διαδικασία ελέγχου της 1^{ης} Φάσης διεξάγεται ως ακολούθως:

Τα στελέχη της ΓΓΕΤ επιβεβαιώνουν την υποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών που περιέχονται στον - συνημμένο στην αίτηση χρηματοδότησης – ηλεκτρονικό φάκελο υποψηφιότητας του δυνητικού δικαιούχου, καθώς και την ικανοποίηση όλων των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας.

Αν κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, διαπιστωθεί ότι απαιτείται η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων, η ΓΓΕΤ ενημερώνει τον δυνητικό δικαιούχο με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή με χρήση τηλεομοιοτυπίας σε αριθμό κλήσης που έχει δηλώσει ο ενδιαφερόμενος και ο τελευταίος υποχρεούται να ανταποκριθεί και να προσκομίσει τα ζητούμενα στοιχεία εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την ειδοποίηση. Τα προσκομισθέντα δικαιολογητικά από πλευράς δυνητικών δικαιούχων, μετά την ανωτέρω ειδοποίηση, συμπληρώνουν τον ηλεκτρονικό φάκελο υποψηφιότητας. Σε περίπτωση μη προσκόμισης των στοιχείων που ζητούνταν έως την ταχθείσα προθεσμία, οποιαδήποτε έλλειψη δικαιολογητικού που δεν επιτρέπει την εξαγωγή συμπεράσματος για την τήρηση των ειδικών προϋποθέσεων συμμετοχής στη δράση, χαρακτηρίζεται ως ουσιώδης με συνέπεια τη μη περαιτέρω αξιολόγηση του προτεινόμενου έργου και διαβιβάζεται στην αρμόδια Επιτροπή Αξιολόγησης με αρνητική εισήγηση.

Σημειώνεται ότι συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία, ενώ προβλέπονταν στην πρόσκληση, δεν υποβλήθηκαν λόγω παράλειψης του δυνητικού δικαιούχου και εκδόθηκαν πριν την υποβολή της αίτησης. Οι διευκρινίσεις είναι στοιχεία που ζητούνται με σκοπό την αποσαφήνιση των υποβληθέντων στοιχείων και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της πρότασης.

Επισημαίνεται ότι κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας, θα γίνουν αυστηρές διασταυρώσεις δεδομένων, ώστε να επαληθευτεί η ακρίβεια των προσκομισθέντων στοιχείων και να αποφευχθούν και αντιμετωπιστούν φαινόμενα απάτης σε βάρος του ενωσιακού προϋπολογισμού.

Στη συνέχεια, τα στελέχη της ΓΓΕΤ συμπληρώνουν τη σχετική λίστα αξιολόγησης των σημείων πληρότητας και επιλεξιμότητας κάθε πρότασης και συντάσσουν σχετική εισήγηση με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, την οποία υποβάλλουν προς την Γνωμοδοτική Επιτροπή (εκτός ΠΣΚΕ), προκειμένου οι αιτήσεις οι οποίες ικανοποιούν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας να προχωρήσουν στην 2^η Φάση Αξιολόγησης.

2^η Φάση: Αξιολόγηση προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων

Η διαδικασία ελέγχου της 2^{ης} Φάσης διεξάγεται ως ακολούθως:

Οι εμπειρογνώμονες οι οποίοι αξιολογούν (εκτός ΠΣΚΕ) την 1η ομάδα κριτηρίων, που αναγράφονται ανωτέρω, συντάσσουν έκθεση αξιολόγησης και εισηγούνται στην Γνωμοδοτική Επιτροπή τη βαθμολογία της 1ης ομάδας κριτηρίων για κάθε αξιολογούμενη πρόταση.

Η βαθμολογία της 1ης ομάδας κριτηρίων διαμορφώνεται από το μέσο όρο της βαθμολογίας των εμπειρογνομώνων χωρίς περαιτέρω δυνατότητα παρέμβασης από την Επιτροπή Αξιολόγησης ή τη Γνωμοδοτική Επιτροπή.

Στην περίπτωση όπου κριθεί αναγκαίο (εν' όψει διαφοράς στη βαθμολογία των δύο εμπειρογνομώνων μεγαλύτερης του 20%), η Επιτροπή Αξιολόγησης δύναται να ζητήσει και λάβει εμπειρογνομοσύνη από τρίτο ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του/της Γ.Γ.Ε.Τ. και ο/η οποίος/α θα δώσει την τελική βαθμολογία στο κριτήριο.

Η αξιολόγηση της 2ης και 3ης ομάδας κριτηρίων γίνεται από την Επιτροπή Αξιολόγησης (εκτός ΠΣΚΕ) σε τυποποιημένο έντυπο αξιολόγησης και το οποίο η επιτροπή Αξιολόγησης συμπληρώνει πλήρως και αφού το συμπληρώσει πλήρως το ανεβάζει σε pdf αρχείο ως συν/νο στην αξιολόγησή του.

Η βαθμολογία της 2ης και 3ης ομάδας κριτηρίων διαμορφώνεται από το μέσο όρο της επί μέρους βαθμολογίας των μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης. Η βαθμολογία ανά ομάδα κριτηρίων ορίζεται ως εξής:

Πίνακας 1: Χαρακτηρισμός βαθμολογικής κλίμακας των κριτηρίων αξιολόγησης:

Βαθμολογική κλίμακα	Χαρακτηρισμός	Εννοιολογική σημασία χαρακτηρισμού
17-20	Άριστα	Η πρόταση καλύπτει με επιτυχία όλες τις πτυχές του εν λόγω κριτηρίου και οποιεσδήποτε τυχόν ατέλειες είναι δευτερεύουσες.
13-16	Πολύ καλό	Η πρόταση καλύπτει το κριτήριο πολύ καλά, αλλά υπάρχει ένας μικρός αριθμός ατελειών.
9-12	Καλό	Η πρόταση καλύπτει το εν λόγω κριτήριο ικανοποιητικά, αλλά υπάρχουν αρκετές ατέλειες.
5-8	Μέτριο	Η πρόταση ικανοποιεί με γενικό τρόπο το κριτήριο, αλλά υπάρχουν σημαντικές αδυναμίες.
1-4	Ανεπαρκής	Τα στοιχεία της πρότασης δεν είναι επαρκή για την εξέταση του κριτηρίου ή υπάρχουν εγγενείς αδυναμίες.
0		Η πρόταση αδυνατεί παντελώς να αξιολογηθεί σύμφωνα με το κριτήριο. Τα απαιτούμενα για το κριτήριο στοιχεία δεν υπάρχουν ή είναι ανεπαρκή.

Η συνολική βαθμολογία προκύπτει ως το άθροισμα των επί μέρους σταθμισμένων βαθμολογιών στα τρία κριτήρια στην κλίμακα 0-20 με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων. Η σταθμισμένη βαθμολογία του κάθε κριτηρίου είναι το γινόμενο του επί μέρους συντελεστή βαρύτητας του κριτηρίου επί την αντίστοιχη βαθμολογία του. Βαθμολόγηση των μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης γίνεται με ακρίβεια ακέραιης μονάδας. **Ως μέγιστη βαθμολογία της κάθε αίτησης χρηματοδότησης ορίζονται οι 20 μονάδες.**

Αιτήσεις χρηματοδότησης που θα συγκεντρώσουν συνολική σταθμισμένη βαθμολογία μικρότερη των 12 μονάδων ή σταθμισμένη βαθμολογία μικρότερη των 4,8 μονάδων στην 1^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ δεν θα προταθούν για χρηματοδότηση.

Επισημαίνεται ότι οι δύο εμπειρογνώμονες και η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν έχουν πρόσβαση στα στοιχεία της ταυτότητας του υποψήφιου Φορέα Αρωγού ούτε στον ηλεκτρονικό κωδικό της πρότασης.

Στη συνέχεια, τα Πρακτικά της/των Επιτροπής/ών Αξιολόγησης με την εισήγηση του/των εμπειρογνώμονα/ων και την βαθμολογία της 1ης Ομάδας Κριτηρίων και την αξιολόγηση της 2ης και 3ης Ομάδας Κριτηρίων (η οποία την έχει συμπληρώσει η ίδια η Επιτροπή) υποβάλλονται στην Γνωμοδοτική Επιτροπή (εκτός ΠΣΚΕ).

Μετά την ολοκλήρωση της Διαδικασίας Αξιολόγησης (1^η και 2^η Φάση), η Γνωμοδοτική Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη:

- α) την εισήγηση των στελεχών της ΓΓΕΤ με τη λίστα αξιολόγησης των σημείων πληρότητας και επιλεξιμότητας,
  - β) την εισήγηση και τα Πρακτικά της/των Επιτροπής/ών Αξιολόγησης,
- συντάσσει Πρακτικό που περιλαμβάνει:
- τη βαθμολογία κάθε Αίτησης Χρηματοδότησης ανά επιμέρους κριτήριο και συνολικά,
  - την κατάταξη των επιλέξιμων προς έγκριση Αιτήσεων Χρηματοδότησης με τον προϋπολογισμό τους (επιλέξιμο και συνολικό), την αναλογούσα δημόσια δαπάνη,
  - τη σχετική τεκμηρίωση για τις απορριφθείσες Αιτήσεις Χρηματοδότησης, οι οποίες είτε δεν ικανοποίησαν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας κατά την 1^η Φάση αξιολόγησης, είτε δεν συγκέντρωσαν την ελάχιστη βαθμολογία κατά την 2^η Φάση (συνολικά ή στα επιμέρους κριτήρια).

Τέλος, η Γνωμοδοτική Επιτροπή συμπληρώνει τα απαιτούμενα πεδία στο ΠΣΚΕ, επισυνάπτει τα σχετικά έντυπα αξιολόγησης και εισηγείται στην αρμόδια Διεύθυνση της ΓΓΕΤ την έγκριση ή την απόρριψη κάθε αίτησης.

Στη συνέχεια, με βάση τα Πρακτικά της Γνωμοδοτικής Επιτροπής η ΓΓΕΤ κατατάσσει τις Αιτήσεις Χρηματοδότησης σε πίνακες κατά φθίνουσα βαθμολογική σειρά με βάση τα δεδομένα της βαθμολογίας όπως έχουν καταχωρηθεί στο ΠΣΚΕ. Σε περίπτωση ισοβαθμίας, μεταξύ μιας ή περισσότερων προτάσεων, η Αίτηση Χρηματοδότησης με τη μεγαλύτερη βαθμολογία στην 1η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ λαμβάνει την πρώτη θέση μεταξύ των προτάσεων που ισοβαθμούν. Εάν υπάρχει ισοβαθμία και ως προς την 1η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ, η Αίτηση Χρηματοδότησης με τη μεγαλύτερη βαθμολογία στην 2η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ λαμβάνει την πρώτη θέση μεταξύ των ισοβαθμούντων προτάσεων. Τέλος, εάν οι Αιτήσεις Χρηματοδότησης ισοβαθμούν ως προς την 1η και την 2^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ, καταλαμβάνουν την ίδια θέση στην κατάταξη.

Οι Αιτήσεις Χρηματοδότησης που δεν συγκέντρωσαν την ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία στο σύνολο της βαθμολογίας, δεν προτείνονται προς χρηματοδότηση, αλλά για απόρριψη.

Οι Αιτήσεις Χρηματοδότησης που συγκέντρωσαν την ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία, προτείνονται προς χρηματοδότηση, με σειρά προτεραιότητας σύμφωνη με την βαθμολογική κατάταξη, η οποία προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη:

1. Τη συνολική βαθμολογία της Αίτησης Χρηματοδότησης
2. Τα διατιθέμενα κονδύλια για την συγκεκριμένη Πρόσκληση στον Τομέα της Αγροδιατροφής και στους λοιπούς θεματικούς τομείς
3. Τα διατιθέμενα κονδύλια για την Κατηγορία Περιφέρειας για τον Τομέα της Αγροδιατροφής και για τους λοιπούς θεματικούς τομείς, προσαυξημένα κατά 20%.

Για την μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα της Δράσης και την χρηματοδότηση όσο το δυνατόν περισσότερων έργων, θα εξετάζεται η δυνατότητα μεταφοράς αδιάθετων κονδυλίων από τον Τομέα Αγροδιατροφής στους λοιπούς θεματικούς τομείς και αντίστροφα.

9.4 Έγκριση

Η αρμόδια Διεύθυνση της ΓΓΕΤ συντάσσει εισήγηση προς το Γενικό Γραμματέα Ε&Τ που περιλαμβάνει τους τελικούς πίνακες βαθμολογικής κατάταξης των αιτήσεων χρηματοδότησης για την έκδοση σχετικής απόφασης ένταξης ή απόρριψης.

Στην ίδια Απόφαση δημοσιεύεται επίσης ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση για κάθε χρηματοδοτούμενη Αίτηση Χρηματοδότησης, ενώ για τις απορριφθείσες Αιτήσεις Χρηματοδότησης αναγράφεται ο αιτούμενος προϋπολογισμός και η σχετική τεκμηρίωση της απόρριψής τους.

Μετά την έκδοση της Απόφασης ένταξης στο ΕΠΑνΕΚ, η οποία δημοσιεύεται στη «Διάγεια», δημοσιεύονται στοιχεία των εγκεκριμένων πράξεων στους δικτυακούς τόπους της, της Γ.Γ.Ε.Τ. (www.gsrt.gr), της ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ (www.antagonistikotita.gr) και του ΕΣΠΑ (www.espa.gr).

Όλοι οι ενδιαφερόμενοι ενημερώνονται ηλεκτρονικά τόσο για την ένταξη όσο και για την απόρριψη της αίτησης χρηματοδότησής τους τεκμηριωμένα.

Η ΓΓΕΤ ενημερώνει με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος τόσο τους δικαιούχους των εγκεκριμένων αιτήσεων χρηματοδότησης όσο και τους υποψηφίους των οποίων η αίτηση χρηματοδότησης απορρίφθηκε.

Πιο ειδικά:

- Στην περίπτωση των ενταγμένων πράξεων, αποστέλλεται ηλεκτρονικά επιστολή, χωριστά στον κάθε δικαιούχο, στην οποία περιλαμβάνεται σαφής και αναλυτική περιγραφή του προς εκτέλεση έργου, το χρονοδιάγραμμα, ο συνολικός προϋπολογισμός του, οι πηγές και το ποσοστό χρηματοδότησης αυτού (το Τεχνικό Παράρτημα θα αναρτηθεί και στο ΠΣΚΕ για κάθε Δικαιούχο χωριστά). Με την ίδια επιστολή ο Δικαιούχος θα ενημερώνεται για την υποχρέωση υποβολής Υπεύθυνης Δήλωσης από μέρους του περί αποδοχής του Τεχνικού Παραρτήματος, όπως αυτό διαμορφώθηκε μετά την αξιολόγηση, καθώς και όλους τους όρους που τίθενται στην Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης για την υλοποίηση του έργου και την παρακολούθηση αυτού. Η Υπεύθυνη Δήλωση θα υποβληθεί στην Γ.Γ.Ε.Τ. μετά την έκδοση της Απόφασης Ένταξης.
- Οι φορείς που δεν εντάσσονται στην Δράση ενημερώνονται από την Γ.Γ.Ε.Τ. και, στη σχετική ενημέρωση, θα περιλαμβάνονται και οι λόγοι απόρριψής τους.

Σημειώνεται ότι ως ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης του έργου λαμβάνεται η ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης ένταξης των έργων.

Η Γ.Γ.Ε.Τ. αναλαμβάνει τη διεκπεραίωση των ανωτέρω ενεργειών και έχει την ευθύνη της καταχώρησης όλων των απαραίτητων δεδομένων στο ΠΣΚΕ.

Η Απόφαση ένταξης συνιστά για τους δικαιούχους αποδοχή της εγγραφής τους στον κατάλογο των έργων που δημοσιεύεται σύμφωνα με το άρθρο 115, παράγραφος 2, του Κανονισμού αριθ. 1303/2013. Στοιχεία των εγκεκριμένων προς χρηματοδότηση έργων ΕΤΑΚ, όπως αυτά προβλέπονται στο Παράρτημα XII του Κανονισμού αριθ. 1303/2013, θα αποτελέσουν αντικείμενο δημοσιοποίησης.

Δημοσιότητα ενταγμένων έργων: Η Γ.Γ.Ε.Τ. δημοσιοποιεί υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα της συνοπτικά στοιχεία για κάθε εγκεκριμένο έργο, αναφέροντας τον αριθμό αναφοράς του μέτρου ενίσχυσης, την κατηγορία παρέμβασης και τον στόχο του, την επωνυμία του χρηματοδοτούμενου, τον τίτλο του έργου και τη σύνοψή του, την ημερομηνία έναρξης και λήξης του έργου, τον προϋπολογισμό του, το ύψος ενίσχυσής του, το ποσοστό συμμετοχής της Ε.Ε., την Περιφέρεια εγκατάστασης του Φορέα Αρωγού και τον τομέα δραστηριότητας κατά NACE. Τα στοιχεία των μη εγκεκριμένων έργων δεν δημοσιοποιούνται.

10 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ

Η διαδικασία ενστάσεων ακολουθεί το άρθρο 43 παρ. 7 της Υπουργικής Απόφασης των «Εθνικών Κανόνων επιλεξιμότητας των δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020»(Β'1822).

Οι δυνητικοί δικαιούχοι που υπέβαλαν Αιτήσεις Χρηματοδότησης έργων ΕΤΑΚ στο πλαίσιο πρόσκλησης, δύνανται να υποβάλουν ένσταση (ενδικοφανή προσφυγή με την έννοια του άρθρου 25 του Ν.2690/1999) κατά της απόφασης ένταξης/ απόρριψης.

Οι ενστάσεις υποβάλλονται άπαξ ηλεκτρονικά (μέσω ΠΣΚΕ) προς την ΓΓΕΤ, κατά της απόφασης ένταξης/απόρριψης, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερολογιακών ημερών, από την επομένη της έκδοσης της απόφασης ένταξης/απόρριψης.

Αρμόδιο όργανο για την εξέταση των ενστάσεων είναι τριμελής επιτροπή, η **Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων**, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας. Για τις ανάγκες της διαδικασίας των ενστάσεων, δύναται να ορίζονται και επιπρόσθετες επιτροπές εξέτασης ενστάσεων.

Οι ενστάσεις εξετάζονται από την Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων ως προς τη νομιμότητα της πράξης κατά της οποίας στρέφονται, όσο και ως προς την ουσία της υπόθεσης και είτε απορρίπτονται, είτε γίνονται αποδεκτές.

Η εκδοθείσα επί της ενστάσεως απόφαση καθιστά οριστική την πράξη ένταξης ή την τυχόν απόρριψη αυτής, αποκλεισμένου έτερου σταδίου διοικητικής προσφυγής.

Οι αποφάσεις επί των ενστάσεων εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 2690/1999 από τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, μέσα σε τρεις (3) μήνες από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της ένστασης.

Το σύνολο της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων εξέτασης ενστάσεων καταχωρείται με ευθύνη της ΓΓΕΤ στο ΠΣΚΕ. Οι αποφάσεις επί των ενστάσεων κοινοποιούνται στους δυνητικούς Δικαιούχους με ευθύνη της ΓΓΕΤ και αναρτώνται στο πρόγραμμα Διαύγεια, στο www.antonistitikotita.gr και του ΕΣΠΑ www.espa.gr. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης των ενστάσεων, επικαιροποιείται ή συμπληρώνεται, εφόσον απαιτείται, η απόφαση έγκρισης των αποτελεσμάτων αξιολόγησης.

11 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ

11.1 Εξόφληση δαπανών υλοποίησης

Η εξόφληση των δαπανών που πραγματοποιούνται για την υλοποίηση έργων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της παρούσας Πρόσκλησης, θα πρέπει να γίνεται κάθε φορά λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στις **εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις** που ρυθμίζουν το πλαίσιο πραγματοποίησης συναλλαγών και θέσπισης τυχόν περιορισμών σε αυτές.

Πέραν της τήρησης των ανωτέρω διατάξεων, **κάθε δικαιούχος υποχρεούται στην τήρηση λογαριασμού σε αναγνωρισμένο Πιστωτικό Ίδρυμα που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα (Τραπεζικός Λογαριασμός του Έργου)**. Μέσω κινήσεων του λογαριασμού αυτού πραγματοποιείται το σύνολο των εξοφλήσεων των δαπανών του έργου, για τις οποίες με βάση το εκάστοτε θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο απαιτείται η χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής. Στον Λογαριασμό του Έργου θα πρέπει να πιστώνονται τα ποσά των δόσεων της δημόσιας χρηματοδότησης.

Στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι **ιδιωτική επιχείρηση**, είναι δυνατή η αξιοποίηση περισσότερων του ενός λογαριασμών του δικαιούχου, στο ίδιο ή σε διαφορετικά Πιστωτικά Ιδρύματα.

Για τους **Ερευνητικούς οργανισμούς** και τους λοιπούς φορείς ο Τραπεζικός Λογαριασμός του Έργου θα πρέπει να είναι με αποκλειστική χρήση για το Έργο.

Όσον αφορά στη λογιστική παρακολούθηση του έργου τονίζεται ιδιαίτερα ότι είναι απαραίτητη η τήρηση χωριστής λογιστικής μερίδας ή επαρκούς λογιστικής κωδικοποίησης για τις δαπάνες και επιχορηγήσεις του έργου σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (ΕΛΠ). Θα πρέπει π.χ. να τηρούνται για το έργο τελευταίας βαθμίδας λογαριασμοί, όπου θα φαίνονται αναλυτικά οι δαπάνες κατά κατηγορία και οι

επιχορηγήσεις. Αυτό ισχύει για όλους τους δικαιούχους. Στην περίπτωση φορέων που τηρούν απλογραφικά βιβλία (πρώην Β' κατηγορίας), η επιχορήγηση (έσοδα) και οι δαπάνες θα πρέπει να παρακολουθούνται σε ιδιαίτερες στήλες του βιβλίου εσόδων – εξόδων και να εμφανίζονται χωριστά από την λοιπή δραστηριότητα στα αναλυτικά στοιχεία δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Οι λογιστικές καταχωρήσεις στα βιβλία των φορέων θα παρέχουν πλήρη, ακριβή και διακριτή εικόνα των στοιχείων των παραστατικών, που αφορούν στο έργο.

Όλα τα δικαιολογητικά, πρωτότυπα τιμολόγια και λοιπά παραστατικά στοιχεία δαπανών του έργου τηρούνται από τον αντίστοιχο δικαιούχο και τίθενται, οποτεδήποτε αυτό ζητηθεί, συγκεντρωμένα στη διάθεση της Γ.Γ.Ε.Τ. και των λοιπών αρμοδίων ελεγκτικών οργάνων, που προβλέπονται από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία. Τα τιμολόγια δαπανών συνοδεύονται υποχρεωτικά από παραστατικά, που αποδεικνύουν την εξόφληση αυτών ή από λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

Όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν στην εκτέλεση του έργου πρέπει να τηρούνται, τόσο κατά τη διάρκεια της περιόδου εκτέλεσης του έργου όσο και μετά απ' αυτή, για χρόνο τουλάχιστον **τεσσάρων (4) ετών** μετά την τελευταία καταβολή της δημόσιας επιχορήγησης και πάντως όχι μικρότερο από το χρόνο παραγραφής της αξίωσης του Δημοσίου για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Η προαναφερθείσα υποχρέωση τήρησης των πρωτοτύπων δικαιολογητικών του έργου εξακολουθεί να υπάρχει ακόμη και αν από φορολογικές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας προκύπτει ότι ο φορέας απέκτησε δικαίωμα καταστροφής των σχετικών στοιχείων μετά από φορολογικό έλεγχο. Μη-τήρηση των στοιχείων, που θα έχει ως συνέπεια την αδυναμία ελέγχου των πράξεων από τα προβλεπόμενα εθνικά ή κοινοτικά όργανα ελέγχου, θα οδηγήσει σε ανάκληση των σχετικών αποφάσεων χρηματοδότησης-ένταξης και επιστροφή του συνόλου της δημόσιας δαπάνης.

Τονίζεται ότι **το σύνολο των παραστατικών δαπανών (π.χ. τιμολογίων) θα πρέπει να έχει εκδοθεί από την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας και μέχρι την ημερομηνία λήξης του έργου**. Εξαίρεση αποτελούν τα παραστατικά δαπάνης απασχόλησης των ορκωτών λογιστών που τυχόν θα ελέγξουν το οικονομικό αντικείμενο του έργου, τα οποία θα είναι επιλέξιμα μέχρι και την ημερομηνία υποβολής της τελικής έκθεσης επαλήθευσης του.

Προκειμένου μία δαπάνη να κριθεί επιλέξιμη θα πρέπει το αντίστοιχο παραστατικό να έχει **εξοφληθεί** μετά την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών και πριν από την ημερομηνία υποβολής της τελικής έκθεσης επαλήθευσης από το όργανο επαλήθευσης.

Στην περίπτωση που εγκρίθηκε αίτηση χρηματοδότησης σε επιχείρηση που λειτουργεί νόμιμα **σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (δηλαδή κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης διαθέτει VAT), τότε οι δαπάνες καθίστανται επιλέξιμες εφόσον τεκμηριώνονται από παραστατικά που πραγματοποιούνται από το δικαιούχο με το ελληνικό ΑΦΜ για την υλοποίηση του έργου του.

Αναλυτικές πληροφορίες για τη διαδικασία εξόφλησης των δαπανών υλοποίησης των έργων δίνονται στο **Παράρτημα IV «Αποδεκτοί Τρόποι Εξόφλησης Δαπανών»**.

11.2 Παρακολούθηση Έργων – Επαληθεύσεις

Παρακολούθηση στοιχείων προόδου των έργων

Η παρακολούθηση της υλοποίησης του εγκεκριμένου φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των έργων γίνεται με ευθύνη της Γ.Γ.Ε.Τ.. Η Γ.Γ.Ε.Τ. παρακολουθεί την εξέλιξη της υλοποίησης των έργων, τη χρηματοοικονομική πρόδό τους, τους ποσοτικοποιημένους δείκτες, τα ορόσημα και τους στόχους τους

και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την ομαλή χρηματορροή προς τα έργα και, όταν/εάν απαιτείται, εισηγείται διορθωτικές ενέργειες.

Οι δικαιούχοι είναι υπεύθυνοι εξ' ολοκλήρου έναντι της Γ.Γ.Ε.Τ. για την υλοποίηση και διασφάλιση της προόδου των έργων τους, την ορθή τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και των λοιπών όρων και περιορισμών καθώς και για την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου με βάση την εγκεκριμένη πρόταση/επιχειρηματικό σχέδιο.

Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της υλοποίησης των έργων πραγματοποιείται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τους μηχανισμούς ελέγχου και παρακολούθησης του ΕΣΠΑ. Η Γ.Γ.Ε.Τ. καθώς και άλλα εξουσιοδοτημένα όργανα της Ελλάδας και της Ε.Ε. διατηρούν το δικαίωμα να ελέγχουν, όποτε κρίνεται απαραίτητο, την πορεία υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου με επισκέψεις στο χώρο εκτέλεσής του και στην έδρα του δικαιούχου Φορέα Αρωγού και/ή με επαλήθευση των στοιχείων που υποβάλλονται από τους δικαιούχους.

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται στην υποβολή μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) του συνόλου των στοιχείων που αφορούν στην πρόοδο υλοποίησης, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του έργου, (π.χ. δεδομένα προόδου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, αίτημα επαλήθευσης, αίτημα τροποποίησης), τα οποία είναι απαραίτητα τόσο για την παρακολούθηση του έργου όσο και για την αποτίμηση της επίτευξης των γενικών και ειδικών στόχων της παρούσας Πρόσκλησης και του Επιχειρησιακού Προγράμματος στο οποίο εντάσσεται.

Αντίστοιχα, η Γ.Γ.Ε.Τ. ενημερώνει το ΠΣΚΕ με τα στοιχεία που αφορούν σε ενέργειες αρμοδιότητάς της (π.χ. αποτελέσματα επαληθεύσεων) και ενημερώνεται το ΟΠΣ.

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να κοινοποιούν άμεσα και υποχρεωτικά στη Γ.Γ.Ε.Τ.:

- οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία σχετικά με το έργο που υλοποιούν, με τη μορφή αναφορών ή παροχής συγκεκριμένων στοιχείων
- οποιαδήποτε μεταβολή μείζονος σημασίας προκύψει στο φυσικό ή οικονομικό αντικείμενο του έργου που οριοθετεί ανάγκη τροποποίησής του
- πιθανή αδυναμία από πλευράς τους να συνεχίσουν την υλοποίηση του έργου.

Κάθε παράβαση των όρων της παρούσας Πρόσκλησης και της απόφασης ένταξης συνεπάγεται τη λήψη διορθωτικών μέτρων, τα οποία μπορεί να κλιμακωθούν και να συνεπάγονται είτε διατύπωση απλών συστάσεων στο δικαιούχο προς συμμόρφωσή του εντός συγκεκριμένων προθεσμιών είτε ενεργοποίηση των διαδικασιών ανάκλησης της απόφασης ένταξης και έντοκης επιστροφής της τυχόν καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ).

A) Αιτήματα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης δαπανών

Με στόχο την παρακολούθηση της προόδου του έργου και την εκταμίευση των προβλεπόμενων δόσεων της δημόσιας χρηματοδότησης, οι δικαιούχοι υποβάλλουν αιτήματα επαλήθευσης – πιστοποίησης δαπανών. Κάθε αίτημα επαλήθευσης – πιστοποίησης δαπανών υποβάλλεται μέσω του ΠΣΚΕ, αφορά σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και στις δαπάνες που πραγματοποίησε ο δικαιούχος σε αυτό και συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, όπως αυτά καθορίζονται στο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ – ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ». Κάθε αίτημα επαλήθευσης – πιστοποίησης δαπανών συνοδεύεται από έκθεση προόδου του φυσικού αντικειμένου και τα προβλεπόμενα για την ελεγχόμενη χρονική περίοδο ολοκληρωμένα παραδοτέα.

Αίτημα Ενδιάμεσης Επαλήθευσης - Πιστοποίησης δαπανών είναι δυνατόν να υποβληθεί μία/1 φορά και μετά την εκτέλεση του 50% τουλάχιστον του επιχορηγούμενου φυσικού αντικειμένου με πραγματοποίηση της αντίστοιχης δαπάνης. Μετά την έγκριση της υποβληθείσας από το αρμόδιο όργανο έκθεσης επαλήθευσης, προωθείται η εκταμίευση της ενδιάμεσης δόσης της δημόσιας χρηματοδότησης.

Το Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης - Πιστοποίησης πρέπει να υποβληθεί, το αργότερο, εντός εξήντα (60) ημερολογιακών ημερών από τη συμβατική ημερομηνία λήξης του έργου. Έχει ως στόχο την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης του φυσικού αντικειμένου, την οριστικοποίηση του τελικού προϋπολογισμού του έργου και της αντίστοιχης δημόσιας χρηματοδότησης και την επιβεβαίωση της τήρησης των όρων της Απόφασης ένταξης.»

Τα αιτήματα επαλήθευσης – πιστοποίησης δαπανών υποβάλλονται από τον Υπεύθυνο του έργου.

Με βάση τα αιτήματα και τα συνοδευτικά παραστατικά διενεργείται η σχετική επαλήθευση από την Γ.Γ.Ε.Τ, πιστοποιείται το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του έργου που έχει εκτελεστεί και αποφασίζεται η εκταμίευση και το ύψος της δόσης της δημόσιας χρηματοδότησης (ενδιάμεση δόση ή αποπληρωμή), καθώς και ο κατάλληλος χειρισμός της εγγυητικής επιστολής που ενδέχεται να έχει προσκομιστεί στο πλαίσιο λήψης προκαταβολής (απομείωση ή επιστροφή, αναγωγή σε παρούσα αξία).

Η υποβολή αιτημάτων επαλήθευσης – πιστοποίησης δαπανών γίνεται υποχρεωτικά μέσω του ΠΣΚΕ.

Β) Επαλήθευση έργων

Οι επαληθεύσεις των έργων των δικαιούχων διακρίνονται σε διοικητικές και επιτόπιες επαλήθευσης του Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου (ΦΟΑ) από ορισμένο με απόφαση του/της Γενικού Γραμματέα της Γ.Γ.Ε.Τ. όργανο ελέγχου, διμελές ή τριμελές. Το όργανο ορίζεται κατόπιν Αιτήματος Επαλήθευσης-Πιστοποίησης από το δικαιούχο.

Η επαλήθευση αφορά στην επιβεβαίωση της επιλεξιμότητας των πραγματοποιηθεισών δαπανών για την υλοποίηση του έργου, στην πιστοποίησή τους, στην διαπίστωση της πορείας υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου και στην επιβεβαίωση της εγγραφής στα λογιστικά βιβλία τυχόν καταβολής επιχορήγησης.

Κατά την επαλήθευση – πιστοποίηση απαιτείται:

- αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου,
- έλεγχος της επιλεξιμότητας των συγκεκριμένων πραγματοποιηθεισών δαπανών ως προς τις εγκεκριμένες και της πραγματοποίησής τους εντός της επιλέξιμης περιόδου,
- η διαπίστωση τη ορθής κατανομής των δαπανών στις αντίστοιχες κατηγορίες δαπανών και ανά ποσοτικό στοιχείο,
- έλεγχος της νομιμότητας και της κανονικότητας διενέργειας και εξόφλησης των δαπανών και της ορθής λογιστικής καταχώρησής τους,
- έλεγχος έκδοσης των πρωτότυπων παραστατικών και εξόφλησης των δαπανών, των πρωτότυπων λοιπών δικαιολογητικών, τα οποία μονογράφονται και σφραγίζονται με ειδική σφραγίδα, που φέρει τον τίτλο του έργου. Ελέγχονται επίσης και αντίστοιχα τηρούμενα στοιχεία από τις λογιστικές εγγραφές των έργων ανάλογα με την τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων για να επιβεβαιωθεί η ορθή εκτέλεση του οικονομικού αντικειμένου (π.χ. βιβλία εσόδων-εξόδων, καρτέλες προμηθευτών, ημερολόγια κ.λπ.),
- Θα πρέπει, σε κάθε περίπτωση να τεκμηριώνεται και να αιτιολογείται αναλυτικά η όποια περικοπή.

Εναλλακτικά ο δικαιούχος, όσον αφορά στο οικονομικό αντικείμενο, δύναται να αναθέτει την πιστοποίηση των δαπανών σε ορκωτούς λογιστές / ελεγκτές, εγγεγραμμένους στο Μητρώο Ελεγκτών της Ε.Λ.Τ.Ε. Το έργο του ορκωτού λογιστή περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την υποβολή έκθεσης ελέγχου που αφορά στον έλεγχο της νομιμότητας και της κανονικότητας διενέργειας και εξόφλησης των δαπανών και της ορθής λογιστικής καταχώρησής της, την πραγματοποίηση των δαπανών εντός της επιλέξιμης περιόδου, την ύπαρξη επαρκών δικαιολογητικών για τον συσχετισμό αυτών με το συγκεκριμένο έργο, καθώς και τη συμμόρφωση με τους όρους της απόφασης ένταξης. Οι ορκωτοί λογιστές / ελεγκτές επιλέγονται από το δικαιούχο και η δαπάνη για την απασχόλησή τους είναι επιλέξιμη στην οικεία δράση μέχρι και τρεις (3) μήνες από τη λήξη κάθε πράξης. Η Γ.Γ.Ε.Τ. εκδίδει ειδικές οδηγίες για το περιεχόμενο και τις διαδικασίες υποβολής της έκθεσης ελέγχου.

Τα δικαιολογητικά για τη διενέργεια της επαλήθευσης - πιστοποίησης της πράξης, (του φυσικού και του οικονομικού αντικειμένου), αναφέρονται αναλυτικά στο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ – ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ» της παρούσας αναλυτικής Πρόσκλησης.

Επισημαίνεται ότι τόσο η έγγραφη όσο και η ηλεκτρονική γνωστοποίηση ελλείψεων, που εντοπίστηκαν στο υποβληθέν Αίτημα επαλήθευσης – πιστοποίησης, από τη Γ.Γ.Ε.Τ., όσο και η κάλυψή τους από το δικαιούχο, πρέπει να πραγματοποιούνται εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από την πρώτη (έγγραφη ή/και ηλεκτρονική) γνωστοποίηση των ελλείψεων.

Μετά το πέρας του ελέγχου και κατόπιν κάλυψης από το δικαιούχο των τυχόν ως άνω ελλείψεων, ολοκληρώνεται η επαλήθευση – πιστοποίηση με τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης επαλήθευσης-πιστοποίησης.

Η επαλήθευση-πιστοποίηση διακρίνεται σε διοικητική και επιτόπια.

Οι έλεγχοι μπορεί να πραγματοποιούνται είτε με επισκέψεις στο χώρο εκτέλεσης της πράξης στην έδρα του φορέα είτε από τα δηλωθέντα στις ενδιάμεσες εκθέσεις προόδου και τα φωτοαντίγραφα των παραστατικών των φορέων. Για τη σύνταξη της τελικής έκθεσης επαλήθευσης, απαραίτητη είναι η επιτόπια επίσκεψη από το αρμόδιο όργανο ελέγχου.

Προκειμένου ο δικαιούχος να είναι κατάλληλα προετοιμασμένος κατά την ημερομηνία της επιτόπιας επαλήθευσης η αρμόδια Υπηρεσία αποστέλλει πριν την ακριβή ημερομηνία της επαλήθευσης και κατόπιν συνεννόησης με το δικαιούχο, έγγραφο ειδοποίησης.

Η παρουσία του Υπευθύνου του Έργου εκ μέρους του δικαιούχου καθ' όλη τη διάρκεια της επιτόπιας επαλήθευσης – πιστοποίησης είναι υποχρεωτική και αποτελεί κατά βάση προϋπόθεση για την ομαλή διεξαγωγή της επαλήθευσης.

Στα όργανα ελέγχου των επιτόπιων επαληθεύσεων δύνανται να συμμετέχουν και στελέχη εκτός Γ.Γ.Ε.Τ., τα οποία διαθέτουν τα ανάλογα προσόντα και υποχρεωτικώς θα λάβουν σχετική ενημέρωση και οδηγίες από τη Γ.Γ.Ε.Τ. Τα μέλη του οργάνου επαλήθευσης – πιστοποίησης δαπανών μπορεί να προέρχονται από το ΜΠΑ, την Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ, τη Γ.Γ.Ε.Τ. κ.α. ή να είναι ειδικοί εμπειρογνώμονες. Κατά τον ορισμό των μελών των οργάνων επαλήθευσης διασφαλίζεται η μη συμμετοχή τους στην αξιολόγηση του ελεγχόμενου έργου. Σημειώνεται ότι ο συντονισμός του εκάστοτε οργάνου ελέγχου αποτελεί αρμοδιότητα της Γ.Γ.Ε.Τ. η οποία φέρει την ευθύνη για τυχόν πράξεις ή παραλείψεις αυτών.

Η επιχείρηση από την πλευρά της θα πρέπει να διευκολύνει τα στελέχη επαλήθευσης και να τηρεί τις οδηγίες που αυτά θα της υποδεικνύουν καθώς και τις ημερομηνίες αποστολής των εκκρεμοτήτων που διαπιστώθηκαν κατά την επί τόπου επαλήθευση.

Στην περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα Αίτημα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης η Γ.Γ.Ε.Τ. υποχρεούται στη διενέργεια αυτεπάγγελτης επιτόπιας επαλήθευσης εντός έξι (6) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής του αιτήματος, εφ' όσον έχει προηγηθεί εκταμίευση επιχορήγησης.

Γ) Έγκριση αποτελεσμάτων επαλήθευσης – αντιρρήσεις δικαιούχου

Η συνταχθείσα από το όργανο διενέργειας της επαλήθευσης έκθεση επαλήθευσης υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.νση της Γ.Γ.Ε.Τ., η οποία τη διαβιβάζει προς έγκριση στον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας μαζί με σχετική εισήγηση. Τα στοιχεία της εγκεκριμένης έκθεσης επαλήθευσης – πιστοποίησης δαπανών καταχωρούνται στο ΠΣΚΕ με ευθύνη της Γ.Γ.Ε.Τ.. Με την έγκριση των αποτελεσμάτων της έκθεσης επαλήθευσης:

- ο δικαιούχος ενημερώνεται μέσω του ΠΣΚΕ για τα αποτελέσματα της επαλήθευσης
- ο δικαιούχος αποκτά δικαίωμα λήψης δόσης της δημόσιας χρηματοδότησης

Με την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων επαλήθευσης/πιστοποίησης παρέχεται το δικαίωμα στους Δικαιούχους να διατυπώσουν αντιρρήσεις. Ο τρόπος και η αποκλειστική προθεσμία εντός της οποίας μπορεί να ασκηθεί το δικαίωμα αυτό, το όργανο εξέτασης καθώς και η χρονική προθεσμία εντός της

οποίας πρέπει να εκδίδεται θετική ή απορριπτική απόφαση προσδιορίζονται στην Α.Π. 126829 / ΕΥΘΥ 1217/21.12.2105 ΚΥΑ (Β' 2784) με θέμα «ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ ΑΧΡΕΩΣΤΗΤΩΣ Ή ΠΑΡΑΝΟΜΩΣ ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΩΝ ΠΟΣΩΝ ΑΠΟ ΠΟΡΟΥΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΣΠΑ 2014-2020, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡ. 22 ΤΟΥ Ν. 4314/2014» όπως τροποποιείται και ισχύει κάθε φορά. (Άρθρα 3, 4, 5 & 6).

Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης αντιρρήσεων, επικαιροποιείται ή συμπληρώνεται, αν απαιτείται, η σχετική έγκριση από τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας και οριστικοποιούνται τα αποτελέσματα της επαλήθευσης – πιστοποίησης δαπανών. Τα αποτελέσματα εξέτασης των αντιρρήσεων καταχωρούνται στο ΠΣΚΕ με ευθύνη της Γ.Γ.Ε.Τ και μέσω του συστήματος ενημερώνονται οι δικαιούχοι.

Δ) Έκτακτος Έλεγχος Προόδου

Έκτακτος Έλεγχος Προόδου πραγματοποιείται εφ' όσον εκτιμηθεί από το Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος/Γ.Γ.Ε.Τ. ότι δεν έχει επιτευχθεί η απαιτούμενη πρόοδος είτε των δεικτών/στόχων που έχουν τεθεί, είτε του Επιχειρηματικού Σχεδίου, είτε της υλοποίησης του φυσικού ή/και οικονομικού αντικειμένου ενός Σχεδίου ενίσχυσης του Φορέα Αρωγού όπως ορίζεται στην εγκεκριμένη προς υλοποίηση πρόταση/επιχειρηματικό σχέδιο.

Ο Έκτακτος Έλεγχος Προόδου, που ανατίθεται/αποφασίζεται από τη Γ.Γ.Ε.Τ., διενεργείται κατά περίπτωση από έναν ή περισσότερους εμπειρογνώμονες ή Επιτροπή και συνίσταται: α) στην αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης και επίτευξης των δεικτών/στόχων του σχεδίου ενίσχυσης του Φορέα Αρωγού, ή του ΣΣΚ στο σύνολό του β) στην αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης του σχεδίου ενίσχυσης του Φορέα Αρωγού και γ) στην αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης του Επιχειρηματικού Σχεδίου.

Το πόρισμα του/των Εμπειρογνώμονα/ων ή της Επιτροπής, συνίσταται στην αποτίμηση της δυνατότητας επιτυχούς υλοποίησης και επίτευξης του εγκεκριμένου επιχειρηματικού σχεδίου, των δεικτών/στόχων που περιέχονται στις πράξεις των ελεγχόμενων και του φυσικού ή/και οικονομικού αντικειμένου τους καθώς και εκτίμηση του βαθμού στον οποίο πιθανή αποτυχία επηρεάσει την υλοποίηση της εγκεκριμένης πρότασης/επιχειρηματικού σχεδίου και την ολοκλήρωση του έργου.

Το πόρισμα, με ευθύνη της αρμόδιας Δ/νσης της Γ.Γ.Ε.Τ., διαβιβάζεται στον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας και στον Υφυπουργό Έρευνας και Τεχνολογίας με σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας/Διεύθυνσης.

Ανάλογα με τα ευρήματα του ελέγχου μπορεί να ακολουθήσει είτε συνέχιση του έργου, είτε ανάκληση της Απόφασης Ένταξης, είτε τροποποίηση αυτής.

Ε) Αξιολόγηση Μετρήσιμων Δεικτών (με την υποβολή της Τελικής Έκθεσης)

Με την υποβολή της Τελικής Έκθεσης διενεργείται αξιολόγηση των μετρήσιμων δεικτών του Προγράμματος, από «Επιτροπή Αξιολόγησης Μετρήσιμων Δεικτών». Με απόφαση του Υφυπουργού Έρευνας και Τεχνολογίας συνίσταται Επιτροπή Αξιολόγησης Μετρήσιμων Δεικτών αποτελούμενη από τρία/3 έως πέντε/5 μέλη για την αξιολόγηση των μετρήσιμων δεικτών ενός εκάστου δικαιούχου και του ΣΣΚ στο σύνολό του, όπως ορίζεται στην εγκεκριμένη προς υλοποίηση πρόταση/επιχειρηματικό σχέδιο του Φορέα Αρωγού.

Την Επιτροπή απαρτίζουν εμπειρογνώμονες με γνώσεις και υπόβαθρο σχετικό με τον εκάστοτε δείκτη / στόχο, Οικονομικό/Ελεγκτικό όπως π.χ. Ορκωτοί Λογιστές, Νομικό/Διοικητικό όπως π.χ. Δικηγόροι κ.λπ. Επίσης συμμετέχουν στελέχη της Γ.Γ.Ε.Τ. και του Φορέα Αρωγού ως παρατηρητές.

12 ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ – ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Η δημόσια χρηματοδότηση που αναλογεί στους δικαιούχους καταβάλλεται από την Γ.Γ.Ε.Τ. μέσω του Ειδικού Λογαριασμού της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας, σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη διενέργεια των πληρωμών του.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 32 του ν.4314/2014:

α) Οι προκαταβολές και οι ενδιάμεσες πληρωμές των δικαιούχων για την υλοποίηση των πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας και το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, δεν κατάσχονται, δεν υπόκεινται σε κανενός είδους παρακράτηση και δεν συμψηφίζονται με τυχόν οφειλές του δικαιούχου προς το Ελληνικό Δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία.

Στην περίπτωση αυτή παραμένουν σε ισχύ οι γενικές διατάξεις περί φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων, χωρίς όμως τον όρο της παρακράτησης.

Οι τελικές πληρωμές των ανωτέρω δικαιούχων, μετά την ολοκλήρωση του έργου, δύνανται να κατάσχονται, συμψηφίζονται, παρακρατούνται ή να αποδίδονται για λογαριασμό του δικαιούχου και καταβάλλονται με την υποχρεωτική προσκόμιση αποδεικτικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας.

Ο διατάκτης της πληρωμής κατά την έκδοση της απόφασης έγκρισης πληρωμής ορίζει ρητά ότι η ενίσχυση αυτή εμπίπτει στις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου και αν η πληρωμή αφορά προκαταβολή, ενδιάμεση ή τελική πληρωμή.

β) Η διάταξη της παραγράφου α' εφαρμόζεται και στις προσκλήσεις ενισχύσεων που έχουν εκδοθεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και απαιτούν την προσκόμιση αποδεικτικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, προκειμένου να καταβληθεί η ενίσχυση στον δικαιούχο, καθώς και στις σχετικές προσκλήσεις που εκδίδονται εφεξής. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, κάθε γενική ή ειδική διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που ρυθμίζονται με την παρούσα παράγραφο, καταργείται.

Ο χρόνος καταβολής της δημόσιας χρηματοδότησης εξαρτάται από την άμεση διαθεσιμότητα ή μη των αντίστοιχων πιστώσεων.

Η δημόσια χρηματοδότηση καταβάλλεται απευθείας στους δικαιούχους και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της δημόσιας χρηματοδότησης (εκτός της προκαταβολής) σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα για την παροχή δανείου που θα αντιστοιχεί σε μέρος ή στο σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση του έργου. Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα με το οποίο έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση εκχώρησης με το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα στη Γ.Γ.Ε.Τ.

Για την καταβολή της επιχορήγησης απαιτείται η υποβολή από το δικαιούχο του αντίστοιχου αιτήματος στο ΠΣΚΕ. Το αίτημα πρέπει να συνοδεύεται από τα απαιτούμενα σύμφωνα με το Παράρτημα VIII «Δικαιολογητικά για την Καταβολή της Επιχορήγησης».

Το αίτημα καταβολής της επιχορήγησης υποβάλλεται από τον Υπεύθυνο του έργου.

Η Γ.Γ.Ε.Τ. διασφαλίζει ότι ο Δικαιούχος λαμβάνει πλήρως το συνολικό ποσό της οφειλόμενης ενίσχυσης το αργότερο σε ενενήντα μέρες μετά την ημερομηνία υποβολής του Αιτήματος από τον Δικαιούχο. Προς τούτο, μπορεί να καταρτίσει ενδιάμεσες ενδεικτικές προθεσμίες. Η προθεσμία πληρωμής των 90 ημερών δύναται να διακοπεί από τη Γ.Γ.Ε.Τ. σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις σύμφωνα με το άρθρο 132 παρ. 2 του Καν.1303/2013. Η διακοπή και οι λόγοι που οδήγησαν σε αυτήν αποτυπώνονται στο ΠΣΚΕ, μέσω του οποίου ενημερώνεται ο Δικαιούχος.

Μετά την καταβολή της ενίσχυσης από τη Γ.Γ.Ε.Τ. στο Δικαιούχο, η Γ.Γ.Ε.Τ. ενημερώνει το ΠΣΚΕ και το ΟΠΣ.

Επιτρέπονται οι ακόλουθες καταβολές δημόσιας χρηματοδότησης:

α) Προκαταβολή

Μετά την υπογραφή της Απόφασης Ένταξης, είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής μέχρι το 40% της δημόσιας χρηματοδότησης εφόσον ο Δικαιούχος προσκομίσει ισόποση εγγυητική επιστολή προκαταβολής από αναγνωρισμένο προς τούτο πιστωτικό ίδρυμα, η οποία εκδίδεται υπέρ της Γ.Γ.Ε.Τ. με διάρκεια ισχύος είτε

αορίστου χρόνου, είτε ορισμένου χρόνου με λήξη 12 μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου. Στη δεύτερη περίπτωση και, εφ' όσον συμβεί κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου, (σε περίπτωση παράτασης της περιόδου υλοποίησης της πράξης), η εγγυητική επιστολή ορισμένου χρόνου να λήγει πριν την ολοκλήρωση του έργου, ο δικαιούχος υποχρεούται να την αντικαταστήσει αμέσως με άλλη ώστε να ικανοποιείται εκ νέου η ανωτέρω απαίτηση.

Η εγγυητική επιστολή προκαταβολής δύναται να απομειώνεται σταδιακά με βάση ισόποσο συμψηφισμό της με αναλογούσα σε πραγματοποιηθείσες και πιστοποιηθείσες δαπάνες του έργου δημόσια χρηματοδότηση και επιστρέφεται στο δικαιούχο μετά τον πλήρη συμψηφισμό της ως ανωτέρω.

Παρέχεται η δυνατότητα / επιλογή σε δικαιούχο που έλαβε προκαταβολή έναντι Εγγυητικής Επιστολής, όταν ελεγχθούν και πιστοποιηθούν δαπάνες του έργου του, να ζητήσει τη διατήρηση της υπάρχουσας εγγυητικής επιστολής από την Γ.Γ.Ε.Τ. με σκοπό τη χορήγηση πρόσθετης δημόσιας χρηματοδότησης.

Σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου, η συνολική προκαταβολικά ληφθείσα δημόσια χρηματοδότηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης.

Η προκαταβολή θα πρέπει να καλύπτεται από τις δαπάνες που καταβάλλονται από το δικαιούχο στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου και να δικαιολογούνται με εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας εντός τριών ετών από το έτος καταβολής της προκαταβολής, εάν η ημερομηνία αυτή είναι προγενέστερη, ή την 31^η Δεκεμβρίου 2023.

Επισημαίνεται ότι για τους δημόσιους ερευνητικούς φορείς, που εποπτεύονται από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, η υποχρέωση προσκόμισης ισόποσης εγγυητικής επιστολής προκαταβολής, έχει καλυφθεί, σε συμμόρφωση με τον ΕΚ 1303/13, άρθρο 131, παράγραφος 4, σημείο α), με την έκδοση της υπ' αριθ. 2/89316/0025/12.12.2011 (Β'2911) Απόφασης του Υπουργού Οικονομικών με θέμα «Παροχή βεβαίωσης του Υπουργού Οικονομικών υπέρ δημόσιων ερευνητικών φορέων, εποπτευόμενων από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων σχετικά με προκαταβολές που λαμβάνουν για την εκτέλεση έργων, στο πλαίσιο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης», η οποία είναι σε ισχύ και για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο 2014-2020, σύμφωνα με το ν. 4310/2014, άρθρο 24, παράγραφο 15 (Α'258).

β) Ενδιάμεση καταβολή

Η ενδιάμεση δόση καταβάλλεται από τη Γ.Γ.Ε.Τ. στο δικαιούχο της ενίσχυσης/επιχορήγησης, έπειτα από υποβολή αιτήματος ενδιάμεσης επαλήθευσης από το δικαιούχο και έγκριση της υποβληθείσας από το αρμόδιο όργανο έκθεσης ενδιάμεσης επαλήθευσης, εφ' όσον πιστοποιηθούν δαπάνες σε ποσοστό τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό/50% επί του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού του έργου και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ογδόντα τοις εκατό/80% της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης.

Στην περίπτωση που ο δικαιούχος δεν έχει προσκομίσει εγγυητική επιστολή προκαταβολής, λαμβάνει ενδιάμεση δόση ανάλογη προς τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες επί του εγκεκριμένου συνολικού προϋπολογισμού.

Για την περίπτωση που ο δικαιούχος είχε προσκομίσει εγγυητική επιστολή, είχε λάβει προκαταβολή και είχε πραγματοποιήσει τις κατ' ελάχιστον δαπάνες ανερχόμενες σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό/50% του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού, προκειμένου να λάβει το υπόλοιπο σαράντα τοις εκατό/40% της δημόσιας χρηματοδότησης, πρέπει να ανανεώσει την εγγυητική επιστολή.

γ) Αποπληρωμή

Η τελική δόση καταβάλλεται κατόπιν υποβολής του αιτήματος τελικής επαλήθευσης από το δικαιούχο και μετά την έγκριση της υποβληθείσας από το αρμόδιο όργανο έκθεσης τελικής επαλήθευσης, την οριστική παραλαβή του και την έκδοση Απόφασης Ολοκλήρωσης του Έργου.

Στο στάδιο αυτό οριστικοποιείται το τελικώς επιλέξιμο προς χρηματοδότηση κόστος του έργου, καθώς και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση σε συνδυασμό με την ικανοποίηση ή όχι των απαιτήσεων της Απόφασης Ένταξης και εκδίδεται η Απόφαση Ολοκλήρωσης της Πράξης.

Σε περίπτωση χορήγησης προκαταβολής και προκειμένου να μην υπάρξει υπέρβαση της έντασης της ενίσχυσης, οι καταβολές των ενισχύσεων και οι επιλέξιμες δαπάνες ανάγονται στην αξία τους κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης (με βάση το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης). Ο υπολογισμός αυτός πραγματοποιείται πριν την τελική δόση – αποπληρωμή του έργου.

Τα ανωτέρω ισχύουν και στην περίπτωση των δημόσιων ερευνητικών φορέων, δεδομένου ότι η εγγύηση για τη χορήγηση προκαταβολής που παρέχεται από το Ελληνικό Δημόσιο, σύμφωνα με το ν. 4310/2014, άρθρο 24, παρ. 15 και σε συμμόρφωση με τον ΕΚ 1303/13, άρθρο 131, παράγραφος 4, σημείο α, ενέχει στοιχεία ενίσχυσης και ως εκ τούτου θα υπολογίζεται το ΑΙΕ της εν λόγω εγγύησης (βάσει συγκεκριμένης μεθοδολογίας), το οποίο και θα αφαιρείται από το ποσό της επιχορήγησης, απομειώνοντας την Δ.Δ. κατά την αποπληρωμή του έργου.

13 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Αιτήματα τροποποίησης υποβάλλονται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ), καταχωρώντας στα σχετικά πεδία του σημείου «ΑΙΤΗΜΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ» του ΠΣΚΕ. Ο δικαιούχος συμπληρώνει και επισυνάπτει την τυποποιημένη φόρμα του ΠΣΚΕ με όλα τα κατά περίπτωση απαραίτητα έγγραφα ή δικαιολογητικά με τα οποία θα τεκμηριώνεται η αναγκαιότητά τους. Ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλει σε φυσική μορφή τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραστατικά. Ο τρόπος υποβολής των δικαιολογητικών σε φυσική μορφή είναι ίδιος με το περιγραφόμενο στο κεφάλαιο 8 της παρούσας.

Τροποποίηση επί μέρους στοιχείων της Απόφασης Ένταξης είναι δυνατή εφ' όσον τηρούνται αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- παρέχεται επαρκής τεκμηρίωση για την αναγκαιότητα των προτεινόμενων μεταβολών των στοιχείων του έργου ως προς την ομαλή υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου του έργου και την επίτευξη των στόχων του,
- δεν αλλοιώνονται η φύση και οι στόχοι του έργου,
- δεν μεταβάλλονται στοιχεία με τρόπο που να ακυρώνονται η επιλεξιμότητα ή/και η θετική αξιολόγηση της Αίτησης Χρηματοδότησης, βάσει των κριτηρίων της παρούσας Πρόσκλησης,
- δεν αυξάνεται το ποσό της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης του έργου.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σε κάθε περίπτωση και για οποιαδήποτε αιτούμενη τροποποίηση του έργου πρέπει να πληρούνται οι όροι και προϋποθέσεις που διασφαλίζουν την επιλεξιμότητα και θετική αξιολόγησή της, βάσει των κριτηρίων της εκάστοτε Πρόσκλησης/Προκήρυξης.

Οι τροποποιήσεις ενσωματώνονται στην Απόφαση Ένταξης του έργου.

Οι τροποποιήσεις, τις οποίες επιτρέπεται να αιτηθούν οι δικαιούχοι έργων της παρούσας Πρόσκλησης, εμπίπτουν στις ακόλουθες κατηγορίες:

A. Τροποποιήσεις μείζονος σημασίας

Η συγκεκριμένη κατηγορία αφορά σε τροποποιήσεις που σχετίζονται με κρίσιμες παραμέτρους που ενδέχεται να επηρεάσουν την ομαλή υλοποίηση του έργου και εντάσσονται σε μία από τις παρακάτω περιπτώσεις:

1. Παράταση της χρονικής διάρκειας υλοποίησης του έργου,
2. Αντικατάσταση Υπεύθυνου του έργου,
3. Μεταβίβαση ή αντικατάσταση πάγιων περιουσιακών στοιχείων, η αξία των οποίων ενισχύονται στο πλαίσιο του έργου,

4. Τροποποίηση στοιχείων, που επηρεάζουν σημαντικά την έκταση και τον τρόπο υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου του έργου και τους στόχους του επενδυτικού σχεδίου
5. Τροποποίηση του οικονομικού αντικειμένου, που επηρεάζει επί μέρους στοιχεία του αρχικώς εγκεκριμένου συνολικού προϋπολογισμού δικαιούχου του έργου σε ποσοστό μεγαλύτερο του εικοσιπέντε τοις εκατό/25% (π.χ. μεταφορά δαπάνης μεταξύ δραστηριοτήτων ή κατηγοριών δαπανών) ή μεταφορά κονδυλίων σε μη εγκεκριμένη (με μηδενικό προϋπολογισμό κατά την ένταξη), αλλά επιλέξιμη κατηγορία δραστηριοτήτων ή κατηγορία δαπάνης, ποσού μεγαλύτερου του πέντε τοις εκατό/5% επί του συνολικού προϋπολογισμού του δικαιούχου).

Κάθε αίτημα τροποποίησης μείζονος σημασίας υποβάλλεται ηλεκτρονικά στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) τουλάχιστον ενενήντα/90 ημερολογιακές ημέρες πριν την ημερομηνία λήξης του έργου, όπως αυτή προκύπτει βάσει της Απόφασης Ένταξης, συμπεριλαμβανομένων των τυχόν εγκεκριμένων παρατάσεων. Στα αιτήματα αυτά αποτυπώνονται με σαφήνεια οι αιτούμενες αλλαγές σε σχέση με τα εκάστοτε ισχύοντα στοιχεία της Απόφασης Ένταξης και επισυνάπτονται όλα τα κατά περίπτωση απαραίτητα έγγραφα ή δικαιολογητικά με τα οποία τεκμηριώνεται η αναγκαιότητά τους.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου επιτρέπεται η υποβολή μέχρι δύο/2 αιτημάτων τροποποίησης μείζονος σημασίας για κάθε δικαιούχο ανά έργο.

Οι τροποποιήσεις μείζονος σημασίας εξετάζονται από αρμόδια Επιτροπή Τροποποιήσεων, που συγκροτείται με απόφαση του/της Γενικού Γραμματέα της Γ.Γ.Ε.Τ. και η τροποποίηση εγκρίνεται ή απορρίπτεται ή γίνεται εν μέρει δεκτή, με απόφαση του/της Γενικού Γραμματέα της Γ.Γ.Ε.Τ. με βάση σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας. Η απόφαση καταχωρείται στο ΠΣΚΕ με ευθύνη της Γ.Γ.Ε.Τ. και κοινοποιείται στο δικαιούχο μέσω αυτού.

Β. Τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου, επιτρέπονται χωρίς αριθμητικό περιορισμό τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας ως ακολούθως:

1. Αντικατάσταση μέλους του προσωπικού του Φορέα Αρωγού από ένα ή περισσότερα μέλη με ισότιμα προσόντα,
2. Τροποποίηση του οικονομικού αντικειμένου που επηρεάζει επί μέρους στοιχεία του αρχικώς εγκεκριμένου συνολικού προϋπολογισμού δικαιούχου του έργου σε ποσοστό μικρότερο του εικοσιπέντε τοις εκατό/ 25% (π.χ. μεταφορά δαπάνης μεταξύ κατηγοριών δραστηριοτήτων ή κατηγοριών δαπανών ή ενοτήτων εργασίας του δικαιούχου, μεταφορά κονδυλίων σε μη εγκεκριμένη -με μηδενικό προϋπολογισμό κατά την ένταξη- αλλά επιλέξιμη κατηγορία δραστηριοτήτων ή κατηγορίας δαπάνης, ποσού μέχρι πέντε τοις εκατό/5% του συνολικού προϋπολογισμού του δικαιούχου).
3. Οι τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας μπορούν να πραγματοποιηθούν με ευθύνη των δικαιούχων καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του έργου χωρίς προηγούμενη σχετική έγκριση. Συνοδεύουν το αντίστοιχο αίτημα επαλήθευσης – πιστοποίησης, και υποβάλλονται μέσω του ΠΣΚΕ, όπου και αποτυπώνονται σαφώς οι προτεινόμενες αλλαγές σε σχέση με τα εκάστοτε ισχύοντα στοιχεία της Απόφασης Ένταξης. Η αποδοχή τους τελεί υπό την έγκριση του οργάνου που διενεργεί την επαλήθευση-πιστοποίηση και το οποίο εξετάζει την πλήρωση των προϋποθέσεων, που αναφέρονται ανωτέρω για το χαρακτηρισμό κάποιας τροποποίησης ως ήσσονος σημασίας και τη συμμόρφωσή τους με τους υπόλοιπους όρους της παρούσας Πρόσκλησης.

Γ. Τροποποιήσεις που αφορούν σε στοιχεία του δικαιούχου

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου και εφ' όσον πραγματοποιείται μεταβολή των στοιχείων του, ως ακολούθως:

- Μεταβολή επωνυμίας ή /και νομικής μορφής,
- Αλλαγή Νόμιμου Εκπροσώπου,
- Μεταβολή εταιρικής/ μετοχικής σύνθεσης,

- Μεταβολή της έδρας ή/και μετεγκατάσταση της ενισχυθείσας δραστηριότητας εφόσον γίνεται εντός της ίδιας περιφέρειας,

ο δικαιούχος υποχρεούται να ενημερώνει σχετικά τη Γ.Γ.Ε.Τ. μέσω εισαγωγής των νέων δεδομένων στα αντίστοιχα πεδία του ΠΣΚΕ.

Οι ανωτέρω τροποποιήσεις εξετάζονται και ελέγχονται από την Υπηρεσία και, εφ' όσον απαιτείται, τροποποιούνται τα στοιχεία της Απόφασης Ένταξης και ενημερώνεται σχετικά ο δικαιούχος μέσω του ΠΣΚΕ.

Δ. Άλλες Τροποποιήσεις

Οποιοδήποτε άλλο θέμα ή τροποποίηση, που δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως μείζονος ή ήσσονος σημασίας και δεν αφορά σε μεταβολή των στοιχείων του δικαιούχου, εξετάζεται από τη Γ.Γ.Ε.Τ.. Τα αιτήματα αυτά μπορούν να ενσωματώνονται στο αίτημα επαλήθευσης/πιστοποίησης χωρίς να απαιτείται η υποβολή χωριστού αιτήματος τροποποίησης.

Σε κάθε περίπτωση οι δικαιούχοι των ενισχύσεων φέρουν την ευθύνη ώστε οι ως άνω τροποποιήσεις να μην οδηγούν σε απόκλιση από τους όρους και τα κριτήρια της παρούσας πρόσκλησης και της Απόφασης Ένταξης της πρότασης/επιχειρηματικού σχεδίου.

14 ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΩΝ

Μετά τη σύνταξη της τελικής Έκθεσης Επαλήθευσης των συνολικών στοιχείων του έργου και με βάση τα αποτελέσματά της, η Γ.Γ.Ε.Τ. μεριμνά για την έκδοση της Απόφασης Ολοκλήρωσης του έργου, την οποία κοινοποιεί στο Δικαιούχο.

Με την Απόφαση Ολοκλήρωσης διαπιστώνεται:

- η ολοκλήρωση της υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου του έργου (τα παραδοτέα, η επίτευξη της τιμής στόχου των δεικτών και των στόχων του έργου),
- η ολοκλήρωση της υλοποίησης του οικονομικού αντικείμενου και αποτυπώνεται το τελικό αποτέλεσμα της επαλήθευσης δαπανών (συνολική δαπάνη και αντιστοιχούσα δημόσια δαπάνη) που έχει πραγματοποιηθεί στο σύνολο του έργου.
- ορίζεται το τελικώς καταβλητέο ποσό της δημόσιας συνεισφοράς και αποτυπώνονται τα ποσά, που ενδεχομένως έχουν ήδη καταβληθεί καθώς και το υπολειπόμενο προς καταβολή ποσό,
- ορίζεται το τελικό χρηματοδοτικό σχήμα του έργου,
- η τήρηση των υποχρεώσεων του Δικαιούχου, που τίθενται στην Απόφαση Ένταξης και συγκεκριμένα δημοσιότητας και ΑΜΕΑ και υποβολής απαιτούμενων στοιχείων,
- η συμμόρφωση του Δικαιούχου με τυχόν συστάσεις προγενέστερων επαληθεύσεων/ επιθεωρήσεων/ ελέγχων που έχουν διενεργηθεί στο έργο (από ΔΑ/ΕΦ, Αρχή Πιστοποίησης, Αρχή Ελέγχου, λοιπά ελεγκτικά όργανα εθνικά ή της Ε.Ε.),
- η ακριβής ημερομηνία ανάληψης κάθε μακροχρόνιας υποχρέωσης του Δικαιούχου, όπως αυτή ορίζεται στην Απόφαση Ένταξης.

Έλεγχος Βιωσιμότητας

Με βάση τον στόχο αυτοχρηματοδότησης του Φορέα Αργωγού και απεξάρτησης των δραστηριοτήτων του ΣΣΚ από τη δημόσια χρηματοδότηση, οι ΣΣΚ θα πρέπει να είναι σε θέση να χρηματοδοτούν ιδίους πόρους τις δραστηριότητές τους.

Σε έλεγχο ο οποίος θα διενεργηθεί εντός διετίας μετά την λήξη του έργου, θα πρέπει να διαπιστωθεί η συνέχιση της ύπαρξης νομικής οντότητας με το ίδιο ΑΦΜ, τα αποτελέσματα της λειτουργίας της, καθώς και η επίτευξη της αυτοχρηματοδότησης του Φορέα Αργωγού.

Στον έλεγχο θα ληφθούν υπ' όψιν όλες οι προηγούμενες αξιολογήσεις/ πιστοποιήσεις, η εγκεκριμένη πρόταση/ επιχειρηματικό σχέδιο, καθώς και οι σχετικοί κανονισμοί / οδηγίες της Ε.Ε. για τη διαπίστωση της διατήρησης της οικονομικής δραστηριότητας στη περιοχή όπου χορηγήθηκε η ενίσχυση (εξαιρούνται της υποχρέωσης όσοι ενισχυθούν μόνο για λειτουργικές δαπάνες).

Συγκεκριμένα, θα ελεγχθούν τα ακόλουθα:

- Η αύξηση των ενεργών επιχειρήσεων-μελών του ΣΣΚ,
- Τα συμφωνητικά συνεργασίας του Φορέα Αρωγού με τις επιχειρήσεις μέλη του ΣΣΚ
- Τα έσοδα από συνδρομές εκ μέρους των επιχειρήσεων- μελών του ΣΣΚ στη διάρκεια της διετίας μετά τη λήξη του έργου και η κατάθεση των συνδρομών σε τραπεζικό λογαριασμό του ΣΣΚ. Έσοδα από συμμετοχή των επιχειρήσεων- μελών του ΣΣΚ σε εκθέσεις, καθώς και έσοδα υπεκμίσθωσης χώρων (εφ' όσον υπάρχουν),
- Οι οικονομικές καταστάσεις του ΣΣΚ καθώς και η πλήρης χρηματοοικονομική ανάλυση (financial break down) του Φορέα Αρωγού.

Ο έλεγχος βιωσιμότητας γίνεται από Επιτροπή εμπειρογνομόνων της ημεδαπής ή αλλοδαπής που ορίζεται με σχετική Απόφαση από τη Γ.Γ.Ε.Τ. ή την ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ.

15 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

15.1. Υποχρεώσεις κατά το χρονικό διάστημα υλοποίησης του Έργου

Οι δικαιούχοι των οποίων τα έργα χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης, πρέπει να ανταποκρίνονται στις παρακάτω υποχρεώσεις:

- i. να τηρούν τους όρους που προβλέπονται στην παρούσα πρόσκληση και στην Απόφαση Ένταξης,
- ii. να τηρούν την Ενωσιακή και Εθνική Νομοθεσία κατά την υλοποίηση του έργου και ιδίως σ' ό,τι αφορά στο δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων, των κρατικών ενισχύσεων, στην αειφόρο ανάπτυξη, στην ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, στη φυλετική διάκριση και στην προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες (Κανονισμός ΕΕ 1303/2013, Άρθρο 7),
- iii. να μην μεταβάλουν την εταιρική τους σύνθεση ως προς τα πρόσωπα ή τα ποσοστά συμμετοχής τους, χωρίς ενημέρωση της Γ.Γ.Ε.Τ.,
- iv. να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για το έργο, ή να διαθέτουν επαρκή λογιστική κωδικοποίηση από την οποία να προκύπτει η καταχώρηση όλων των δαπανών που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται.
- v. να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την ενημέρωση του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) με τα δεδομένα και τα έγγραφα του έργου, που υλοποιούν, διασφαλίζοντας την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των υποβαλλόμενων στοιχείων,
- vi. να μην λαμβάνουν ενίσχυση από άλλο εθνικό ή κοινοτικό πρόγραμμα για την υλοποίηση του έργου ή τμήματος αυτού ή/και τμήματος των επιλέξιμων δαπανών κατά παράβαση των περιορισμών σώρευσης κρατικών ενισχύσεων,
- vii. να μην μεταβιβάζουν ή αντικαθιστούν, χωρίς την έγκριση της Διαχειριστικής Αρχής / Ενδιάμεσου Φορέα (Γ.Γ.Ε.Τ.), πάγια περιουσιακά στοιχεία, η αξία των οποίων έχει ενισχυθεί,
- viii. να τοποθετούν αφίσες με πληροφόρηση σχετικά με το έργο και να ενημερώνουν τους συμμετέχοντες στο έργο σχετικά με τη συγχρηματοδότηση του έργου από το ΕΤΠΑ και την υλοποίησή του στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητας, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ). Η εν λόγω ενημέρωση πραγματοποιείται σε κάθε έγγραφο που χρησιμοποιείται κατά την υλοποίηση του έργου ή παράγεται στο πλαίσιο του έργου.
- ix. να αναφέρονται στη χρηματοδότηση του έργου από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους μέσω της παρούσας Πρόσκλησης, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεκτικό, αλλά και τα σχετικά λογότυπα που θα

τους υποδειχθούν από τη Γ.Γ.Ε.Τ. σε κάθε είδους ενέργεια δημοσιότητας, που αφορά στο έργο (π.χ. ανακοινώσεις στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, παρουσιάσεις σε ημερίδες και συνέδρια, επιστημονικές εργασίες σε εθνικά και διεθνή περιοδικά, εκδηλώσεις), καθώς και με την ανάρτηση στο δικτυακό τόπο τους

- x. να αποδέχονται τη συμπερίληψή τους στον κατάλογο των έργων του Επιχειρησιακού Προγράμματος, που δημοσιοποιεί η ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ (ή εναλλακτικά η Γ.Γ.Ε.Τ.) στις διαδικτυακές πύλες www.antonistikitotita.gr, www.espa.gr, www.gsrt.gr, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 115 και στο Παράρτημα XII του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, και στο οποίο αναφέρονται: η ονομασία του δικαιούχου και του έργου, η σύνοψή του, η ημερομηνία έναρξης του έργου, η καταληκτική ημερομηνία του έργου, η συνολική επιλέξιμη δαπάνη, το ποσοστό συγχρηματοδότησης, ταχυδρομικός κώδικας ή άλλη κατάλληλη ένδειξη της τοποθεσίας, χώρα, και η ονομασία της κατηγορίας παρέμβασης του έργου.

15.2. Υποχρεώσεις μετά την ολοκλήρωση της Πράξης

Υποχρεώσεις που αφορούν σε όλους τους Δικαιούχους Φορείς:

- i. Ο δικαιούχος υποχρεούται στην τήρηση των όρων που προβλέπονται στην παρούσα πρόσκληση και την Απόφαση Ένταξης,
- ii. Ο δικαιούχος δεν μπορεί να ενισχυθεί από άλλο Εθνικό ή Κοινοτικό Πρόγραμμα για την υλοποίηση της ίδιας πρότασης/επιχειρηματικού σχεδίου ή τμήματος αυτής,
- iii. Ο δικαιούχος, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Γ.Γ.Ε.Τ. ή/και με άλλα αρμόδια ελεγκτικά όργανα, οφείλει να παράσχει κάθε στοιχείο και πληροφορία που αφορούν στο έργο ακόμα και μετά τη λήξη της Δράσης ώστε να εξασφαλιστεί η δυνατότητα αποτίμησης και αξιολόγησης της Δράσης και να υποστηριχθεί ο σχεδιασμός μελλοντικών παρόμοιων Δράσεων,
- iv. Όλα τα δικαιολογητικά και παραστατικά στοιχεία των δαπανών του έργου τηρούνται από τους δικαιούχους σε ειδική μερίδα καθ' όλη τη διάρκειά του, αλλά και στη συνέχεια για τέσσερα/4 χρόνια από την ημερομηνία καταβολής της τελευταίας δόσης της επιχορήγησης και τίθενται στη διάθεση των αρμοδίων οργάνων του Δημοσίου, (Γ.Γ.Ε.Τ., ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ, ΕΥ Αρχή Πιστοποίησης, ΕΔΕΛ) ή των αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφ' όσον ζητηθεί σχετικός έλεγχος και τούτο ανεξαρτήτως αν από άλλες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας δεν υποχρεούνται στη διατήρηση των δικαιολογητικών και παραστατικών της πρότασης/επιχειρηματικού σχεδίου. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα τηρούνται υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικυρωμένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων, που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή. Σημειώνεται ότι, ο χρόνος διατήρησης των παραστατικών δεν μπορεί να είναι μικρότερος του χρόνου παραγραφής της αξίωσης του Δημοσίου για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Η επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της δημόσιας επιχορήγησης από το δικαιούχο της ενίσχυσης σε όλες τις περιπτώσεις γίνεται εντόκως από την ημερομηνία καταβολής τους, σύμφωνα με την ΚΥΑ 126829 ΕΥΘΥ 1217(1) (Β' 2784).

Πρόσθετες υποχρεώσεις των δικαιούχων:

- i. Ο δικαιούχος της ενίσχυσης οφείλει να μη διακόψει τη λειτουργία του για χρονικό διάστημα τριών/3 ετών από την ημερομηνία έκδοσης της βεβαίωσης ολοκλήρωσης εφόσον είναι μικρομεσαία επιχείρηση και εντός πέντε/5 ετών από την ημερομηνία έκδοσης της βεβαίωσης ολοκλήρωσης εφ' όσον είναι μεγάλη επιχείρηση. Σε αντίθετη περίπτωση επιβάλλεται επιστροφή της δημόσιας επιχορήγησης αναλογικά προς την περίοδο για την οποία δεν εκπληρώθηκαν οι απαιτήσεις, Εξαιρούνται της υποχρέωσης όσοι ενισχυθούν μόνο για λειτουργικές δαπάνες,
- ii. Ο δικαιούχος της ενίσχυσης οφείλει να μην μεταβιβάσει, για οποιοδήποτε λόγο, πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενισχυθεί, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν από άλλα κυριότητας του Φορέα Αρωγού και ανάλογης αξίας, που ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση της πρότασης/επιχειρηματικού σχεδίου για χρονικό διάστημα τριών/3 ετών από την ημερομηνία έκδοσης της βεβαίωσης ολοκλήρωσης

εφόσον είναι μικρομεσαία επιχείρηση και εντός πέντε/5 ετών από την ημερομηνία έκδοσης της βεβαίωσης ολοκλήρωσης εφόσον είναι μεγάλη επιχείρηση. Σε αντίθετη περίπτωση επιβάλλεται επιστροφή της δημόσιας επιχορήγησης αναλογικά προς την περίοδο για την οποία δεν εκπληρώθηκαν οι απαιτήσεις,

Εξαιρούνται της υποχρέωσης όσοι ενισχυθούν μόνο για λειτουργικές δαπάνες.

- iii. Να μην υπάρξει ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους της πρότασης/επιχειρηματικού σχεδίου,
- iv. Η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις, στον εξοπλισμό και στις δραστηριότητες του συνεργατικού σχηματισμού καινοτομίας είναι ανοικτή σε διάφορους χρήστες και παρέχεται με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων. Οι επιχειρήσεις που έχουν χρηματοδοτήσει τουλάχιστον δέκα τοις εκατό/10% των επενδυτικών δαπανών του Συνεργατικού Σχηματισμού καινοτομίας/ΣΣΚ μπορούν να έχουν προτιμησιακή πρόσβαση με ευνοϊκότερους όρους. Για να αποφεύγεται η υπεραντιστάθμιση, αυτή η πρόσβαση είναι ανάλογη προς τη συμβολή της επιχείρησης στις επενδυτικές δαπάνες και οι όροι δημοσιοποιούνται.
- v. Τα τέλη που χρεώνονται για τη χρήση του εξοπλισμού του συνεργατικού σχηματισμού καινοτομίας και τη συμμετοχή στις δραστηριότητές του αντιστοιχούν στην τιμή της αγοράς ή αντικατοπτρίζουν το σχετικό κόστος.

Η Γ.Γ.Ε.Τ ελέγχει (σε επίπεδο περιόδου υλοποίησης) ότι δεν θα χορηγείται έμμεση κρατική ενίσχυση στις συμμετέχουσες στο συγκεκριμένο συνεργατικό σχήμα επιχειρήσεις λόγω ευνοϊκών όρων της συνεργασίας.

15.3. Εξέταση τήρησης υποχρεώσεων δικαιούχων

Η Γ.Γ.Ε.Τ. αναλαμβάνει όλες τις ενέργειες, οι οποίες απαιτούνται για την παρακολούθηση της τήρησης των υποχρεώσεων των δικαιούχων και για το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα που εκτείνεται και μετά την ολοκλήρωση των έργων. Η Γ.Γ.Ε.Τ. τηρεί λεπτομερείς φακέλους των έργων για μία δεκαετία μετά την ολοκλήρωση αυτών.

16 ΠΑΡΑΤΥΠΙΕΣ – ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ – ΑΝΑΚΤΗΣΗ

Σε ό, τι αφορά σε παρατυπίες, διακοπή της ενίσχυσης καθώς και σε ανάκτηση αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών ισχύουν όσα αναφέρονται στο άρθρο 22 του Ν. 4314/2014 (Α' 265) ως ισχύει και στην υπ. αριθ. 126829/ΕΥΘΥ/1217/08.12.2015 (Β' 2784) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014–2020, σύμφωνα με το αρ. 22 του Ν. 4314/2014».

Σημειώνεται ότι η Γ.Γ.Ε.Τ., στο πλαίσιο της Εθνικής και Ευρωπαϊκής Πολιτικής για την καταπολέμηση της απάτης στις διαρθρωτικές δράσεις, θα διαβιβάζει στοιχεία που ενδεχομένως περιέχουν υπόνοια απάτης στις αρμόδιες αρχές. Λεπτομερής αναφορά για την «Καταπολέμηση της απάτης στις διαρθρωτικές δράσεις» υπάρχει στην ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ (www.espa.gr) και συγκεκριμένα στο σύνδεσμο <https://www.espa.gr/el/Pages/staticAntiFraudPolicy.aspx>.

17 ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΔΟΤΗΣΗΣ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΣΚ – ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ – ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV: ΑΠΟΔΕΚΤΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΜΕ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙX: ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ (ΣΛΕΕ)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X: ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 1407/2013 ΓΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ (DE MINIMIS)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ, ΤΣ ΚΑΙ ΕΚΤ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΑνεΚ

Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία

ΕΠΑνεΚ - Άξονας 02

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ / ΣΣΚ - 1η Πρόσκληση:
Φορέας Αρωγός (ΕΚ 651/2014)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Έντυπο Υποβολής

Κωδικός πράξης: ΓΓ1CL-XXXXXXX/ ΓΓ2CL-XXXXXXX

Δικαιούχος:

ΕΠΑνεΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΓΓΕΤ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ

Είδος Επιχείρησης - Φορέα	
ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
Α.Φ.Μ.	
V.A.T. (εκτός Ελλάδος)	
Επωνυμία Δικαιούχου	
Επωνυμία Δικαιούχου (Αγγλικά)	
"Εμφάνιση Ονομασίας Φορέα στα "Επισυναπτόμενα Έγγραφα"	
Διακριτικός Τίτλος Δικαιούχου	
Ημερομηνία έναρξης εργασιών επιχείρησης (Βάσει έναρξης απο ΔΟΥ)	
Νομική Μορφή	
Δ.Ο.Υ.	
Αντικείμενο δραστηριότητας	
Επωνυμία Κύριου Φορέα Στον Οποίο Ανήκει	
Αντικείμενο δραστηριότητας	
Κύρια Δραστηριότητα Ερευνητικού Φορέα	
Είδος Βιβλίων	
Μέγεθος Επιχείρησης - Φορέα	
Η επιχείρηση είναι εξωχώρια (offshore)	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΔΡΑΣ (ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ NUTS Level II Κωδικοποίηση)	
Χώρα	
Δημοτική – Τοπική Κοινότητα	
Οδός - Αριθμός	
Τοποθεσία	
Ταχ. Κωδικός	
Τηλέφωνο Επικοινωνίας	
Ιστοχώρος (Website)	
Ηλεκτρονική Διεύθυνση (e-mail)	

2. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
Δικαιούχος	
Νόμιμος Εκπρόσωπος	
Υπεύθυνος Έργου	
Επώνυμο	
Όνομα	
Α.Φ.Μ.	
Θέση στο Φορέα	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	
Χώρα	
Οδός - Αριθμός	
Δημοτική – Τοπική Κοινότητα	
Ταχ. Κωδικός	
Τοποθεσία	
Τηλέφωνο (Σταθερό)	
Τηλέφωνο (Κινητό)	

e-mail	
--------	--

3. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕΤΟΧΩΝ Ή ΕΤΑΙΡΩΝ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ/ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
Δικαιούχος	
Είδος Προσώπου (Μετόχου)	
Α.Φ.Μ. Μετόχου	
Δ.Ο.Υ.	
Ποσοστό Συμμετοχής (%)	
Θέση Εταίρου ή Μετόχου στον Φορέα	
Όνοματεπώνυμο ή Επωνυμία	
Α.Δ.Τ./Διαβατήριο	
Όνοματεπώνυμο Νόμιμου Εκπρόσωπου	
Α.Φ.Μ. Νομίμου Εκπροσώπου	
Έτος Ίδρυσης Επιχείρησης	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΔΡΑΣ	
Χώρα Εγκατάστασης / Διαμονής	
Οδός – Αριθμός	
Ταχ. Κωδικός	
Πόλη	
Τηλέφωνο Επικοινωνίας	
Email	

4. ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (Κ.Α.Δ) ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΘΑ ΚΑΤΑΤΑΧΘΕΙ Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Δικαιούχος	
Κύριος Κ.Α.Δ.	
Κ.Α.Δ. Επένδυσης	
Κ.Α.Δ.	
Ημερομηνία Προσθήκης	

5. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ / ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

Είδος Επιχείρησης - Φορέα	
ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
Α.Φ.Μ.	
Ν.Α.Τ. (εκτός Ελλάδος)	
Επωνυμία Φορέα	
Διακριτικός Τίτλος Φορέα	
Ημερομηνία έναρξης εργασιών	
Νομική Μορφή	
Δ.Ο.Υ.	
Είδος Βιβλίων	
Αντικείμενο Δραστηριότητας	
Μέγεθος Επιχείρησης - Φορέα	
Ο φορέας είναι εξωχώρια επιχείρηση (offshore)	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΔΡΑΣ (ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ NUTS Level II Κωδικοποίηση)	
Χώρα	

Δημοτική – Τοπική Κοινότητα	
Οδός - Αριθμός	
Τοποθεσία	
Ταχ. Κωδικός	
Τηλέφωνο Επικοινωνίας	
Ιστοχώρος (Website)	
Ηλεκτρονική Διεύθυνση (e-mail)	

6. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

(Συμπεριλαμβάνονται και τα στοιχεία συνδεδεμένων και συνεργαζόμενων επιχειρήσεων σύμφωνα με τον ορισμό των ΜΜΕ.)

	Συνολικός Κύκλος Εργασιών (€)	Σύνολο Ετήσιου Ισολογισμού (€)	Αριθμός Απασχολούμενων (σε ΕΜΕ)
v-1			
v-2			
v-3			

7. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ/ ΜΕΤΟΧΟΙ (ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ OFFSHORE)

Εταίρος/Μέτοχος	
Offshore	
Χώρα	
Επωνυμία Επιχείρησης	
Α.Φ.Μ./V.A.T. Επιχείρησης	
Έτος Ίδρυσης Επιχείρησης	
Αντικείμενο Επιχείρησης	
Ποσοστό Συμμετοχής (%)	
Θέση στην Επιχείρηση	

8. ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ/ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

(Συμπεριλαμβανομένων των offshore)

Δικαιούχος	
Τύπος Σύνδεσης με Φορέα/Επιχείρηση	
Επωνυμία Επιχείρησης	
Α.Φ.Μ./ V.A.T. Επιχείρησης	
Θέση Νομίμου εκπροσώπου/ Υπεύθυνου έργου	
Περίοδος Αναφοράς	
Απασχολούμενοι(ΕΜΕ)	
Σύνολο Ενεργητικού	
Κύκλος Εργασιών	

9. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΩΡΕΥΣΗΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ (DEMINIMIS) ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Όνομασία Προγράμματος από το οποίο η επιχείρηση έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης ενίσχυσης, από 01.01.2016 και μετά	
Φορέας Χορήγησης ενίσχυσης	
Α.Φ.Μ. του Δικαιούχου	
Επωνυμία του Δικαιούχου	
Αριθμός Πρωτοκόλλου Εγκριτικής Απόφασης	
Ημ/νία Εγκριτικής Απόφασης	
Εγκριθέν Ποσό Ενίσχυσης	
Καταβληθέν Ποσό Ενίσχυσης	
Τρέχουσα Φάση Εξέλιξης του Έργου	
Ημ/νία Καταβολής	

10. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΩΡΕΥΣΗΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΜΗ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Όνομασία Προγράμματος από το οποίο η επιχείρηση έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης ενίσχυσης, από 01.01.2016 και μετά	
Φορέας Χορήγησης ενίσχυσης	
Α.Φ.Μ. του Δικαιούχου	
Επωνυμία του Δικαιούχου	
Αριθμός Πρωτοκόλλου Εγκριτικής Απόφασης	
Ημ/νία Εγκριτικής Απόφασης	
Εγκριθέν Ποσό Ενίσχυσης	
Καταβληθέν Ποσό Ενίσχυσης	
Τρέχουσα Φάση Εξέλιξης του Έργου	
Ημ/νία Καταβολής	

11. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ DE MINIMIS ΣΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΕΣ

Όνομασία Προγράμματος από το οποίο η επιχείρηση έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης ενίσχυσης, από 01.01.2016 και μετά	
Φορέας Χορήγησης ενίσχυσης	
Α.Φ.Μ. του Δικαιούχου	
Επωνυμία του Δικαιούχου	
Αριθμός Πρωτοκόλλου Εγκριτικής Απόφασης	
Ημ/νία Εγκριτικής Απόφασης	
Εγκριθέν Ποσό Ενίσχυσης	
Καταβληθέν Ποσό Ενίσχυσης	
Τρέχουσα Φάση Εξέλιξης του Έργου	
Ημ/νία Καταβολής	

12. ΜΗ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ DE MINIMIS ΣΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΕΣ

Όνομασία Προγράμματος από το οποίο η επιχείρηση έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης ενίσχυσης, από 01.01.2016 και μετά	
Φορέας Χορήγησης ενίσχυσης	
Α.Φ.Μ. του Δικαιούχου	
Επωνυμία του Δικαιούχου	
Αριθμός Πρωτοκόλλου Εγκριτικής Απόφασης	
Ημ/νία Εγκριτικής Απόφασης	
Εγκριθέν Ποσό Ενίσχυσης	
Καταβληθέν Ποσό Ενίσχυσης	
Τρέχουσα Φάση Εξέλιξης του Έργου	
Ημ/νία Καταβολής	

13. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

Τίτλος Πράξης	
Τίτλος Πράξης (Αγγλικά)	
Είδος Επένδυσης	
Διάρκεια σε μήνες	
Θεματικοί Τομείς	

14. ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ

Δικαιούχος	
Δημοτική-Τοπική Κοινότητα	
Τοποθεσία	
Οδός - Αριθμός	
Ταχ.Κωδικός	

15. ΤΗΡΗΣΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ (ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ)

1. Υπάρχουν υποδομές διευκόλυνσης (κτιριακές ή άλλες ανάλογα τί απαιτείται) πρόσβασης των ΑΜΕΑ, ή εφόσον δεν υπάρχουν πρόκειται να δημιουργηθούν;	
2. Είδος υφιστάμενης υποδομής ΑΜΕΑ που διαθέτει η επιχείρηση ή που πρόκειται να δημιουργηθεί	
3. Η πράξη συνεκτιμά και προασπίζει την αρχή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών;	
4. Η πράξη αποτρέπει κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλής, εθνικής καταγωγής, θρησκείας, πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας, γενετήσιου προσανατολισμού;	
5. Η πράξη σέβεται την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης και διασφαλίζει την προώθηση των απαιτήσεων περιβαλλοντικής προστασίας,	

αποδοχής πόρων, μετριασμού, κλιματικής αλλαγής και προστασίας βιοποικιλότητας, όπου εφαρμόζεται;	
--	--

16. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥΣΧΕΔΙΟΥ

Περιγραφή της προτεινόμενης πράξης - Περιγραφή φυσικού αντικειμένου	
Επικοινωνιακή περιγραφή της επένδυσης - Σύντομη περιγραφή	
Μεθοδολογία υλοποίησης πράξης	
Αναμενόμενα αποτελέσματα	
Δραστηριότητες επικοινωνίας και δημοσιότητας της επένδυσης	
Κρισιμότητα πράξης	
Προστιθέμενη αξία πράξης	
Τρόποι επίτευξης στόχων πράξης	
Αναμενόμενα οφέλη από την πράξη	

17. ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τίτλος Ενότητας Εργασίας	
Κατηγορία Ενέργειας	Συντονισμός (Λειτουργικές Δαπάνες)
Ανθρωπομήνες	
Ημερομηνία Έναρξης	
Ημερομηνία Λήξης	

18. ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ / ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ ΑΡΩΓΟΥ, ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Καινοτομικότητα και Στρατηγική ανάπτυξης του προτεινόμενου ΣΣΚ	
Αποτύπωση υφισταμένης κατάστασης (Ανάλυση αγοράς και ανταγωνισμού τάσεις/ χαρακτηριστικά κλάδου, καταγραφή ανάγκης). Το τεχνολογικό επίπεδο, βαθμός καινοτομικότητας του τομέα και εξέλιξη της σχετικής τεχνολογίας διεθνώς.	
Αριθμός των εταιρειών, ταυτότητά τους, προστιθέμενη αξία, εμβληματικά προϊόντα και υπηρεσίες τους. Καινοτομικά επιτεύγματα των μελών του ΣΣΚ (διπλώματα ευρεσιτεχνίας και άλλοι τίτλοι βιομηχανικής ιδιοκτησίας, νέα προϊόντα για την αγορά ή την επιχείρηση, προσωπικό υψηλής εξειδίκευσης, εξαγωγές, ερευνητικές συνεργασίες κλπ).	
Στρατηγική ανάπτυξης του ΣΣΚ σε σχέση με την δυναμική της αγοράς στην οποία απευθύνεται καθώς και το μοντέλο ανάπτυξης του ΣΣΚ. Προσδιορισμός ταυτότητας, οράματος, επιχειρησιακών στόχων του ΣΣΚ.. Περιγραφή του ολοκληρωμένου χαρακτήρα των προτεινόμενων παρεμβάσεων και ενεργειών καθώς και η καταλληλότητά τους σε σχέση με το προσδοκώμενο αποτέλεσμα από τη λειτουργία του ΣΣΚ.	

Μεθοδολογία υλοποίησης επενδυτικού σχεδίου . Περιγραφή και τεκμηρίωση επιλογής αγοράς στόχου. Θεματική και Γεωγραφική εστίαση. Περιγραφή του μείγματος προϊόντος /υπηρεσιών που θα αναπτυχθούν για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων του ΣΣΚ. Τεχνολογικό επίπεδο και βαθμός καινοτομίας των προϊόντων/ τεχνολογιών ή υπηρεσιών που θα αναπτύξει ο ΣΣΚ .	
Αναμενόμενα οφέλη από τη λειτουργία του ΣΣΚ για τα μέλη και την τοπική οικονομία/ κοινωνία (π.χ. ανάπτυξη καινοτόμων για την περιοχή προϊόντων ή/και υπηρεσιών, εφαρμογή νέων ή ουσιαδώς βελτιωμένων μεθόδων παραγωγής ή διανομής, διάχυση καινοτομίας στον περιφερειακό ιστό, ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ των μελών του ΣΣΚ, ανταγωνιστικότητα περιφερειακής οικονομίας .Προστιθέμενη αξία του Φορέα Αρρωγού στο ΣΣΚ.	
Σύνδεση του προτεινόμενου έργου με την Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.	
Ελκυστικότητα του ΣΣΚ για την είσοδο νέων μελών	
Οργάνωση - Αξιοπιστία /Εμπειρία του Φορέα Αρρωγού, Τεκμηρίωση προϋπολογισμού	
Υποδομές που διαθέτει ή θα αναπτύξει ο Φορέας Αρρωγός για την εκτέλεση του έργου όπως υλικοτεχνική υποδομή και εξοπλισμός	
Οργανωτική δομή λειτουργίας (διοικητική και οικονομική υποστήριξη) του ΣΣΚ για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. Υποχρεώσεις και δικαιώματα του Φορέα Αρρωγού και των μελών του ΣΣΚ.	
Γνωστική επάρκεια ομάδας έργου. Προσόντα των στελεχών, που θα υποστηρίξουν το ΣΣΚ .	
Εμπειρία και οι επιδόσεις της ομάδας υλοποίησης/υποστήριξης στην εκτέλεση παρόμοιων έργων. Ικανότητά της να υποστηρίξει το ΣΣΚ στην υλοποίηση του στρατηγικού του σχεδίου. Αναφέρονται τυχόν αιτήσεις/συμμετοχές και διακρίσεις του ΦΑ σε διαγωνισμούς καινοτομίας.	
Περιγραφή του προϋπολογισμού των προτεινόμενων παρεμβάσεων και ενεργειών, επενδυτικών και λειτουργικών	
δαπανών, αναφορά στο εύλογο του κόστους, τεκμηρίωση απαιτούμενων δαπανών.	
Βιωσιμότητα επενδυτικού σχεδίου.	
Τρόπος αξιοποίησης των αποτελεσμάτων του ΣΣΚ / Διασύνδεση των μελών του σε αλυσίδα προστιθέμενης αξίας και οι μεταξύ τους αλληλεπιδράσεις.	
Προβλέψεις των οικονομικών του ΦΑ (έσοδα-έξοδα) για την περίοδο υλοποίησης της πρότασης/επιχειρηματικού σχεδίου Τεκμηρίωση βιωσιμότητας του ΣΣΚ. Επίτευξη αυτοχρηματοδότησης του φορέα αρρωγού εντός διετίας από την λήξη του έργου. Μακροπρόθεσμη Στρατηγική Ανάπτυξης του ΣΣΚ. (5-10 χρόνια).	
Εξωστρέφεια του ΣΣΚ, διείσδυση σε διεθνείς αγορές και ανάπτυξη ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος για τη χώρα	

Συμβολή του ΣΣΚ στην είσοδο της Ελλάδας σε διεθνείς αλυσίδες αξίας υψηλής τεχνολογίας και τη διάχυση της τεχνολογίας σε συγγενείς κλάδους.	
Ανάπτυξη διατοπικών / διεθνών συνεργασιών / Δικτύωση Meta cluster σε εθνικό και διεθνές επίπεδο/ συμμετοχή σε ευρωπαϊκά και διεθνή προγράμματα και πρωτοβουλίες	
Δυνατότητα προσέλκυσης επενδύσεων	
Δημιουργία θέσεων απασχόλησης	

19. ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΗΣ

Όνομα	
Επώνυμο	
Ειδικότητα	
Ενότητα Εργασίας	
Ανθρωπομήνες ανά ΕΕ	
Κόστος ανά Ανθρωπομήνα (Σε €)	
Συνολικό Κόστος ανά ΕΕ (Σε €)	

20. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ (ΕΡΓΟΥ) ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ

Ενότητα Εργασίας	
Κατηγορία Επιλέξιμης Δαπάνης	
Επιλέξιμο ποσό (€)	
Προσαύξηση Έντασης Ενίσχυσης (%)	
Ένταση Ενίσχυσης (%)	
Δημόσια Δαπάνη (€)	
Μη Επιλέξιμο ποσό (€)	
Τεκμηρίωση	

21. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

Κατηγορία Δαπάνης	Συνολικό Κόστος(€)	Μη Επιλέξιμο Κόστος(€)	Επιλέξιμο Κόστος(€)	Δημόσια Δαπάνη (€)
Κτίρια και εγκαταστάσεις κτιρίων				
Μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός				
Λογισμικά και υπηρεσίες λογισμικού				
Απόκτηση, επικύρωση, προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας				
Δαπάνες προσωπικού				
Δαπάνες αναλωσίμων				
Δαπάνες δημοσιότητας				
Δαπάνες προσαρμογών για άτομα με αναπηρία				
Δαπάνες που αφορούν την αμοιβή ορκωτού λογιστή / ελεγκτή				
Δαπάνες επαγγελματικής κατάρτισης				
Έμμεσες Δαπάνες (15% επί των επιλέξιμων δαπανών προσωπικού μόνο για ΕΚ 651/13)				

Συνολικά				
----------	--	--	--	--

22. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

A/A	
Τρόπος Κάλυψης Ιδιωτικής Συμμετοχής	
Ποσό (σε ευρώ)	
Τεκμηρίωση	

23. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

Χρηματοδότηση	Ποσό (€)	% του συνολικού π/υ
A. Ιδιωτική συμμετοχή (A1+A2)		
A1. Ίδια κεφάλαια		
A2. Δάνεια		
B. Αιτούμενη Επιχορήγηση		
Γ. Επιχορηγούμενος Προϋπολογισμός		
Δ. Μη Επιχορηγούμενος Προϋπολογισμός		
Συνολικός Προϋπολογισμός (Γ+Δ)		

24. ΔΕΙΚΤΕΣ

	Τιμή
CO27 - Έρευνα, καινοτομία: Ιδιωτικές επενδύσεις που συνδυάζονται με δημόσια στήριξη στον τομέα της καινοτομίας ή σε έργα έρευνας και ανάπτυξης	
06707 - Αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων μελών Συνεργατικών Σχηματισμών	
06708 - Αριθμός Φορέων Αρωγών Συνεργατικών Σχηματισμών	

25. ΑΠΟΔΟΧΗ ΌΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ

<ul style="list-style-type: none"> Ο δικαιούχος αποδέχεται ότι θα τηρηθούν όλοι οι εθνικοί και ενωσιακοί κανόνες και οι κατευθυντήριες γραμμές, καθώς και οι οριζόντιες πολιτικές της ΕΕ Ο δικαιούχος δηλώνει ότι υπάρχουν όλες οι απαιτούμενες άδειες για την υλοποίηση του έργου/όσες απαιτούνται θα αποκτηθούν στο χρονικό σημείο που νομίμως απαιτείται. Η αίτηση χρηματοδότησης επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν.1599/1986 (ΦΕΚ Α' 75) για τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτήν. Συνεπώς, θα πρέπει να εμφανίζει ταυτότητα περιεχομένου με τα σχετικά δικαιολογητικά. Η ανακρίβεια των στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση επισύρει τις προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις. Οι δικαιούχοι φέρουν την ευθύνη της πλήρους και ορθής συμπλήρωσης της ηλεκτρονικής τους αίτησης χρηματοδότησης (συμπεριλαμβανομένων και των επισυναπτόμενων αρχείων). Διόρθωση ή τροποποίηση ή συμπλήρωση των αιτήσεων, συμπλήρωση τυχόν ελλειπόντων στοιχείων, έστω και συμπληρωματικών ή διευκρινιστικών, δεν επιτρέπεται μετά την ολοκλήρωση της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης. Σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ των στοιχείων που υποβάλλονται ηλεκτρονικά και αυτών που αναγράφονται στα επισυναπτόμενα της ηλεκτρονικής αίτησης, υπερισχύουν τα αναγραφόμενα στα πεδία της φόρμας ηλεκτρονικής υποβολής Ο δικαιούχος αποδέχεται ότι τα μηνύματα που θα αποστέλλονται από την ΓΓΕΤ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στη διεύθυνση email που έχει δηλώσει στο σημείο Πίνακας ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ (Επιχείρησης) του Έντυπου Υποβολής, επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των εννόμων συνεπειών και προθεσμιών.
Αποδέχομαι όλους τους παραπάνω όρους

26. Συνημμένα Έγγραφα

Αρχείο	Μέγεθος	Περιγραφή	Σχόλια
--------	---------	-----------	--------

Ημερομηνία :
Υπογραφή

Σφραγίδα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Απαραίτητα στοιχεία και λοιπά δικαιολογητικά για την οριστική ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης:

1. Το Παράρτημα Ι «ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΣΣΚ – ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΣΚ – ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ» το οποίο αποτελεί και Αίτηση για ένταξη στη Δράση και το οποίο συμπληρώνεται ηλεκτρονικά στο ΠΣΚΕ με συμπλήρωση των σχετικών πεδίων.
2. Την Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 (άρθρο 8), υπογεγραμμένη ιδιοχείρως από το νόμιμο εκπρόσωπο του Φορέα Αρωγού με σφραγίδα του, σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα VIII.
3. Την Υπεύθυνη Δήλωση του Φορέα Αρωγού σε περίπτωση ενίσχυσης με τον Κανονισμό 1407/2013 (De minimis) (Παράρτημα VIII).
4. Το Υπόδειγμα δήλωσης σχετικά με τα στοιχεία, που αφορούν την ιδιότητα ΜΜΕ των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στον ΣΣΚ (Παράρτημα VIII).
5. (ισχύει μόνο για επιχειρήσεις)

i. Αναλόγως της νομικής μορφής υποβάλλονται:

- Για ΑΕ: Ισχύον κωδικοποιημένο καταστατικό ή ιδρυτικό καταστατικό (και όλες οι τυχόν τροποποιήσεις) νομίμως δημοσιευμένα (Νομαρχία ή ΓΕΜΗ ανάλογα με τη χρονική περίοδο), συγκρότηση ΔΣ και ορισμός νόμιμου εκπρόσωπου (ΦΕΚ ή ΓΕΜΗ ανάλογα με τη χρονική περίοδο).
- Για ΕΠΕ: Ισχύον κωδικοποιημένο καταστατικό ή ιδρυτικό καταστατικό (και όλες οι τυχόν τροποποιήσεις) νομίμως δημοσιευμένα (Πρωτοδικείο ή ΓΕΜΗ ανάλογα με τη χρονική περίοδο), πράξη εκπροσώπησης (ΦΕΚ ή ΓΕΜΗ ανάλογα με τη χρονική περίοδο) σε περίπτωση που η εκπροσώπηση δεν προκύπτει από το ανωτέρω καταστατικό.
- Για ΟΕ, Ε.Ε., ΙΚΕ, ΑΜΚΕ: Καταστατικό σύστασης σε ισχύ, επικυρωμένο από την αρμόδια Υπηρεσία (Πρωτοδικείο ή ΓΕΜΗ) στο οποίο θα αποτυπώνεται η διαχείριση- εκπροσώπηση.
- Για Αγροτικούς Συνεταιρισμούς: Καταστατικό σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4384/2016 και τυχόν τροποποιήσεις, βεβαίωση εγγραφής στο βιβλίο μητρώου του Ειρηνοδικείου, πρακτικό ΓΣ τελευταίων αρχαιρεσιών και πρακτικό κατανομής αξιωμάτων Διοικητικού Συμβουλίου υπογεγραμμένο χειρόγραφα από το νόμιμο εκπρόσωπο του συνεταιρισμού και με σφραγίδα αυτού, πρόσφατη βεβαίωση ενημερότητας από το Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών.
- Για Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας του Ν. 4430/2016 όπως ισχύει: Πράξη σύστασης (και τυχόν τροποποιήσεων) και εκπροσώπησης σε ισχύ νομίμως δημοσιευμένα και βεβαίωση (οριστικής) εγγραφής στο Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.
- Για λοιπές Νομικές μορφές: Τα απαιτούμενα νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης και εκπροσώπησης που προβλέπονται με βάση το εκάστοτε νομοθετικό πλαίσιο.

ii. (ισχύει μόνο για επιχειρήσεις) Γενικό Πιστοποιητικό ΓΕΜΗ του τελευταίου εξαμήνου.

iii. Σε περίπτωση που το έργο εκτελείται όχι από την έδρα της επιχείρησης αλλά από υποκατάστημά της, τότε: Βεβαίωση αρμόδιας αρχής ότι η επιχείρηση λειτουργεί υποκατάστημα στην περιφέρεια από την οποία αντλεί κονδύλια για τη χρηματοδότηση του έργου (όπως η περιφέρεια δηλώθηκε στην αίτηση χρηματοδότησης).

iv. Μετοχική σύνθεση ισχύουσα και μετοχική σύνθεση που υπήρχε στις δύο (2) τελευταίες κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις και πιο συγκεκριμένα:
Πιστοποιητικό ΓΕΜΗ με αναφορά στη μετοχική σύνθεση του κεφαλαίου. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η έκδοση του από το ΓΕΜΗ προσκομίζεται απόσπασμα βιβλίου μετόχων ώστε να προκύπτει η μετοχική σύνθεση ή πρακτικό γενικής συνέλευσης μετόχων με την κατάσταση όλων των μετόχων. Για τους συνεταιρισμούς προσκομίζεται αντίγραφο του Βιβλίου Μητρώου μελών με υπεύθυνη δήλωση πιστότητας αντιγράφου.

6. (ισχύει μόνο για επιχειρήσεις)

Στοιχεία για τις τρεις (3) τελευταίες κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις. Για επιχειρήσεις με λιγότερα από τρία έτη λειτουργίας να υποβληθούν τα οικονομικά στοιχεία των αντίστοιχων ετών.

- i. Επιχειρήσεις με τήρηση απλογραφικών βιβλίων (Β' κατηγορίας): Αντίγραφα Ε3 & έντυπο Ν με ηλεκτρονική υποβολή ή παραλαβή από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.
- ii. Επιχειρήσεις με τήρηση διπλογραφικών βιβλίων (Γ' κατηγορίας): Ισολογισμοί αποτελέσματα χρήσης εγκεκριμένοι και νομίμως δημοσιευμένοι στο Γ.Ε.ΜΗ. (στις περιπτώσεις που ο νόμος απαιτεί δημοσίευση) και ισοζύγιο κλεισίματος τελευταίας βαθμίδας (με σφραγίδα της επιχείρησης υπογεγραμμένο από το Νόμιμο εκπρόσωπο και το λογιστή της επιχείρησης).
- iii. (ισχύει μόνο για ΜμΕ) Καταστάσεις Επιθεώρησης Εργασίας (πίνακας προσωπικού) Ε4 (συμπεριλαμβανομένων τυχόν τροποποιήσεων αυτών).
- iv. (ισχύει μόνο για ΜμΕ) Αποδεικτικό υποβολής δήλωσης Αποδοχών & Συντάξεων μαζί με συγκεντρωτική Κατάσταση τέλους έτους στην οποία θα αποτυπώνεται αναλυτικά ο κάθε εργαζόμενος με τον αριθμό των ημερών που απασχολήθηκε. Επισημαίνεται ότι τα δικαιολογητικά για το απασχολούμενο προσωπικό θα υποβάλλονται ως προς τα φορολογικά έτη τους, κατ' αντιστοιχία με τα υποβληθέντα επίσημα φορολογικά έντυπα.
- v. Εάν η επιχείρηση ανήκει σε όμιλο θα προσκομίζονται και οι ενοποιημένοι ισολογισμοί του ομίλου.

Σε περίπτωση ύπαρξης συνδεδεμένων ή/και συνεργαζόμενων επιχειρήσεων σύμφωνα με τον ορισμό των ΜΜΕ του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΚ) 651/2014 της Επιτροπής, για καθεμία απ' αυτές τις επιχειρήσεις θα υποβάλλονται:

- Πρόσφατο κωδικοποιημένο καταστατικό (νομίμως δημοσιευμένο) ή ιδρυτικό καταστατικό και όλες οι τυχόν τροποποιήσεις (νομίμως δημοσιευμένα), δικαιολογητικά σχετικά με την νόμιμη εκπροσώπηση και διαχείριση ανάλογα με τη νομική μορφή της επιχείρησης. (κατ' αντιστοιχία με δικαιολογητικό με α/α 2i)
- Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά σχετικά με την εταιρική/ μετοχική σύνθεση. (κατ' αντιστοιχία με δικαιολογητικό με α/α 2iv)
- Τα οικονομικά στοιχεία (Ε3 & έντυπο Ν για απλογραφικά ή ισολογισμοί-αποτελέσματα χρήσης & ισοζύγιο κλεισίματος για διπλογραφικά για τις τρεις τελευταίες κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις). (κατ' αντιστοιχία με δικαιολογητικό με α/α 3i, 3ii)
- (ισχύει μόνο για ΜμΕ) Καταστάσεις Επιθεώρησης Εργασίας (πίνακας προσωπικού) Ε4 (συμπεριλαμβανομένων τυχόν τροποποιήσεων αυτών) για τις τρεις τελευταίες κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις.
- (ισχύει μόνο για ΜμΕ) Αποδεικτικό υποβολής δήλωσης Αποδοχών & Συντάξεων μαζί με συγκεντρωτική Κατάσταση τέλους έτους στην οποία θα αποτυπώνεται αναλυτικά ο κάθε εργαζόμενος με τον αριθμό των ημερών που απασχολήθηκε και για τις τρεις τελευταίες κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις.

Διευκρινίζεται ότι για τις επιχειρήσεις που χαρακτηρίζονται «μεγάλες» σύμφωνα με τη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων) δεν απαιτείται η προσκόμιση στοιχείων για τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, παρά μόνο για τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

Τα δικαιολογητικά για τις τυχόν συνδεδεμένες ή/και συνεργαζόμενες επιχειρήσεις θα πρέπει να υποβάλλονται, ως προς τα φορολογικά τους έτη κατ' αντιστοιχία με τα υποβληθέντα επίσημα φορολογικά έντυπα της αιτούσας προς χρηματοδότηση επιχείρησης.

Σημειώνεται ότι για τις συνδεδεμένες ή/και συνεργαζόμενες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται εκτός Ελλάδας θα υποβάλλονται τα αντίστοιχα ως ανωτέρω ισοδύναμα δικαιολογητικά/έγγραφα που ισχύουν στην αντίστοιχη χώρα.

7. Φορολογική ενημερότητα για κάθε νόμιμη χρήση ή βεβαίωση οφειλών.
8. (ισχύει μόνο για ΜΜΕ) Δήλωση Στοιχείων Επιχείρησης σχετικά με την ιδιότητά της ως Μικρομεσαία Επιχείρηση (ΜΜΕ) – σύμφωνα με υπόδειγμα της Επιτροπής, που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα IV της Αναλυτικής Πρόσκλησης. Η δήλωση να φέρει ιδιόχειρη υπογραφή του Νόμιμου Εκπροσώπου και σφραγίδα της επιχείρησης.
9. (ισχύει μόνο για ερευνητικούς οργανισμούς και Λοιπά Νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα, που ασκούν οικονομική δραστηριότητα)
  - i. ΦΕΚ ίδρυσης ή/ και απόφαση των αρμοδίων οργάνων του οργανισμού ή/ και σχετικό απόσπασμα από τον Κανονισμό Λειτουργίας του οργανισμού περί της ίδρυσης και λειτουργίας του τμήματος/ ινστιτούτου /εργαστηρίου που συμμετέχει στην πρόταση. Διευκρινίζεται ότι δεν αφορά στην Ίδρυση του Ειδικού Λογαριασμού του Ερευνητικού Οργανισμού, αλλά την οντότητα που εκτελεί το έργο.
  - ii. Επιπλέον, σε περίπτωση που το έργο εκτελείται όχι από την έδρα του Οργανισμού αλλά από παράρτημά του, τότε: ΦΕΚ ίδρυσης παραρτήματος στην περιφέρεια από την οποία αντλεί κονδύλια για τη χρηματοδότηση του έργου (όπως η περιφέρεια δηλώθηκε στην αίτηση χρηματοδότησης).
  - iii. Νομιμοποιητικό έγγραφο ορισμού Νομίμου Εκπροσώπου.
10. Δικαιολογητικά, που απαιτούνται προκειμένου να αξιολογηθεί εάν μία επιχείρηση είναι προβληματική σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 σημείο 18 του Καν. 651/2014, όπως αυτά αναφέρονται στο σημείο Β του Παραρτήματος VIII της Αναλυτικής Πρόσκλησης και πρέπει να προσκομισθούν, ανάλογα με τα επιμέρους χαρακτηριστικά της επιχείρησης και τα έτη λειτουργίας της.
11. Δικαιολογητικό (σύμφωνα με το αρ. 40 του Ν. 4488/2017) αναφορικά με το εάν έχουν επιβληθεί πρόστιμα που έχουν αποκτήσει τελεσίδικη & δεσμευτική ισχύ, για παραβάσεις εργατικής νομοθεσίας :- Παράβαση «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας (3 πρόστιμα / 3 έλεγχοι)- Αδήλωτη εργασία (2 πρόστιμα / 2 έλεγχοι), για τους λόγους του αρ. 39, του Ν.4488/2017
12. (ισχύει μόνο για ερευνητικούς οργανισμούς και Λοιπά Νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα, που ασκούν οικονομική δραστηριότητα)

Τεκμηρίωση της δυνατότητας διαχωρισμού οικονομικών και μη οικονομικών δραστηριοτήτων. Ειδικότερα, για τους ερευνητικούς οργανισμούς, η ανωτέρω τεκμηρίωση δύναται να περιλαμβάνει: Αντίγραφο του εγγράφου το οποίο υποβλήθηκε στο Ελεγκτικό Συνέδριο και στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και στο οποίο περιλαμβάνεται ο απολογισμός του τελευταίου οικονομικού έτους, ο απολογισμός χρηματοδοτήσεων, ο προϋπολογισμός και οι οικονομικές καταστάσεις του Ειδικού Λογαριασμού (Ισολογισμός), σύμφωνα με ισχύουσες διατάξεις (παρ. 3 του άρθρου 82 του ν. 4055/2012 και άρθρο 41 του ν. 4129/2013 (Α52) όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 29 του ν. 4223/2013 (Α 287)), καθώς και αντίγραφα των σχετικών στοιχείων.

13. Συμφωνητικά συνεργασίας του Δικαιούχου (Φορέα Αρωγού) με τουλάχιστον δέκα (10) ανεξάρτητες μεταξύ τους επιχειρήσεις εκ των οποίων πέντε (5) τουλάχιστον ΜΜΕ σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση.
14. (ισχύει μόνο για ερευνητικούς οργανισμούς και Λοιπά Νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα, που ασκούν οικονομική δραστηριότητα) Αποφάσεις των Νομίμων Εκπροσώπων τους, περί υποβολής της πρότασης με σχετική δέσμευση για την εξασφάλιση της απαιτούμενης ίδιας συμμετοχής.
15. Βιογραφικά προσωπικού Φορέα Αρωγού Βιογραφικά σημειώματα τόσο του συντονιστή όσο και του λοιπού προσωπικού που απασχολείται στον Φορέα Αρωγό, στα οποία να αναφέρονται οι τίτλοι σπουδών και η εργασιακή εμπειρία.

Σημειώνεται ότι όλα τα ανωτέρω δικαιολογητικά είναι στην ελληνική γλώσσα.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ:

Ο ηλεκτρονικός φάκελος υποψηφιότητας πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά όλα τα απαιτούμενα ως ανωτέρω δικαιολογητικά – κατά περίπτωση - σε μη επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή αρχείου (πχ αρχείο τύπου pdf, zip). Ανώτατο όριο 10 MB ανά επισύναψη (attachment) και ανώτατο όριο 50 MB συνολικών επισυναπτόμενων ανά επενδυτική πρόταση.

Η Γ.Γ.Ε.Τ. διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει οποιοδήποτε άλλο δικαιολογητικό στοιχείο προκειμένου να διασταυρωθεί η ακρίβεια των δηλωθέντων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ – ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Η επιλεξιμότητα των δαπανών ορίζεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές πράξεις και ιδιαίτερα την Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης 137675/ΕΥΘΥ/1016/19.12.2018 (ΦΕΚ Β΄ 5968/31.12.2018) με θέμα: Αντικατάσταση της υπ' αριθ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (ΦΕΚ Β΄ 3521/01.11.2016) υπουργικής απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθ. 81986/ΕΥΘΥ/712/31.07.2015 (ΦΕΚ Β΄ 1822) υπουργικής απόφασης “Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων”» (ΥΑΕΚΕΔ).

Οι άμεσες επιλέξιμες δαπάνες για τους Φορείς Αρωγούς που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης, υπολογίζονται αφ' ενός **στη βάση του πραγματικού κόστους**, δηλαδή έχουν πραγματοποιηθεί από τους δικαιούχους, δικαιολογούνται από τους όρους και τους στόχους των εγκεκριμένων πράξεων, προβλέπονται στην απόφαση χρηματοδότησης και τεκμηριώνονται από εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά στοιχεία ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας και αφ' ετέρου **στη βάση απλοποιημένου κόστους** (άρθρο 12, παρ. 8 έως 12 της ΥΑΕΚΕΔ) για τις δαπάνες προσωπικού (μισθοδοσία με βάση σύμβαση εξαρτημένης σχέσης εργασίας) και τις έμμεσες δαπάνες. Στην περίπτωση όπου ο δικαιούχος δεν εφαρμόσει την μεθοδολογία υπολογισμού του απλοποιημένου κόστους, οι δαπάνες θα υποβάλλονται στη βάση του πραγματικού κόστους. Η εφαρμογή του απλοποιημένου ή πραγματικού κόστους για κάθε μέλος της ομάδας έργου θα πρέπει να ισχύει στο σύνολο της διάρκειας του έργου, χωρίς εναλλαγές.

Οι έμμεσες δαπάνες είναι επιλέξιμες χωρίς προσκόμιση των αντίστοιχων παραστατικών.

Για την επαλήθευση των δαπανών απαιτείται η τεκμηρίωση τους με τα ακόλουθα έγγραφα:

- **Φωτοαντίγραφα των παραστατικών δαπανών** ανά κατηγορία δαπάνης
  - i. Τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία
  - ii. Αποδεικτικά εξόφλησης (επισυνάπτονται μαζί με κάθε υποβαλλόμενο τιμολόγιο)
  - iii. Λογιστικές εγγραφές των παραστατικών, κατά προτίμηση με τη μορφή αναλυτικού καθολικού του ξεχωριστού λογαριασμού της πράξης (με υπογραφή του υπεύθυνου λογιστή και σφραγίδα του φορέα). Βλέπε επεξήγηση στο τέλος του παρόντος Παραρτήματος (Λογιστική απεικόνιση δαπανών και εξοφλήσεων)
  - iv. Συμβάσεις σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία, αποτελούν βασικό δικαιολογητικό για την πιστοποίηση των δαπανών και πρέπει να αναφέρονται σαφώς στη συγκεκριμένη συγχρηματοδοτούμενη πράξη (κωδικός πράξης) και όχι σε γενικότερη παροχή υπηρεσιών, να ορίζουν με σαφήνεια το φυσικό αντικείμενο που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο της σύμβασης, το ποσό της αμοιβής για τη συγκεκριμένη πράξη, καθώς και τα τελικά ελέγξιμα παραδοτέα του. Σε περίπτωση που η σύμβαση περιλαμβάνει περισσότερα του ενός αντικείμενα ή έργα, θα πρέπει να διευκρινίζονται σαφώς το φυσικό αντικείμενο, η αμοιβή και τα παραδοτέα που αφορούν στη συγκεκριμένη πράξη. Οι συμβάσεις πρέπει να έχουν κατατεθεί και θεωρηθεί από την αρμόδια ΔΟΥ, εφόσον απαιτείται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Τα στοιχεία (i) και (ii) που τηρεί ο Δικαιούχος δεν απαιτείται να προσκομίζονται κατά την πιστοποίηση για τις δαπάνες προσωπικού οι οποίες υπολογίζονται στην βάση απλοποιημένου κόστους.

Στην περίπτωση που οι δαπάνες υπολογίζονται στην βάση απλοποιημένου κόστους, ενδέχεται να διαφέρουν από τις πραγματικές δαπάνες που καταγράφονται στο λογιστικό σύστημα του δικαιούχου. Η συγκεκριμένη διαφοροποίηση είναι αποδεκτή συνέπεια της χρήσης απλουστευμένων επιλογών κόστους.

- **Υπεύθυνη Δήλωση του δικαιούχου**, υπογεγραμμένη αρμοδίως, όπου αναφέρεται ότι:
  - i. Τα υποβαλλόμενα αντίγραφα είναι ακριβή αντίγραφα των πρωτότυπων παραστατικών
  - ii. Τα πρωτότυπα είναι πάντα στη διάθεση της ΓΓΕΤ
  - iii. Τα παραστατικά δεν αντιστοιχούν σε δαπάνες που έχουν χρηματοδοτηθεί από άλλο πρόγραμμα
  - iv. Οι δαπάνες της πράξης, παρακολουθούνται λογιστικά σε ξεχωριστό λογαριασμό και είναι εις γνώση του υπογράφοντα ότι όσες από αυτές δεν έχουν καταχωρηθεί στον λογαριασμό αυτόν θα κριθούν ως μη επιλέξιμες

Για την υποβολή αιτήματος επαλήθευσης δαπανών μέσω του ΠΣΚΕ τα ανωτέρω προβλέπεται να είναι σαρωμένα και να επισυνάπτονται. Στην περίπτωση που ο δικαιούχος κάνει χρήση υπηρεσιών Ορκωτού Λογιστή, επισυνάπτεται η βεβαίωση του.

Ειδικότερα, για κάθε μία από τις Κατηγορίες Δαπανών ισχύουν τα ακόλουθα:

α) Επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού

➤ **Κτίρια, Εγκαταστάσεις Κτιρίων**

Απαραίτητη προϋπόθεση για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες ιδιοκτητών κτιριακών εγκαταστάσεων είναι η εγγραφή τους σε βιβλίο μητρώου παγίων ή αντίστοιχο βιβλίο κατά τα προβλεπόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες φορολογικές διατάξεις.

Απαραίτητα παραστατικά:

- Μισθωτήριο συμβόλαιο, αντίγραφο τίτλου ιδιοκτησίας, συμβολαιογραφική πράξη αγοραπωλησίας ή σύστασης επικαρπίας για την υφιστάμενη επιχειρηματική εγκατάσταση.
- Άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας ή όποια άλλη μορφή έγκρισης εργασιών απαιτείται από τις πολεοδομικές διατάξεις ή βεβαίωση απαλλαγής από τις αρμόδιες υπηρεσίες.
- Ιδιωτικά συμφωνητικά – συμβάσεις με κατασκευαστές / προμηθευτές για τις κτιριακές επενδύσεις, υποβεβλημένες στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., όπου προβλέπει η σχετική νομοθεσία.
- Φάκελο τεχνικών στοιχείων των κτιριακών επενδύσεων που περιλαμβάνει : Τεχνική έκθεση με περιγραφή εργασιών, Σχέδια, Επιμετρήσεις εργασιών, Ανάλυση κόστους εργασιών του προμηθευτή, Φωτογραφικό υλικό. Ο φάκελος τεχνικών στοιχείων υπογράφεται από αρμόδιο/ους μηχανικό/ους.

Σε περίπτωση εισαγωγής προκατασκευασμένων εγκαταστάσεων, όλα τα κατά νόμο παραστατικά που απαιτούνται μέχρι την θέση των εγκαταστάσεων σε παραγωγική λειτουργία, ανεξαρτήτως αν δεν είναι στο σύνολό τους επιλέξιμα.

➤ **Μηχανολογικός και Λοιπός Εξοπλισμός**

Απαραίτητη προϋπόθεση για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες εξοπλισμού είναι η εγγραφή τους σε βιβλίο μητρώου παγίων ή αντίστοιχο βιβλίο κατά τα προβλεπόμενα στις φορολογικές διατάξεις.

Στην κατηγορία αυτή εμπίπτει κάθε πάγιο στοιχείο το οποίο με κατάλληλη χρήση και συντήρηση έχει ωφέλιμη ζωή μεγαλύτερη του ενός έτους, διατηρεί το αρχικό του σχήμα και εμφάνιση κατά τη χρήση, δεν χάνει την ταυτότητά του με ενσωμάτωση σε άλλο ή πιο σύνθετο στοιχείο και καταχωρίζεται, κατά περίπτωση, στο μητρώο παγίων. Πρόκειται για μηχανήματα, εξαρτήματα αυτών, επιστημονικά όργανα και εργαλεία, καθώς και μέσα και εξοπλισμό πληροφορικής και επικοινωνιών, που χρησιμοποιούνται για την

εξυπηρέτηση των δραστηριοτήτων της πράξης. Στην υποκατηγορία εντάσσεται λογισμικό και δικαιώματα χρήσης (licenses) προγραμμάτων λογισμικού, εφόσον απαιτούνται για την εκτέλεση της πράξης.

Δεν θεωρούνται επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε αγορά μεταχειρισμένου εξοπλισμού.

Για τις δαπάνες οργάνων & εξοπλισμού ισχύουν οι κανόνες επιλεξιμότητας που αναφέρονται **στο άρθρο 16 (περιπτώσεις Β1 & Β2) της ΥΑΕΚΕΔ**. Ειδικότερα, για την αγορά οργάνων και εξοπλισμού, στην περίπτωση σύναψης δημοσίων συμβάσεων στις οποίες οι δικαιούχοι είναι φορείς του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα και στις οποίες ενεργούν ως αναθέτουσες αρχές, ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 36 της ΥΑΕΚΕΔ και απαιτείται η τήρηση των διαδικασιών που προβλέπει ο ν. 4412/2016 (Α' 147) "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών" όπως ισχύει.

Απαραίτητα παραστατικά:

- ➔ Αντίγραφα των ιδιωτικών συμφωνητικών – συμβάσεων για την προμήθεια μηχανημάτων – εξοπλισμού, υποβληθέντα στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., όπου προβλέπει η σχετική νομοθεσία
- ➔ Αντίγραφα των συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης, οι οποίες περιλαμβάνουν υποχρέωση για την αγορά των μηχανημάτων – εξοπλισμού από τον μισθωτή, κατά τη λήξη της περιόδου μίσθωσης.
- ➔ Βεβαίωση προμηθευτή για το καινούργιες, αμεταχείριστο και περί μη παρακράτησης κυριότητας του προμηθευόμενου είδους με αναφορά στο serial number των μηχανημάτων και των στοιχείων εξοπλισμού, όπου αυτό υφίσταται.
- ➔ Αντίγραφο πιστοποιητικού CE ή δήλωση συμμόρφωσης για τα παραγωγικά μηχανήματα.
- ➔ Σε περίπτωση εισαγωγής του εξοπλισμού από το εξωτερικό, όλα τα κατά νόμο παραστατικά που απαιτούνται μέχρι την θέση των εγκαταστάσεων σε παραγωγική λειτουργία, ανεξαρτήτως αν δεν είναι στο σύνολό τους επιλέξιμα.
- ➔ Φωτογραφικό υλικό

➤ Άυλα στοιχεία ενεργητικού

Απαραίτητα παραστατικά:

- ➔ Αντίγραφα των ιδιωτικών συμφωνητικών – συμβάσεων για την προμήθεια λογισμικών, δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης, παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών καινοτομίας, χρήσης βάσεων δεδομένων, χρήσης υπηρεσιών εργαστηρίου, υπηρεσιών για τη μελέτη και σύνταξη εγχειριδίων για την ανάπτυξη και πιστοποίηση διαδικασιών και προϊόντων / υπηρεσιών, υπηρεσιών για το σχεδιασμό νέων προϊόντων και υπηρεσιών, υπηρεσιών πειραματικής ανάπτυξης, κ.λ.π. υποβαλλόμενα στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. όπου προβλέπει το νομοθετικό πλαίσιο.
- ➔ Αντίγραφο μελετών και εγχειριδίων, άδειες χρήσης / εκμετάλλευσης, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, εκθέσεων και δικαιολογητικών, πιστοποιητικά προϊόντων ή/και υπηρεσιών, πιστοποιητικά διαχειριστικών συστημάτων, παραδοτέα που προβλέπουν τα εκάστοτε ιδιωτικά συμφωνητικά – συμβάσεις.
- ➔ Άδειες χρήσης λογισμικών ή αντίστοιχες βεβαιώσεις των κατασκευαστών για την άδεια χρήσης.
- ➔ Παραστατικά πώλησης ή παροχής υπηρεσιών (Τιμολόγια, κλπ) του προμηθευτή / παρόχου προς την επιχείρηση. Στα παραστατικά θα πρέπει να αναφέρεται η επωνυμία του προμηθευτή / παρόχου και να περιγράφεται αναλυτικά ο εξοπλισμός ή η εργασία διαμόρφωσης ή το λογισμικό και να αναγράφεται η ονομασία της δράσης και της πράξης για το οποίο πραγματοποιείται η αγορά.
- ➔ Παραστατικά Εξόφλησης (εξοφλητικές αποδείξεις προμηθευτή) των ανωτέρω φορολογικών παραστατικών, ή/και αποδεικτικά καταβολής του οφειλόμενου ποσού, την καρτέλα λογιστικής παρακολούθησης του προμηθευτή και την κίνηση του λογαριασμού ταμείου ή καταθέσεων από όπου πραγματοποιήθηκε η καταβολή των σχετικών ποσών.

Επενδυτικές δαπάνες - Δαπάνες προσαρμογών για άτομα με αναπηρία.

Σε περίπτωση ατόμων με αναπηρία που απασχολούνται στην πράξη, καλύπτεται το κόστος για εύλογες προσαρμογές μέχρι ποσοστού 5% του προϋπολογισμού "Επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού" του δικαιούχου που απασχολεί τα άτομα με αναπηρία.

β) Λειτουργικές δαπάνες**➤ Δαπάνες προσωπικού**

Για τις δαπάνες προσωπικού ισχύουν οι κανόνες επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο **Άρθρο 12 της ΥΑΕΚΕΔ**. Το προσωπικό διακρίνεται σε τακτικό και έκτακτο, ανάλογα με τη σχέση εργασίας που διατηρεί με το δικαιούχο.

Για τη διαμόρφωση του προϋπολογισμού της κατηγορίας δαπανών προσωπικού λαμβάνεται υπ' όψιν το ετήσιο ύψος αμοιβών των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στην πράξη (μεικτές αμοιβές εργαζομένου, εργοδοτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, φόρος εισοδήματος, δώρα εορτών, επίδομα αδείας και επιδόματα, που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο του δικαιούχου όταν αυτός είναι δημόσιος φορέας). Έκτακτες αποδοχές που δεν προβλέπονται στη σύμβαση εργασίας και καταβάλλονται κατά περίπτωση (ad hoc) δεν είναι επιλέξιμες. Οι δαπάνες για υπερωριακή αποζημίωση του προσωπικού είναι επιλέξιμες εφόσον καταβάλλονται για εργασία που παρασχέθηκε πέραν του κανονικού ωραρίου εργασίας. Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει υποχρεωτικά όλες οι δαπάνες μισθοδοσίας του συγκεκριμένου μέλους της ομάδας έργου, να υποβληθούν ως πραγματικές δαπάνες.

Οι δαπάνες για απασχόληση του προσωπικού πέραν του συμβατικού του χρόνου είναι επιλέξιμες και δύναται, εφόσον προβλέπεται από τη νομοθεσία που διέπει το δικαιούχο, να καταβάλλονται είτε α) ως αποζημίωση υπερωριακής απασχόλησης η οποία θα δηλώνεται ως πραγματική δαπάνη, είτε β) ως πρόσθετη αμοιβή (π.χ. η περίπτωση των μελών ΔΕΠ), με βάση το μικτό ωριαίο κόστος απασχόλησης της παραγράφου 8, Άρθρο 12 της ΥΑΕΚΕΔ (επιλογή απλοποιημένου κόστους). Οι δαπάνες για υπερωριακή αποζημίωση του προσωπικού είναι επιλέξιμες εφόσον καταβάλλονται για εργασία που παρασχέθηκε πέραν του κανονικού ωραρίου εργασίας. Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει υποχρεωτικά όλες οι δαπάνες μισθοδοσίας του συγκεκριμένου μέλους της ομάδας έργου, να υποβληθούν ως πραγματικές δαπάνες.

Η συνολική επιλέξιμη αμοιβή ανά εργαζόμενο προσδιορίζεται με βάση τον πραγματικό χρόνο που αυτός απασχολείται με άμεση παροχή εργασίας στο πλαίσιο της πράξης. Το μικτό ωριαίο κόστος απασχόλησης υπολογίζεται ως το ημερήσιο του τελευταίου τεκμηριωμένου ετήσιου μικτού κόστους απασχόλησης, όπως αυτό ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία, και του αριθμού των 1720 παραγωγικών ωρών για άτομα που εργάζονται με καθεστώς πλήρους απασχόλησης ή αναλογία των 1720 ωρών για άτομα που εργάζονται με καθεστώς μερικής απασχόλησης.

Σε περίπτωση που το τελευταίο ετήσιο μικτό κόστος απασχόλησης του προσωπικού για το δικαιούχο δεν είναι διαθέσιμο (12 συνεχείς μήνες), το ετήσιο μικτό κόστος απασχόλησης μπορεί να υπολογιστεί από το διαθέσιμο τεκμηριωμένο κόστος απασχόλησης ή από το κόστος απασχόλησης που προβλέπεται στη σχετική σύμβαση του απασχολούμενου με το δικαιούχο, κατάλληλα προσαρμοσμένο για περίοδο 12 μηνών.

Το μικτό ωριαίο κόστος απασχόλησης που υπολογίζεται σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια και αφορά στο προσωπικό του δικαιούχου με εξαρτημένη σχέση εργασίας, αποτελεί **επιλογή απλοποιημένου κόστους του άρθρου 10, παρ. 1(β) της ΥΑΕΚΕΔ**. Στις περιπτώσεις που το προσωπικό απασχολείται στην πράξη για το σύνολο του συμβατικού του χρόνου ή για σταθερό ποσοστό του συμβατικού χρόνου απασχόλησης, οι δαπάνες για αμοιβές προσωπικού μπορούν να υπολογίζονται όχι με βάση το ωριαίο κόστος απασχόλησης της παραγράφου 8 του άρθρου 12 της ΥΑΕΚΕΔ, αλλά ως το γινόμενο του σταθερού ποσοστού του συμβατικού του χρόνου με το μικτό μηνιαίο κόστος απασχόλησης. Το μικτό μηνιαίο κόστος απασχόλησης υπολογίζεται ως το ετήσιο μικτό κόστος απασχόλησης, σύμφωνα με τις παραγράφους 8, 9, 10 και 11 του άρθρου 12 της ΥΑΕΚΕΔ δια δώδεκα (12).

Το μικτό μηνιαίο κόστος απασχόλησης που υπολογίζεται σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο αποτελεί επιλογή απλοποιημένου κόστους του άρθρου 10 παρ. 1(β) της ΥΑΕΚΕΔ.

Στην περίπτωση όπου ο δικαιούχος δεν εφαρμόσει την μεθοδολογία υπολογισμού του απλοποιημένου κόστους, οι δαπάνες θα υποβάλλονται στη βάση του πραγματικού κόστους. Η εφαρμογή του απλοποιημένου ή πραγματικού κόστους για κάθε μέλος της ομάδας έργου θα πρέπει να ισχύει στο σύνολο της διάρκειας του έργου, χωρίς εναλλαγές.

Στην περίπτωση που το προσωπικό επιχείρησης που απασχολείται στο έργο είναι ταυτόχρονα και εσωτερικός εταιρικός παράγοντας του νομικού προσώπου (π.χ. μέτοχος, εταίρος, διαχειριστής, μέλος δ.σ.), οι δαπάνες προσωπικού είναι επιλέξιμες εφόσον τηρούνται οι αυξημένες προϋποθέσεις έγκυρης σύναψης της σύμβασης εργασίας που θέτει το νομοθετικό πλαίσιο της αντίστοιχης εταιρικής μορφής (πχ βλ. για ΑΕ άρθρο 23 Α του ΚΝ 2190/1920) και η προσφορά εργασίας αφορά ειδικά στην υλοποίηση του εγκεκριμένου έργου. Δαπάνες προσωπικού για την εργασία του ιδιοκτήτη ατομικής επιχείρησης δεν είναι επιλέξιμες.

Φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν στην υλοποίηση της πράξης ως υπεργολάβοι (συμβάσεις παροχής υπηρεσιών) δεν θεωρούνται προσωπικό του δικαιούχου.

Το προσωπικό του δικαιούχου δεν επιτρέπεται να απασχολείται στην πράξη στη βάση σύμβασης παροχής υπηρεσιών (υπεργολάβος) ή σύμβασης μίσθωσης έργου.

Στο προσωπικό του δικαιούχου που προσδιορίζεται σύμφωνα με τα στοιχεία α) έως και γ) της παρ. 2 του άρθρου 12 της ΥΑΕΚΕΔ, δύναται να περιλαμβάνονται και τα μέλη συνεταιρισμών εργαζομένων σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 4430/2016, υπό την προϋπόθεση ότι το σύστημα αμοιβών και οι όροι εργασίας των μελών του συνεταιρισμού που καθορίζεται από το καταστατικό τους ή από ειδικές ρυθμίσεις εγκεκριμένες από τη Γενική Συνέλευση σύμφωνα με το άρθρο 26, παράγραφος 6.α του ίδιου νόμου προσομοιάζει με αυτά της εξαρτημένης εργασίας και έχουν προσδιοριστεί ανεξάρτητα από τη συγχρηματοδοτούμενη πράξη.

Τα πρόσθετα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την **τεκμηρίωση των άμεσων δαπανών της Κατηγορίας Δαπάνες προσωπικού** είναι:

- **Απόφαση της διοίκησης (ή του αρμόδιου οργάνου) του δικαιούχου** με την οποία καθορίζεται το προσωπικό που θα απασχοληθεί στην πράξη (τακτικό και έκτακτο), τα καθήκοντά του σε σχέση με το φυσικό αντικείμενο της πράξης και ο χρόνος απασχόλησής τους σε αυτή. Στην περίπτωση που η απασχόληση του προσωπικού στην πράξη αποτελεί σταθερό ποσοστό της μηνιαίας απασχόλησής του, η απόφαση προσδιορίζει το σταθερό ποσοστό.

❖ Τακτικό προσωπικό

- **Μηνιαία συνολικά απολογιστικά φύλλα χρονοχρέωσης (global timesheets)**, στα οποία θα αποτυπώνονται σε επίπεδο φυσικού προσώπου οι πραγματικές ώρες απασχόλησής του ανά ημέρα και για κάθε πράξη ή άλλη δραστηριότητα στο δικαιούχο, υπογεγραμμένα από τον απασχολούμενο και τον υπεύθυνο της διοίκησης του δικαιούχου. Για τις περιπτώσεις που το φυσικό πρόσωπο απασχολείται στην πράξη για το σύνολο ή για σταθερό ποσοστό του συμβατικού του χρόνου δεν απαιτείται η συμπλήρωση φύλλων χρονοχρέωσης αλλά **βεβαίωση του υπευθύνου της διοίκησης του δικαιούχου**, η οποία συνυπογράφεται από τον απασχολούμενο, σχετικά με το ποσοστό απασχόλησης του φυσικού προσώπου στην πράξη, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σχετική απόφαση της διοίκησης.
- **Μισθοδοτικές καταστάσεις** του δικαιούχου όπου εμφανίζονται, οι μικτές ετήσιες αποδοχές, οι αντίστοιχες εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και τα τυχόν επιδόματα που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο του δικαιούχου για το έτος αναφοράς στο οποίο βασίζεται ο υπολογισμός του μικτού ωριαίου κόστους απασχόλησης. Στις μισθοδοτικές καταστάσεις θα πρέπει να εμφανίζονται διακριτά οι αποζημιώσεις για την υπερωριακή και την πρόσθετη απασχόληση του προσωπικού, τυχόν επιδόματα που δεν χορηγούνται σε τακτική βάση και άλλες τυχόν αποδοχές που καταβάλλονται κατά περίπτωση (ad hoc). Στην περίπτωση που ο υπολογισμός του μικτού ωριαίου

κόστους απασχόλησης βασίζεται σε προσαρμογή των διαθέσιμων στοιχείων βάσει της παρ. 8, εδάφιο 2 του άρθρου 12 της ΥΑΕΚΕΔ, διαθέσιμες μισθοδοτικές καταστάσεις ή τη σχετική σύμβαση, στη βάση των οποίων υπολογίζεται το μικτό ωριαίο κόστος απασχόλησης (**απλοποιημένο κόστος**).

- ➔ Μισθοδοτικές καταστάσεις της περιόδου αναφοράς (**πραγματικό κόστος**).
- ➔ Αποδεικτικά καταβολής των αμοιβών στους απασχολούμενους (**πραγματικό κόστος**).
- ➔ Αποδεικτικά απόδοσης εισφορών για κάθε απασχολούμενο για την περίοδο αναφοράς (**πραγματικό κόστος**).
- ➔ Εκθέσεις για το παραχθέν έργο την αντίστοιχη περίοδο.

❖ Έκτακτο προσωπικό με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου

- ➔ **Σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου**, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει το δικαιούχο. Στη σύμβαση προσδιορίζεται το αντικείμενο, ο χρόνος και η αμοιβή της απασχόλησης σε σχέση με τις ενέργειες και τα παραδοτέα της πράξης.
- ➔ Στην περίπτωση που το φυσικό πρόσωπο απασχολείται σε περισσότερες από μία συγχρηματοδοτούμενες πράξεις και η απασχόληση του δεν αποτελεί σταθερό ποσοστό του συμβατικού του χρόνου, **μηνιαία συνολικά απολογιστικά φύλλα χρονοχρέωσης (global timesheets)**, στα οποία θα αποτυπώνονται σε επίπεδο φυσικού προσώπου οι πραγματικές ώρες απασχόλησής του ανά ημέρα στην κάθε πράξη. Τα απολογιστικά φύλλα χρονοχρέωσης είναι υπογεγραμμένα από τον απασχολούμενο και τον υπεύθυνο της διοίκησης του δικαιούχου.
- ➔ Στην περίπτωση που το φυσικό πρόσωπο απασχολείται στην πράξη για το σύνολο ή για σταθερό ποσοστό του συμβατικού του χρόνου, **βεβαίωση του υπευθύνου της διοίκησης του δικαιούχου**, σχετικά με το ποσοστό απασχόλησης του φυσικού προσώπου στην πράξη, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σχετική απόφαση της διοίκησης. Η βεβαίωση συνυπογράφεται από το φυσικό πρόσωπο.
- ➔ **Υλικό τεκμηρίωσης** της τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης, της μη διάκρισης, της ισότητας των φύλων και της διαφάνειας, δηλαδή **ανοικτής διαδικασίας επιλογής για τους Ερευνητικούς Οργανισμούς**. Ειδικά για τις περιπτώσεις συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου δημοσίευση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες, εκτός αν προβλέπεται μεγαλύτερη προθεσμία από την νομοθεσία που διέπει τον φορέα, στην ιστοσελίδα του δικαιούχου ή/και του επιχειρησιακού προγράμματος με αναφορά στα επαγγελματικά προσόντα που υπαγορεύονται από τη φύση και το σκοπό του προς υλοποίηση έργου.
- ➔ Στην περίπτωση όπου πληρούνται οι όροι εφαρμογής της επιλογής του απλοποιημένου κόστους, θα πρέπει να τηρούνται τα οριζόμενα στο άρθρο 12 παρ. 8 έως 12 της ΥΑΕΚΕΔ (**απλοποιημένο κόστος**).
- ➔ Μισθοδοτικές καταστάσεις της περιόδου αναφοράς (**πραγματικό κόστος**).
- ➔ Αποδεικτικά καταβολής των αμοιβών στους απασχολούμενους (**πραγματικό κόστος**).
- ➔ Αποδεικτικά απόδοσης εισφορών για κάθε απασχολούμενο για την περίοδο αναφοράς (**πραγματικό κόστος**).

❖ Έκτακτο προσωπικό με σύμβαση μίσθωσης έργου

- ➔ **Σύμβαση μίσθωσης έργου**, σε συνέχεια ανοικτής διαδικασίας σύμφωνα με την παρ. 7α του άρθρου 12 της ΥΑΕΚΕΔ, εκτός των περιπτώσεων που τα φυσικά πρόσωπα έχουν αξιολογηθεί κατά τη διαδικασία επιλογής της πράξης για χρηματοδότηση σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 7β του άρθρου 12 της ΥΑΕΚΕΔ.
- ➔ (α) Στη σύμβαση προσδιορίζεται το συγκεκριμένο έργο που θα εκτελεστεί προσδιοριζόμενο σε σχέση με την συγχρηματοδοτούμενη πράξη, ο χρόνος εκτέλεσης και παράδοσης του, το συνολικό ποσό της αμοιβής του αντισυμβαλλόμενου φυσικού προσώπου, ο τόπος εκτέλεσης του έργου, καθώς και ότι το έργο συνδέεται αποκλειστικά με τις ανάγκες της συγχρηματοδοτούμενης πράξης

για την οποία συνάπτεται. (β) Το φυσικό πρόσωπο εργάζεται κάτω από τις οδηγίες του δικαιούχου και, εάν δεν συμφωνηθεί διαφορετικά, στις εγκαταστάσεις του δικαιούχου, ή/ και στον τόπο εκτέλεσης του έργου, αν είναι διαφορετικός. Η διάρκεια της σύμβασης δύναται να συμπίπτει ή να είναι μικρότερη από τη διάρκεια της συγχρηματοδοτούμενης πράξης. (γ) Το αποτέλεσμα της εργασίας ανήκει στον δικαιούχο (δ) Η αμοιβή του φυσικού προσώπου, καθορίζεται με βάση τις χρονικές απαιτήσεις για την ολοκλήρωση του παρεχόμενου έργου και δεν είναι σημαντικά διαφορετική από αυτή που έχει ο δικαιούχος για το προσωπικό του το οποίο εκτελεί παρόμοια καθήκοντα ή αν δεν έχει τέτοιο προσωπικό, από αυτή που απαντάται στην αγορά για παρόμοια απασχόληση, προσόντα και εμπειρία. Η αμοιβή του φυσικού προσώπου πρέπει να συνδέεται άρρηκτα με τα στάδια υλοποίησης του έργου του. Ρήτρα καταβολής της αμοιβής τμηματικά κατά μήνα ή άλλο χρονικό όριο χωρίς συνάρτηση με την πρόοδο του έργου είναι μη επιλέξιμη. (ε) Το αντικείμενο της σύμβασης δεν καλύπτει πάγιες και διαρκείς ανάγκες του δικαιούχου. Απασχόληση του φυσικού προσώπου σε αντικείμενο άσχετο με εκείνο που περιγράφεται στη σύμβαση καθιστά τις δαπάνες της σύμβασης μη επιλέξιμες στο σύνολό τους.

- ➔ **Άδεια του αρμόδιου κατά περίπτωση οργάνου**, για τις περιπτώσεις προσωπικού του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπου απαιτείται.
- ➔ **Βεβαίωση παραλαβής του έργου** στην αντίστοιχη περίοδο.
- ➔ **Τα σχετικά παραστατικά δαπανών** (τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος) και οι αντίστοιχες εξοφλήσεις, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία.
- ➔ **Υλικό τεκμηρίωσης** της τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης, της μη διάκρισης, της ισότητας των φύλων και της διαφάνειας, δηλαδή ανοικτής διαδικασίας επιλογής για τους Ερευνητικούς Οργανισμούς. Ειδικά για τις περιπτώσεις συμβάσεων μίσθωσης έργου δημοσίευση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες, εκτός αν προβλέπεται μεγαλύτερη προθεσμία από την νομοθεσία που διέπει τον φορέα, στην ιστοσελίδα του δικαιούχου ή/και του επιχειρησιακού προγράμματος με αναφορά στα επαγγελματικά προσόντα που υπαγορεύονται από τη φύση και το σκοπό του προς υλοποίηση έργου. Το ακαδημαϊκό/ερευνητικό προσωπικό τρίτων που η συμμετοχή τους στην πράξη θεωρείται ουσιώδης για την εκτέλεσή της και αξιολογείται στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλογής για την χρηματοδότηση της πράξης από το πρόγραμμα, συμμετέχει σε αυτή χωρίς άλλη διαδικασία επιλογής.

Για τη διασαύρωση των στοιχείων μισθοδοσίας, που αναφέρονται στις μηνιαίες μισθολογικές καταστάσεις των ετών που αφορούν στην υλοποίηση του έργου, θα πρέπει να προσκομίζονται οι αντίστοιχες ΑΠΔ.

Στις περιπτώσεις μη απόδοσης ασφαλιστικών εισφορών αλλά υπαγωγής σε ρύθμιση, πρέπει να προσκομίζεται το έγγραφο του ασφαλιστικού φορέα περί υπαγωγής σε ρύθμιση καταβολής εισφορών, στο οποίο αναγράφονται: το χρονικό διάστημα που αφορά η ρύθμιση, το συνολικό ποσό, το ποσό της κάθε δόσης και ο αριθμός των δόσεων. Ελέγχεται η συμβατότητα ανάμεσα στο χρονικό διάστημα που αναφέρεται στο έγγραφο και στην ελεγχόμενη περίοδο, καθώς και αν οι δόσεις εξυπηρετούνται κανονικά μέχρι την ημερομηνία ελέγχου. Η δαπάνη πιστοποιείται εάν πληρούνται τα δύο αυτά κριτήρια και εφόσον το καταβληθέν ποσό των εισφορών καλύπτει το ποσό που αντιστοιχεί στις ασφαλιστικές εισφορές της ελεγχόμενης περιόδου. Σε περίπτωση ρύθμισης του φόρου εισοδήματος ισχύουν τα αναφερόμενα για τη ρύθμιση των ασφαλιστικών εισφορών.

➤ **Δαπάνες ταξιδιών και μετακινήσεων**

Για τις δαπάνες μετακινήσεων ισχύουν οι κανόνες επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο **Άρθρο 13 της ΥΑΕΚΕΔ**. Επιλέξιμες δαπάνες είναι:

- ➔ τα έξοδα κίνησης και ειδικότερα το αντίτιμο των εισιτηρίων των μέσων μαζικής μεταφοράς (ή συγκοινωνιακών μέσων), η δαπάνη χιλιομετρικής αποζημίωσης λόγω χρήσης ιδιόκτητου ή μισθωμένου μεταφορικού μέσου στις περιπτώσεις που επιτρέπεται η χρήση του, η δαπάνη διοδίων, ο ναύλος οχήματος σε μετακινήσεις με θαλάσσιο μέσο μεταφοράς, η μίσθωση οχήματος

- ή η δαπάνη λόγω χρήσης επιβατικού αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης (ταξί) στις περιπτώσεις που επιτρέπεται η χρήση τους,
- ➔ τα έξοδα διανυκτέρευσης για το αναγνωριζόμενο ποσό για κάθε τύπο ξενοδοχειακής μονάδας ή ενοικιαζόμενου καταλύματος και
  - ➔ την ημερήσια αποζημίωση, η οποία καταβάλλεται στον μετακινούμενο για την κάλυψη των εξόδων, τα οποία προκαλούνται λόγω της μετακίνησης και παραμονής του εκτός έδρας για εκτέλεση υπηρεσίας
  - ➔ το κόστος συμμετοχής σε συνέδρια, ημερίδες κλπ.

Οι ανωτέρω δαπάνες είναι επιλέξιμες, εφόσον οι μετακινήσεις είναι απαραίτητες για την υλοποίηση της πράξης, προβλέπονται στο ισχύον τεχνικό παράρτημα της πράξης και πραγματοποιούνται σύμφωνα με το σχετικό θεσμικό πλαίσιο που εφαρμόζει ο δικαιούχος. Οι δαπάνες του δικαιούχου για τη μετακίνηση φυσικών προσώπων που συμμετέχουν στην υλοποίηση της πράξης βάσει σύμβασης μίσθωσης έργου είναι επιλέξιμες, εφόσον οι μετακινήσεις εκτός έδρας είναι απαραίτητες, προβλέπονται στη σχετική σύμβαση και αποζημιώνονται από το δικαιούχο σύμφωνα με τα εφαρμοζόμενα για το προσωπικό του δικαιούχου που συμμετέχει στην πράξη.

Δαπάνες μετακίνησης προσωπικού του δικαιούχου ή άλλων φυσικών προσώπων, το κόστος απασχόλησης των οποίων δεν προσδιορίζεται και δεν συμπεριλαμβάνεται στον προϋπολογισμό της πράξης, δεν είναι επιλέξιμες εφόσον δεν προβλέπεται ρητά η συμμετοχή τους στην υλοποίηση του έργου.

Στις δαπάνες μετακινήσεων εμπίπτει το σύνολο των δαπανών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της υλοποίησης της πράξης (π.χ. συμμετοχή σε εμπορική έκθεση, συνέδριο, συναντήσεις εργασίας με υπεργολάβο έρευνας επί συμβάσει ή συνδικαιούχους συνεργατικών έργων, καθώς και πιστοποιήσεις ή έλεγχοι από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα, όπως και μετακινήσεις σχετιζόμενες με την υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου του έργου).

Τα πρόσθετα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την πιστοποίηση των δαπανών είναι:

- ➔ Εξοδολόγιο/Έντυπο μετακίνησης για τη μετακίνηση, όπου αναγράφεται το ονοματεπώνυμο των μετακινούμενων μελών, ο σκοπός, ο τόπος προορισμού και οι δαπάνες (αναλυτικά) της μετακίνησης
- ➔ Παραστατικά για τις δαπάνες που περιλαμβάνονται στο σχετικό Έντυπο μετακίνησης/Εξοδολόγιο (π.χ. εισιτήρια, τιμολόγιο ξενοδοχείου κλπ)
- ➔ Παραστατικά εξοφλήσεων των ανωτέρω τιμολογίων/αποδείξεων, (π.χ. εξοφλητικές αποδείξεις προμηθευτή, αποδεικτικά καταβολής του οφειλόμενου ποσού, καρτέλα προμηθευτή, κίνηση ταμείου)
- ➔ Υλικό που τεκμηριώνει την ανάγκη μετακίνησης, τη σύνδεσή της με το έργο και την τήρηση των κανόνων δημοσιότητας (όπως πρόσκληση συμμετοχής, ημερήσια διάταξη συνεδρίου/συνάντησης, ιστότοπος συνεδρίου κ.α.)

➤ **Δαπάνες Αναλωσίμων**

Περιλαμβάνει τις δαπάνες για υλικά, εφόδια και συναφή προϊόντα που αποκτώνται για να καλύψουν ανάγκες που σχετίζονται άμεσα με την υλοποίηση της πράξης.

Επισημαίνεται ότι, για τις δαπάνες αναλωσίμων ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 36 της ΥΑΕΚΕΔ. Ειδικότερα, για την προμήθεια αναλωσίμων, στην περίπτωση σύναψης Δημοσίων συμβάσεων στις οποίες οι δικαιούχοι είναι φορείς του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα και στις οποίες ενεργούν ως αναθέτουσες αρχές, απαιτείται η τήρηση των διαδικασιών που προβλέπει ο ν. 4412/2016 (Α' 147) "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών" όπως ισχύει.

➤ **Δαπάνες δημοσιότητας**

Περιλαμβάνονται οι δαπάνες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της διάχυσης των αποτελεσμάτων της πράξης και της τήρησης των κανόνων δημοσιότητας (π.χ. παραγωγή έντυπου ή ηλεκτρονικού

ενημερωτικού υλικού για το έργο, κατασκευή και ανάρτηση αναμνηστικής πινακίδας, διοργάνωση εκδηλώσεων, δαπάνες δημοσιεύσεων, δημιουργία/αναβάθμιση ιστοσελίδας κλπ).

Τα πρόσθετα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την πιστοποίηση των δαπανών είναι:

- ➔ Αντίγραφα παραδοτέων προώθησης και προβολής των προϊόντων ή/και υπηρεσιών της επιχείρησης.

➤ **Δαπάνες που αφορούν στην αμοιβή ορκωτού λογιστή/ελεγκτή**

Περιλαμβάνει τις δαπάνες ορκωτού λογιστή/ελεγκτή εγγεγραμμένου στο Μητρώο Ελεγκτών της ΕΛΤΕ για την πιστοποίηση του οικονομικού αντικείμενου (δαπανών) της Πράξης. Τα παραστατικά δαπάνης απασχόλησης των ορκωτών λογιστών που τυχόν θα ελέγξουν το οικονομικό αντικείμενο του έργου, θα είναι επιλέξιμα μέχρι και την ημερομηνία υποβολής της τελικής έκθεσης επαλήθευσης του έργου.

➤ **Λοιπές Δαπάνες λειτουργίας,**

Περιλαμβάνονται δαπάνες λειτουργίας που αφορούν σε δαπάνες οργανισμών κοινής ωφελείας, σταθερής και κινητής τηλεφωνίας και ενοικίων.

Τα πρόσθετα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την πιστοποίηση των δαπανών είναι:

- ➔ Απόδειξη ηλεκτρονικής υποβολής για τις μισθώσεις ή παραχωρήσεις κτιριακών εγκαταστάσεων. Το μισθωτήριο συμβόλαιο ή η παραχώρηση χρήσης πρέπει να έχει διάρκεια για τουλάχιστον πέντε έτη από την ημέρα ολοκλήρωσης της πράξης για μεγάλες επιχειρήσεις ή τρία έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ.

Σημειώνεται ότι σε περίπτωση χρήσης του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014, άρθρο 27, οι δαπάνες λειτουργίας, που αφορούν σε δαπάνες οργανισμών κοινής ωφελείας, σταθερής και κινητής τηλεφωνίας και ενοικίων καλύπτονται με απλοποιημένο κόστος, χωρίς προσκόμιση των αντίστοιχων παραστατικών, σε σταθερό ποσοστό 15% επί των επιλέξιμων άμεσων δαπανών προσωπικού του Φορέα Αρωγού (Καν.1303/2013, άρθρο 68, παρ. 1, περίπτωση β, ΥΑΕΚΕΔ άρθρο 23 και 25.Α.1.α).

Απώλεια παραστατικού

Στις περιπτώσεις απώλειας παραστατικών δαπάνης, ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει: α) Αντίγραφο των απολεσθέντων παραστατικών με εμφανή τη σφραγίδα του προμηθευτή στο παραστατικό και την ένδειξη "ακριβές φωτοαντίγραφο εκ του πρωτοτύπου" και β) Υ.Δ. Ν1599/86 με θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του Νόμιμου Εκπροσώπου του δικαιούχου, στην οποία να αναφέρεται: ...

" ...Το παραστατικό (περιγραφή στοιχείων παραστατικού αριθμός / ημερομηνία έκδοσης/ προμηθευτής/ περιγραφή δαπάνης) έχει απολεσθεί και προσκομίζεται ακριβές φωτοαντίγραφο εκ του πρωτοτύπου από τον προμηθευτή. Το εν λόγω παραστατικό δεν έχει ενισχυθεί (επιδοτηθεί) ούτε θα χρησιμοποιηθεί στο μέλλον για επιδότηση από Εθνικό ή Κοινοτικό Πρόγραμμα..."

Λογιστική απεικόνιση δαπανών και εξοφλήσεων

Σχετικά με τις λογιστικές εγγραφές των παραστατικών τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ανάλογα με την κατηγορία των λογιστικών βιβλίων είναι:

Σε περίπτωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων

- Αντίγραφα των Αναλυτικών Καθολικών (καρτέλες) των λογαριασμών λογιστικής απεικόνισης των δαπανών της πράξης

- Αντίγραφα των λογιστικών άρθρων της καταχώρησης των δαπανών της πράξης και των εξοφλήσεων τους
- Αντίγραφα των λογιστικών άρθρων καταχώρησης της τυχόν λήψης προκαταβολής ή ενδιάμεσης πληρωμής (το αργότερο κατά την τελική πιστοποίηση της πράξης).

Σε περίπτωση τήρησης απλογραφικών βιβλίων

- Αντίγραφα των σελίδων του βιβλίου εσόδων-εξόδων (και των αναλυτικών καταστάσεων των εξόδων όπου αυτό απαιτείται κατά περίπτωση), στα οποία έχουν καταχωρηθεί τα παραστατικά των δαπανών της πράξης
- Αντίγραφα των λογιστικών καταχωρήσεων στο Βιβλίο εσόδων – εξόδων της τυχόν λήψης προκαταβολής ή ενδιάμεσης πληρωμής (το αργότερο κατά την τελική πιστοποίηση της πράξης).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV : ΑΠΟΔΕΚΤΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

Προκειμένου να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που δηλώνονται στη βάση πραγματικού κόστους, η εξόφληση κάθε δαπάνης, (τμηματική ή ολική), θα πρέπει να γίνεται ως ακολούθως για την εξασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου, καθώς και να αποτελούν εκπιπτόμενες δαπάνες σε συνάφεια με τα άρθρα 22 & 23 του Κ.Φ.Ε. (Ν. 4172/2013, ΠΟΛ. 1216/1.10.2014 και ΠΟΛ. 1079/6.4.2015):

- Κάθε είδους δαπάνη, που συνοδεύεται από νόμιμο φορολογικό στοιχείο και που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών καθαρής αξίας μέχρι πεντακοσίων/500 ευρώ, (μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ), μπορεί να εξοφλείται και δίχως τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δηλαδή με οποιονδήποτε τρόπο πληρωμής.
- Κάθε είδους δαπάνη, που συνοδεύεται από νόμιμο φορολογικό στοιχείο και που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών καθαρής αξίας άνω των πεντακοσίων/500 ευρώ (μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ), θα πρέπει να εξοφλείται τμηματικά ή εις όλον με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής.

Τραπεζικό μέσο πληρωμής και αποδεκτοί τρόποι εξόφλησης / πληρωμής είναι:

- Η έκδοση επιταγής από τον εταιρικό λογαριασμό του αποδέκτη/δικαιούχου της ενίσχυσης (δικαιούχου) προς τον προμηθευτή, η οποία πρέπει να έχει πληρωθεί από την Τράπεζα σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας πιστοποίησης της δαπάνης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται τουλάχιστον: (α) τα σχετικά με την εκδοθείσα τραπεζική επιταγή έντυπα κίνησης των επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών (extrait) της επιχορηγούμενης επιχείρησης και βεβαίωση της τράπεζας ότι έχει εξοφληθεί (αριθμός επιταγής-ημερομηνία-ποσό), (β) φωτοαντίγραφο του σώματος της επιταγής, (γ) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή και (δ) καρτέλα προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Η κατάθεση μετρητών από τον αποδέκτη/δικαιούχο της ενίσχυσης στον τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται τουλάχιστον: (α) το αντίγραφο κατάθεσης του ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό από τον οποίο θα φαίνεται ως δικαιούχος του λογαριασμού ο προμηθευτής των αγαθών ή και υπηρεσιών προς τον αποδέκτη/δικαιούχο της ενίσχυσης, ο καταθέτης – επενδυτής, καθώς και τα στοιχεία του παραστατικού που αφορά η πληρωμή, (β) καρτέλα ταμείου (λογαριασμός 38) ή/και extrait εταιρικού λογαριασμού από όπου θα διαπιστώνεται η ανάληψη των μετρητών, (γ) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή και (δ) καρτέλα προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Η μεταφορά από τον εταιρικό λογαριασμό του αποδέκτη/δικαιούχου της ενίσχυσης σε εταιρικό λογαριασμό του προμηθευτή. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται τουλάχιστον: (α) αντίγραφο του εγγράφου της τράπεζας για μεταφορά χρημάτων όπου φαίνονται τα στοιχεία των λογαριασμών (β) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή και (γ) καρτέλα προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Η έκδοση Τραπεζικής Επιταγής από την επιχορηγούμενη επιχείρηση προς τον προμηθευτή, από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα, μέσω αντίστοιχης κατάθεσης μετρητών στην τράπεζα από την επιχορηγούμενη επιχείρηση. Για την πιστοποίηση της πληρωμής αποδεικτικά εκτός των άλλων, (π.χ. καταθετήριο), αποτελούν τα έγγραφα της τράπεζας για την έκδοση της επιταγής προς τον προμηθευτή, αντίγραφο και φωτοαντίγραφο του σώματος της αντίστοιχης επιταγής.
- Η ηλεκτρονική συναλλαγή (κίνηση web-banking ή κίνηση μεταφοράς μέσω web από και προς ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών). Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται: (α) αντίγραφο κίνησης

του εταιρικού λογαριασμού (extrait) που τηρείται σε Τράπεζα ή σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) χρονικής διάρκειας τουλάχιστον ενός μηνός μετά την πραγματοποίηση της πληρωμής, (β) αντίγραφο της ηλεκτρονικής συναλλαγής από το οποίο θα προκύπτει ο αποδέκτης του ποσού πληρωμής, δηλαδή ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών και ο πληρωτής/καταθέτης, δηλαδή ο δικαιούχος της ενίσχυσης και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).

- Η εξόφληση μέσω κάρτας πληρωμών (χρεωστικής, πιστωτικής, προπληρωμένης). Προϋπόθεση για την πιστοποίηση της πληρωμής είναι η κάρτα να έχει εκδοθεί στο όνομα της δικαιούχου επιχείρησης της ενίσχυσης, ή να συνδέεται απαραίτητως με λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών στο όνομα της δικαιούχου επιχείρησης της ενίσχυσης, ή του επιχειρηματία για την περίπτωση ατομικών επιχειρήσεων. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να υπάρχει επαρκής διαδρομή ελέγχου, δηλαδή να αποδεικνύεται η αγορά των αντίστοιχων αγαθών/υπηρεσιών και η χρέωση της κάρτας του Δικαιούχου (ανεξάρτητα εάν η συναλλαγή αυτή πραγματοποιείται με δόσεις ή με εφ' άπαξ καταβολή). Για την πιστοποίηση απαιτούνται: (α) αντίγραφο κίνησης κάρτας ή λογαριασμού πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών που αποτυπώνει τις κινήσεις της κάρτας και στο οποίο να εμφανίζεται μία δόση ή η εφ' άπαξ καταβολή για τη συναλλαγή και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50) και καρτέλα πελάτη (λογ. 30) της αντισυμβαλλόμενης επιχείρησης.
- Η Έκδοση ταχυδρομικής επιταγής - ταχυπληρωμής με κατάθεση μετρητών του λήπτη της ενίσχυσης (Δικαιούχου) στα ΕΛΤΑ για εξόφληση του προμηθευτή, σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας πιστοποίησης της δαπάνης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται: (α) αποδεικτικά έκδοσης και είσπραξης της ταχυδρομικής επιταγής, όπου θα αναγράφονται τα στοιχεία του Δικαιούχου και του προμηθευτή και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50) και καρτέλα πελάτη (λογ. 30) της αντισυμβαλλόμενης επιχείρησης.

Διευκρινίζεται ότι η υποχρέωση προσκόμισης του δικαιολογητικού με τίτλο «αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50)» ισχύει μόνο για τους δικαιούχους που τηρούν Διπλογραφικό λογιστικό σύστημα (πρώην βιβλία Γ' κατηγορίας).

Στις περιπτώσεις όπου από τα ως άνω περιγραφόμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για τις εξοφλήσεις με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δεν προκύπτουν σαφώς τα στοιχεία των αντισυμβαλλομένων ή για εξοφλήσεις δαπανών ειδικού τύπου (π.χ. εξοφλήσεις ενοικίων) δύναται να ζητείται επί πλέον από τους δικαιούχους απόδειξη είσπραξης ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής.

Σε περίπτωση εξόφλησης παραστατικού μέσω μετρητών, καθαρής αξίας έως και 500€, τα απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για τις συναλλαγές αυτές (εκτός του τιμολογίου αγοράς αγαθών ή παροχής υπηρεσιών) είναι: απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής.

Το σύνολο των ως άνω συναλλαγών πρέπει να συνοδεύεται από τις κατά περίπτωση και σύμφωνα με την τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων της επιχείρησης (Απλογραφικά ή Διπλογραφικά), λογιστικές καταχωρήσεις βάσει των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (Ν. 4308/2014).

Επισημαίνεται ότι:

- Το σύνολο των δαπανών θα πρέπει να έχει εξοφληθεί πριν από την οριστικοποίηση της τελικής έκθεση επαλήθευσης/πιστοποίησης.
- Ο Δικαιούχος μπορεί να λαμβάνει και να εκδίδει ηλεκτρονικά τιμολόγια. Ηλεκτρονικό τιμολόγιο είναι οποιοδήποτε τιμολόγιο περιέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν. 4308/2014) και το οποίο έχει εκδοθεί και ληφθεί σε ηλεκτρονική μορφή. Για τους σκοπούς πιστοποίησης των δαπανών του έργου, τα ηλεκτρονικά τιμολόγια θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να εκτυπώνονται.
- Ο δικαιούχος υποχρεούται στην τήρηση ξεχωριστής λογιστικής μερίδας για το έργο στην οποία θα καταχωρίζονται όλες οι σχετικές δαπάνες της πρότασης/επιχειρηματικού σχεδίου. Οι δαπάνες της πρότασης/επιχειρηματικού σχεδίου είναι επιλέξιμες εφ' όσον συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις της εφαρμοστέας ισχύουσας φορολογικής και εργατικής νομοθεσίας.
- Όλες οι επιχειρήσεις/προμηθευτές των δικαιούχων της Δράσης θα πρέπει, για τις δαπάνες της δράσης, να τηρούν εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό. Σε περίπτωση καταθέσεων σε προσωπικό λογαριασμό και όχι σε εταιρικό (εξαιρούνται οι προμηθευτές/ατομικές επιχειρήσεις) δεν θα πιστοποιούνται οι εν λόγω δαπάνες (απορρίπτονται),
- Δεν είναι επιτρεπτή η εξόφληση του προμηθευτή μέσω λογαριασμών και παραστατικών των εταίρων /μετόχων της επιχείρησης,
- Δεν γίνεται δεκτή εξόφληση δαπανών με τη χρήση επιταγών τρίτων,
- Δεν επιτρέπεται κατακερματισμός (κατάτμηση) δαπάνης που οδηγεί σε αποφυγή των υποχρεώσεων για τους αποδεκτούς τρόπους εξόφλησης, δηλαδή δεν επιτρέπεται τμηματική έκδοση τιμολογίου, με σκοπό την μετάπτωση σε μικρότερη κατηγορία, για την εξόφληση των δαπανών αυτών με μετρητά.
- Οι δαπάνες που αφορούν σε αμοιβές προσωπικού ειδικά, εξοφλούνται αποκλειστικά με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής.
- Η Γ.Γ.Ε.Τ. έχει το δικαίωμα περικοπής δαπανών κατά την πιστοποίηση τους, αν αυτές κριθούν ότι δεν αφορούν στο έργο ή κριθούν υπερβολικές ως προς το κόστος τους.

Σημειώνεται τέλος ότι τα αναφερόμενα στο παρόν Παράρτημα δικαιολογητικά αφορούν στην επιβεβαίωση της εξόφλησης των υποβαλλόμενων δαπανών και δεν συνθέτουν το σύνολο των στοιχείων που είναι απαραίτητα για την πιστοποίηση της επιλεξιμότητάς τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ

Άρθρο 1 Επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε οντότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Σε αυτές περιλαμβάνονται ειδικότερα αυταπασχολούμενα άτομα και οικογενειακές επιχειρήσεις που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, καθώς και προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 2

Αριθμός απασχολουμένων και οικονομικά όρια προσδιορίζοντα τις κατηγορίες επιχειρήσεων

1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων («ΜΜΕ») αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. ευρώ και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. ευρώ.
2. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ.
3. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. ευρώ.

Άρθρο 3

Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπ' όψιν για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολουμένων και των χρηματικών Ποσών

1. «Ανεξάρτητη επιχείρηση» είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.
2. «Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις» είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, μόνη ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάντη επιχείρησης).

Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την εν λόγω επιχείρηση:

- α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις (business angels), εφόσον το σύνολο της επένδυσης αυτής σε μία επιχείρηση δεν υπερβαίνει τα 1 250 000 ευρώ·
- β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·
- γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·
- δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατ. ευρώ και με λιγότερους από 5 000 κατοίκους.

3. «Συνδεδεμένες επιχειρήσεις» είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μία από τις ακόλουθες σχέσεις:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυριαρχική επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που έχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή μέσω οποιουδήποτε από τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις, εφόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως «όμορη αγορά» νοείται η αγορά προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατόντη της σχετικής αγοράς.

4. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ εάν το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

5. Μια επιχείρηση μπορεί να υποβάλει δήλωση σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθοριστεί επακριβώς ποιος το κατέχει, οπότε η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή ενωσιακές διατάξεις.

Άρθρο 4

Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών και περίοδος αναφοράς

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπ' όψιν κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους φόρους.

2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν η υπέρβαση των εν λόγω ορίων επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπ' όψιν πρέπει να προκύπτουν από καλόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Άρθρο 5

Ο αριθμός απασχολούμενων

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπ' όψιν έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

α) οι μισθωτοί·

β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιώνονται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·

γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες·

δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά οφέλη από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική κατάρτιση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Άρθρο 6

Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.
2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή — εφόσον υπάρχουν— τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται αμέσως ανάντη ή κατάντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπ' όψιν το υψηλότερο των ποσοστών αυτών.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Σε αυτά προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με αυτές τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Για την εφαρμογή επίσης της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που

ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται αμέσως ανάντη ή κατάντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

4. Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα στοιχεία από τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία από τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Α) Προβληματική επιχείρηση: η επιχείρηση για την οποία συντρέχει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) εάν πρόκειται για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει επταετία από την πρώτη εμπορική της πώληση, η οποία πληροί τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), όταν έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του εγγεγραμμένου της κεφαλαίου λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Αυτό ισχύει όταν από την αφαίρεση των συσσωρευμένων ζημιών από τα αποθεματικά (και όλα τα άλλα στοιχεία που θεωρούνται εν γένει ως μέρος των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας) προκύπτει αρνητικό σωρευτικό ποσό που υπερβαίνει το ήμισυ του εγγεγραμμένου κεφαλαίου. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (1) και ο όρος «κεφάλαιο» περιλαμβάνει, ενδεχομένως, και κάθε διαφορά από έκδοση υπέρ το άρτιο·

β) εάν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει επταετία από την πρώτη εμπορική της πώληση, η οποία πληροί τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του κεφαλαίου της, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς της εταιρείας, λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 2013/34/ΕΕ·

γ) εάν πρόκειται για εταιρεία που υπάγεται σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία ή πληροί τις προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου που τη διέπει όσον αφορά την υπαγωγή της σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία μετά από αίτημα των πιστωτών της·

δ) εάν πρόκειται για επιχείρηση που έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχει ακόμη αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή που έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκειται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης·

ε) εάν πρόκειται για άλλη επιχείρηση εκτός ΜΜΕ, εφόσον τα τελευταία δύο έτη:

- ο δείκτης χρέους προς ίδια κεφάλαια της επιχείρησης είναι υψηλότερος του 7,5 και
- ο δείκτης κάλυψης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της επιχείρησης (EBITDA interest coverage ratio) είναι κάτω του 1,0.

Η εξέταση μιας επιχείρησης για να διαπιστωθεί αν αυτή είναι προβληματική, γίνεται τόσο σε επίπεδο αιτούσας επιχείρησης όσο και σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης (αιτούσα επιχείρηση και τυχόν συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις), ανεξάρτητα αν υφίσταται για αυτές υποχρέωση σύνταξης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Β) Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται προκειμένου να αξιολογηθεί εάν μία επιχείρηση είναι προβληματική σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 σημείο 18 του Καν. 651/2014 και πρέπει να προσκομισθούν ανάλογα με την ιδιότητα της επιχείρησης και τα έτη λειτουργίας της είναι τα ακόλουθα:

1. Υφιστάμενη ΜΜΕ κάτω της τριετίας ατομικής μορφής:

a. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) του ως άνω σημείου Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν σε πτώχευση, ότι δεν τελούν σε διαδικασία κήρυξης πτώχευσης, πτωχευτικό συμβιβασμό, διαδικασία κήρυξης σε πτωχευτικό συμβιβασμό, ότι δεν τελούν υπό αναγκαστική διαχείριση και διαδικασία έκδοσης απόφασης αναγκαστικής διαχείρισης, ότι δεν έχει κάνει αίτημα για υπαγωγή στην διαδικασία του άρθρου 99 ΠτΚ, εφόσον ασκεί εμπορική δραστηριότητα, καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία.

2. Λοιπές υφιστάμενες επιχειρήσεις ατομικής μορφής ανεξαρτήτου χρόνου λειτουργίας με βιβλία Γ κατηγορίας:

a. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) του ως άνω σημείου Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν σε πτώχευση, ότι δεν τελούν σε διαδικασία κήρυξης πτώχευσης, πτωχευτικό συμβιβασμό, διαδικασία κήρυξης σε πτωχευτικό συμβιβασμό, ότι δεν τελούν υπό αναγκαστική διαχείριση και διαδικασία έκδοσης απόφασης αναγκαστικής διαχείρισης ότι δεν έχει κάνει αίτημα για υπαγωγή στην διαδικασία του άρθρου 99 ΠτΚ, εφόσον ασκεί εμπορική δραστηριότητα, καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία και

b. Για τον έλεγχο του εδαφίου (α) ή (β) του ως άνω σημείου ισολογισμούς τελευταίων τριών διαχειριστικών χρήσεων ή όσων εξ αυτών υπάρχουν. Από τα εν λόγω στοιχεία θα λαμβάνεται σαν Εγγεγραμμένο Κεφάλαιο το Σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων Ισολογισμού και σαν Απώλειες οι Ζημίες βάση Κ.Α.Χ.

3. Λοιπές υφιστάμενες επιχειρήσεις ατομικής μορφής ανεξαρτήτου χρόνου λειτουργίας με βιβλία όχι Γ κατηγορίας:

a. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) του ως άνω σημείου Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν σε πτώχευση, ότι δεν τελούν σε διαδικασία κήρυξης πτώχευσης, πτωχευτικό συμβιβασμό, διαδικασία κήρυξης σε πτωχευτικό συμβιβασμό, ότι δεν τελούν υπό αναγκαστική διαχείριση και διαδικασία έκδοσης απόφασης αναγκαστικής διαχείρισης ότι δεν έχει κάνει αίτημα για υπαγωγή στην διαδικασία του άρθρου 99 ΠτΚ, εφόσον ασκεί εμπορική δραστηριότητα, καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία και

b. Για τον έλεγχο του εδαφίου (α) ή (β) του ως άνω σημείου Βεβαίωση έναρξης επιτηδεύματος από την αρμόδια Οικονομική Αρχή (Δ.Ο.Υ.) και Δηλώσεις Φορολογίας Εισοδήματος Ε3 των τριών τελευταίων κλεισμένων διαχειριστικών χρήσεων ή όσων εξ αυτών υπάρχουν.

4. Υφιστάμενη ΜΜΕ κάτω της τριετίας άλλης νομικής μορφής πλην ατομικής:

a. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό κοινή εκκαθάριση του Κ.Ν. 2190/1920 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή

b. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση του ν.1892/1990 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή

c. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση σε λειτουργία του άρθρου 106α του Πτωχευτικού Κώδικα ούτε σε καθεστώς προπρωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης του άρθρου 99 του Πτωχευτικού Κώδικα καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία.

5. Λοιπές υφιστάμενες επιχειρήσεις άλλης νομικής μορφής πλην ατομικής ανεξαρτήτου χρόνου λειτουργίας με βιβλία Γ κατηγορίας:

a. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό κοινή εκκαθάριση του Κ.Ν. 2190/1920 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή

b. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση του ν.1892/1990 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή

c. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση σε λειτουργία του άρθρου 106α του Πτωχευτικού Κώδικα ούτε σε καθεστώς προπρωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης του άρθρου 99 του Πτωχευτικού Κώδικα καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία και

d. Για τον έλεγχο του εδαφίου (α) ή (β) του ως άνω σημείου ισολογισμούς τελευταίων τριών διαχειριστικών χρήσεων ή όσων εξ αυτών υπάρχουν. Από τα εν λόγω στοιχεία θα λαμβάνεται σαν Εγγεγραμμένο Κεφάλαιο το Σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων Ισολογισμού και σαν Απώλειες οι Ζημίες βάση Κ.Α.Χ.

6. Λοιπές υφιστάμενες επιχειρήσεις άλλης νομικής μορφής πλην ατομικής ανεξαρτήτου χρόνου λειτουργίας με βιβλία όχι Γ κατηγορίας:

a. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό κοινή εκκαθάριση του Κ.Ν. 2190/1920 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή

b. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση του ν.1892/1990 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή

c. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση σε λειτουργία του άρθρου 106α του Πτωχευτικού Κώδικα ούτε σε καθεστώς προπρωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης του άρθρου 99 του Πτωχευτικού Κώδικα καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία και

d. Για τον έλεγχο του εδαφίου (α) ή (β) του ως άνω σημείου το πιο πρόσφατο κωδικοποιημένο καταστατικό και οι τυχόν μεταγενέστερες τροποποιήσεις αυτού, μαζί με τα αντίστοιχα ΦΕΚ δημοσίευσης όπου αυτή προβλέπεται και Δηλώσεις Φορολογίας Εισοδήματος Ε3 των τριών τελευταίων κλεισμένων διαχειριστικών χρήσεων ή όσων εξ αυτών υπάρχουν.

7. Το σύνολο των επιχειρήσεων θα δηλώνουν υπευθύνως ότι: «Η επιχείρηση δεν έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης αλλά έχει αποπληρώσει το δάνειο και έχει λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης η οποία έχει ολοκληρωθεί.».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

Αθήνα, 10-04-2017

Αρ. Πρωτ. 42649 /ΕΥΚΕ 5351

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10
Ταχ. Κώδικας: 105 63 Αθήνα
Πληροφορίες: Α.Βοζίκης
Τηλ.: 210 - 3742008
Fax: 210 - 3742057
E-mail: stateaid_unit@mnc.gr

Προς:
ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Κοιν.
ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Θέμα: Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. Ε.Ε. 651/2014, ως προς τον χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής

Σε συνέχεια του με Αρ. Πρωτ.101270/ΕΥΚΕ3633/30.09.2016 εγγράφου και με σκοπό την διευκόλυνση στην ορθή εφαρμογή του Καν. (Ε.Ε.) 651/2014 (ΓΑΚ), και ειδικότερα αναφορικά στο άρθρο 2 σημείο 18 εδάφια α), β) και ε) αυτού, όπου ορίζονται οι προϋποθέσεις αξιολόγησης μιας επιχείρησης για το χαρακτηρισμό αυτής ως προβληματικής, λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα προκειμένου να γίνει εφαρμογή της αξιολόγησης:

Στάδιο 1. Προσδιορισμός του μεγέθους της επιχείρησης :

Εξετάζεται το μέγεθος της επιχείρησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα Ι του ως άνω Κανονισμού. Το κριτήριο της προβληματικής εξετάζεται για:

A. ΜΜΕ που όμως έχουν συμπληρώσει τρία (3) έτη λειτουργίας από τη σύστασή τους (ή επταετία από πρώτη εμπορική πώληση για κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου).

B. Μεγάλες Επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως του χρόνου σύστασης και λειτουργίας τους. Υπενθυμίζεται ότι βάσει του προαναφερόμενου ορισμού σε μία επιχείρηση εφόσον το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού η εν λόγω επιχείρηση επίσης θεωρείται ως Μεγάλη Επιχείρηση,

Στάδιο 2. Προσδιορισμός του είδους της επιχείρησης βάσει της νομικής της μορφής:

Προσδιορίζεται το είδος της επιχείρησης βάσει της κατηγοριοποίησης του σημείου 18 του άρθρου 2 του εν λόγω Κανονισμού.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

A. Εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (κεφαλαιουχικές), αναγνωρίζεται ως τέτοια, η εταιρεία στη οποία οι ευθύνη των μετόχων περιορίζεται στο ύψος της εισφοράς τους στην επιχείρηση. Για τα Ελληνικά μέχρι σήμερα δεδομένα, αναφέρονται ενδεικτικά, η Ανώνυμη Εταιρεία, η Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία, η Ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρεία.

B. Εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας ήτοι οι προσωπικές εταιρίες. Αναγνωρίζονται ως τέτοιες, οι επιχειρήσεις που έχουν τη μορφή: Ομόρρυθμης Εταιρείας, Ετερόρρυθμης εταιρείας και οι Ατομικές Επιχειρήσεις.

Μετά τον προσδιορισμό του μεγέθους και του είδους της επιχείρησης γίνεται ο έλεγχος των κριτηρίων που θέτει ο Καν. (Ε.Ε.) 651/2014 (ΓΑΚ) (άρθρο 2 σημείο 18), προκειμένου να καθοριστεί ότι η εξεταζόμενη επιχείρηση ΔΕΝ είναι προβληματική.

Στάδιο 3. Επαλήθευση περί μη υπαγωγής σε πτωχευτική διαδικασία / μη υπαγωγή σε ενίσχυση διάσωσης / αναδιάρθρωση

Για όλες τις επιχειρήσεις επιβεβαιώνεται:

A. δεν έχουν υπαχθεί σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία και δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου που τις διέπει όσον αφορά στην υπαγωγή τους σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία μετά από αίτημα των πιστωτών τους.

B. δεν πρόκειται για επιχειρήσεις που έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχουν ακόμα αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή που έχουν λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκεινται ακόμα σε σχέδιο αναδιάρθρωσης.

Στάδιο 4. Αξιολόγηση μιας επιχείρησης ως ΜΗ προβληματικής βάσει δεικτών.

Στο σημείο αυτό εξετάζονται:

Για όλες τις επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως μεγέθους και είδους, όπως αυτά προσδιορίστηκαν στα στάδια 1 και 2 ανωτέρω, εφαρμόζεται ο τύπος:

Τύπος 1

$\text{Ίδια κεφάλαια (ομάδα λογ/σμών 4)} / \text{Μετοχικό κεφάλαιο (λογ/σμοί 40 και 41)} \geq 0,5$

Εάν το αποτέλεσμα από την εφαρμογή του τύπου είναι μεγαλύτερο ή ίσο του 0,5 και συνεπώς δεν έχει απολεστεί περισσότερο από το μισό του μετοχικού κεφαλαίου, τότε η επιχείρηση **δεν είναι προβληματική** εφόσον πρόκειται για ΜΜΕ. Πιο ειδικά:

- **A.** Η αξιολόγηση τερματίζεται, εφόσον η επιχείρηση είναι **ΜΜΕ** (που όμως έχουν συμπληρώσει τρία (3) έτη λειτουργίας από τη σύστασή τους ή επταετία από πρώτη εμπορική πώληση για κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου).
- **B.** Ωστόσο, για τις **μεγάλες** επιχειρήσεις ακόμα και αν το αποτέλεσμα του Τύπου 1 είναι μεγαλύτερο ή ίσο του 0,5 ελέγχονται επιπλέον τα κάτωθι:

Τύπος 2

$(\text{μακροχρόνιες υποχρεώσεις} + \text{βραχυχρόνιες υποχρεώσεις}) (\text{ομάδα λογ/σμών 5}) / \text{Ίδια κεφάλαια (ομάδα λογ/σμών 4)} > 7,5$

Ή

Τύπος 3

$\text{καθαρά κέρδη προ φόρων (Λογαριασμός 82.01)} + \text{χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (Λογαριασμός 65 - χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα)} + \text{αποσβέσεις (Λογαριασμός 66)} / \text{χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (Λογαριασμός 65-χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα)} < 1$

Εφόσον για την μεγάλη επιχείρηση πέραν του Τύπου 1, **ΚΑΙ** ο Τύπος 2 **ΚΑΙ** ο Τύπος 3 εξάγουν αποτέλεσμα επί τω χείρω, δηλαδή $>7,5$ και <1 αντιστοίχως για τα δύο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό
και Επενδυτικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

προηγούμενα έτη, ΤΟΤΕ η συγκεκριμένη μεγάλη επιχείρηση καθίσταται Προβληματική.

Επισημαίνουμε:

- Η εφαρμογή των ανωτέρω τύπων ισχύει μόνο στην περίπτωση επιχειρήσεων με βιβλία Γ' κατηγορίας, βάσει των οποίων συντάσσονται οικονομικές καταστάσεις, από όπου προκύπτουν τα παραπάνω στοιχεία.
- Για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας (που ανήκουν κατά κύριο λόγο στις περιπτώσεις επιχειρήσεων στις οποίες τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας δηλαδή προσωπικές εταιρίες και ατομικές επιχειρήσεις), προκειμένου να εφαρμοστεί ο τύπος 1, πρέπει η επιχείρηση να συντάξει λογιστικές καταστάσεις, οι οποίες να απεικονίζουν τα οικονομικά στοιχεία της σε αντιστοιχία με τις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων με βιβλία Γ' κατηγορίας. Στην περίπτωση αυτή, οι συσσωρευμένες ζημιές που απεικονίζονται στις λογιστικές καταστάσεις, συνίσταται να ταυτίζονται με τα αναγραφόμενα στο φορολογικό έντυπο «Ν».
- Σχετικά με τις περιπτώσεις leasing, σημειώνουμε ότι οι τόκοι των δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης περιλαμβάνονται στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (λογ/σμος 65 - Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα) σύμφωνα με τα ΕΛΠ/ΔΛΠ.
- Επισημαίνεται ότι για τις ΜΜΕ με χρόνο λειτουργίας μικρότερο της Ζετίας (βλέπε Στάδιο 1, Α.) ΔΕΝ ΙΣΧΥΕΙ η έννοια της Προβληματικής Επιχείρησης.

Τα στελέχη της ΕΥΚΕ παραμένουν στη διάθεσή σας για περαιτέρω συνεργασία, με στόχο την εφαρμογή των ανωτέρω στο σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων κρατικών ενισχύσεων αρμοδιότητάς σας.

Η Προϊσταμένη της Ε.Υ.Κ.Ε.

Ζ. Γεωργοπούλου

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΔΕΛΤΑ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)

Γεωργίου Μεσσαλάς
Γεώργιος Μεσσαλάς

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ,
 ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**
 ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

Αθήνα 09-06-2017

Αρ. Πρωτ. 64925/ΕΥΚΕ 5796

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
 ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10

Ταχ. Κώδικας: 105 63 Αθήνα

Πληροφορίες: Α.Βοζίκης

Τηλ.: 210 - 3742008

Fax: 210 - 3742057

E-mail: stateaid_unit@mne.gov.gr

Προς:

ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Κοιν.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Θέμα: Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. Ε.Ε. 651/2014

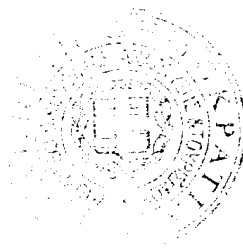
ΣΧΕΤ.: ι) το με αρ. πρωτ. 101270/ΕΥΚΕ3633/30.09.2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ

ιι) το με αρ. πρωτ. 42649/ΕΥΚΕ5351/ 10.04.2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ

Σύμφωνα με ερωτήματα που έχουν τεθεί στην υπηρεσία μας σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής των απαιτούμενων από την §18 του άρθρου 2 του Καν. Ε.Ε. 651/2014 για τον χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής ή μη και ειδικότερα στην εξέταση των εδαφίων α) και β) και την εφαρμογή τους στις περιπτώσεις **Ατομικών επιχειρήσεων** και μόνο, διευκρινίζονται τα εξής:

1. Ο τύπος 1, του σημείου 4, (ii) σχετικού μας εγγράφου του δεν τυγχάνει εφαρμογής στην περίπτωση που η υπό εξέταση επιχείρηση είναι **Ατομική**.
2. Για τις περιπτώσεις υφιστάμενων **Ατομικών** επιχειρήσεων, που **δεν** χαρακτηρίζονται ως Μεγάλες και ανεξάρτητα από το χρόνο λειτουργίας τους και την κατηγορία των τηρούμενων λογιστικών βιβλίων, δεν απαιτείται η προσκόμιση των δικαιολογητικών των σημείων 2.β και 3.β του (i) σχετικού εγγράφου μας.

Επισημαίνεται ωστόσο, ότι τα εδάφια γ), δ) και ε) της §18 του άρθρου 2 του Καν. Ε.Ε. 651/2014, εξακολουθούν να εξετάζονται και για τις περιπτώσεις των ατομικών επιχειρήσεων, οι οποίες και υποχρεούνται στην προσκόμιση εγγράφων/στοιχείων που κρίνονται απαραίτητα για τις περιπτώσεις αυτές.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 Ο Α ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
 ΕΚΔΟΣΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΟΡΑΝΟΔΟΤ
 ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
 (ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)

Γεωργιος Μισσούλιος

Η Προϊσταμένη της Ε.Υ.Κ.Ε.

Ζ. Γεωργοπούλου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Για την καταβολή της επιχορήγησης απαιτούνται:

1. Τροποποιήσεις του καταστατικού σύστασης της εταιρίας ή του ΦΕΚ Σύστασης, εφόσον έχουν υπάρξει
2. Βεβαίωση περί μη περαιτέρω τροποποίησης του καταστατικού ή του ΦΕΚ Σύστασης
3. Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων από Φορείς Κεντρικής Διοίκησης και όταν αφορά σε λήψη προκαταβολής ή ενδιάμεσης πληρωμής δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει τον όρο της παρακράτησης.
4. Αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας για είσπραξη εκκαθαρισμένων απαιτήσεων από το Δημόσιο ή Βεβαίωση παρακράτησης (απόδοσης) φόρων και ασφαλιστικών εισφορών, χωρίς όμως τον όρο της παρακράτησης στην περίπτωση λήψης προκαταβολής ή ενδιάμεσης πληρωμής.
5. Έγγραφο τράπεζας με τον αριθμό IBAN του τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου που θα χρησιμοποιηθεί για την κατάθεση της επιχορήγησης, στο οποίο θα αναφέρεται και η επωνυμία του δικαιούχου
6. Απόδειξη είσπραξης επιχορήγησης ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας

Μόνο για επιχειρήσεις

1. Βεβαίωση αρμόδιας αρχής ότι η επιχείρηση διαθέτει υποκατάστημα ή εγκατάσταση στην περιφέρεια από την οποία αντλεί κονδύλια για τη χρηματοδότηση του έργου. Η βεβαίωση απαιτείται μόνο στην πρώτη καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης. *(ισχύει μόνο για επιχειρήσεις και ειδικότερα, μόνο για επιχειρήσεις που κατά την υποβολή της πρότασης λειτουργούν νόμιμα σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ και όφειλαν να ιδρύσουν υποκατάστημα στην Ελλάδα στην περιφέρεια που δηλώθηκε στην αίτηση χρηματοδότησης)*
2. Κατάσταση ενεργών δραστηριοτήτων (ΚΑΔ) της επιχείρησης μέσω της ιστοσελίδας gsis.gr (πρόσφατη εκτύπωση)
3. Τα ακόλουθα Πιστοποιητικά αρμόδιας διοικητικής ή δικαστικής αρχής έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου:
  - Πιστοποιητικό περί μη Κατάθεσης Αίτησης Πτώχευσης.
  - Πιστοποιητικό περί μη Κατάθεσης Αίτησης για Πτωχευτικό Συμβιβασμό
  - Πιστοποιητικό περί μη Κατάθεσης Αίτησης για Παύση Πληρωμών
  - Πιστοποιητικό περί μη Κατάθεσης Αίτησης για Συνδιαλλαγή – Εξυγίανση κατ' άρθρο 99 Ν. 3588/07 (αφορά και έκδοση απόφασης).
  - Πιστοποιητικό περί μη Κατάθεσης Αίτησης για Διορισμό ή Αντικατάσταση Εκκαθαριστή ή Συνεκκαθαριστή.
  - Πιστοποιητικό περί μη Κατάθεσης Αίτησης για Θέση σε Ειδική Εκκαθάριση (αφορά και έκδοση απόφασης).
  - Πιστοποιητικό περί μη Κατάθεσης Σχεδίου Αναδιοργάνωσης(αφορά και έκδοση απόφασης).
  - Πιστοποιητικό περί μη Θέσης σε Αναγκαστική Διαχείριση.

- Πιστοποιητικό περί μη Κατάθεσης Αίτησης σε Αναγκαστική Διαχείριση.
- Πιστοποιητικό περί μη Πτώχευσης

Τα πιστοποιητικά απαιτούνται μόνο στην πρώτη καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης και στην τελική δόση (αποπληρωμή).

4. Σύμβαση εκχώρησης επιχορήγησης έναντι δανείου και βεβαίωση εκταμίευσης αυτού, εφόσον έχει γίνει εκχώρηση
5. Πρακτικό Διοικητικού Συμβουλίου στο οποίο θα δηλώνεται ότι δεν έχει εκχωρηθεί η επιχορήγηση, εφόσον δεν έχει γίνει εκχώρηση.
6. Υπεύθυνη Δήλωση νόμιμου εκπροσώπου θεωρημένη με το γνήσιο της υπογραφής, όπου δηλώνεται ότι δεν εκκρεμεί σε βάρος της επιχείρησης διαδικασία εκτέλεσης προηγούμενης απόφασης ανάκτησης.
7. Υπεύθυνη Δήλωση νομίμου εκπροσώπου με γνήσιο υπογραφής όπου δηλώνεται ότι δεν έχουν υποβληθεί σε βάρος της επιχείρησης οι κυρώσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του Ν. 4488/2017 (Α137/13.09.2017).

Στην περίπτωση καταβολής **προκαταβολής**, πέραν των ανωτέρω απαιτείται η υποβολή **ισόποσης Εγγυητικής Επιστολής**, σύμφωνα με την Αναλυτική Πρόσκληση.

Από την ανωτέρω υποχρέωση εξαιρούνται οι δημόσιοι ερευνητικοί φορείς που εποπτεύονται από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, για τους οποίους η υποχρέωση προσκόμισης ισόποσης εγγυητικής επιστολής προκαταβολής, έχει καλυφθεί, σε συμμόρφωση με τον ΕΚ 1303/13, άρθρο 131, παράγραφος 4, σημείο α), με την έκδοση της υπ' αριθ. 2/89316/0025/12.12.2011 (Β'2911) Απόφασης του Υπουργού Οικονομικών με θέμα «Παροχή βεβαίωσης του Υπουργού Οικονομικών υπέρ δημόσιων ερευνητικών φορέων, εποπτευόμενων από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων σχετικά με προκαταβολές που λαμβάνουν για την εκτέλεση έργων, στο πλαίσιο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης», η οποία είναι σε ισχύ και για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο 2014-2020, σύμφωνα με το ν. 4310/2014, άρθρο 24, παράγραφο 15 (Α'258).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ

Α) ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

(άρθρο 8 Ν.1599/1986)

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)							
ΠΡΟΣ ⁽¹⁾ :							
Ο – Η Όνομα:				Επώνυμο:			
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:							
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:							
Ημερομηνία γέννησης ⁽²⁾ :							
Τόπος Γέννησης:							
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:				Τηλ:			
Τόπος Κατοικίας:			Οδός:			Αριθ:	TK:
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):				Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):			
<p>Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις⁽³⁾, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, ως νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης «.....» ή του ερευνητικού οργανισμού «.....», δηλώνω ότι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Όλα τα αναφερόμενα στοιχεία στην πρόταση με τίτλο .....-είναι ακριβή και αληθή • Ο Δικαιούχος έχει λάβει σαφή γνώση του περιεχομένου της Αναλυτικής Πρόσκλησης της Δράσης • Η συγκεκριμένη πράξη ή μέρος αυτής καθώς και οι δαπάνες που περιλαμβάνει δεν έχουν χρηματοδοτηθεί, ενταχθεί και δεν θα υποβληθούν προς έγκριση χρηματοδότησης σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους • Δεν έχει γίνει έναρξη εργασιών του έργου πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης (μόνο για τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν με χρήση του ΕΚ/651/2014) • Δεν πραγματοποιήθηκαν δαπάνες που αφορούν στην πράξη πριν από το χρόνο έναρξης επιλεξιμότητας των δαπανών, όπως ορίζεται στην Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης • (Μόνο για επιχειρήσεις) Η επιχείρηση δεν βρίσκεται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση • (Μόνο για επιχειρήσεις) Η επιχείρηση δεν είναι προβληματική σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 σημείο 18 του Κανονισμού ΕΕ 651/2014. • Δεν εκκρεμεί εις βάρος της επιχείρησης διαδικασία ανάκτησης παράνομης κρατικής ενίσχυσης κατόπιν απόφασης της Ε.Ε. • (Μόνο για επιχειρήσεις) Επιλέξτε κατά περίπτωση: i) «Η επιχείρηση δεν έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, ii) η επιχείρηση χει λάβει ενίσχυση διάσωσης αλλά έχει αποπληρώσει το δάνειο και έχει λύσει τη σύμβαση εγγύησης iii) η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης η οποία έχει ολοκληρωθεί.» • (Μόνο για επιχειρήσεις που λειτουργούν νόμιμα σε άλλο κράτος μέλος ΕΕ) «Η επιχείρηση θα λειτουργεί υποκατάστημα στην Ελλάδα κατά τη χρονική στιγμή καταβολής της ενίσχυσης και συγκεκριμένα στην περιφέρεια ..... • Σε περίπτωση έγκρισης της χρηματοδότησής του ο Δικαιούχος συμφωνεί στη δημοσίευση της επωνυμίας της επιχείρησης, του τίτλου της πράξης και του ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης στον κατάλογο των δικαιούχων που 							

δημοσιεύεται ηλεκτρονικά ή με άλλο τρόπο, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο δ του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1828/2006

- Ο Δικαιούχος είναι ενημερωμένος και η πρόταση που υποβάλλει είναι εναρμονισμένη και υπακούει στους περιορισμούς και πληροί όλες τις προϋποθέσεις του Καν. (Ε.Ε.) 651/2014 ή του Καν. (Ε.Ε.) 1407/2013 De minimis, σε περίπτωση επιλογής χρήσης του.
- Η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις, στον εξοπλισμό και στις δραστηριότητες του **Συνεργατικού Σχηματισμού** είναι ανοικτή σε διάφορους χρήστες και παρέχεται με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων. Οι επιχειρήσεις που έχουν χρηματοδοτήσει τουλάχιστον με 10% των επενδυτικών δαπανών του συνεργατικού σχηματισμού καινοτομίας μπορούν να έχουν προτιμησιακή πρόσβαση με ευνοϊκότερους όρους. Για να αποφεύγεται η υπεραντισταθμισή, αυτή η πρόσβαση είναι ανάλογη προς τη συμβολή της επιχείρησης στις επενδυτικές δαπάνες και οι όροι δημοσιοποιούνται.
- Τα τέλη που χρεώνονται για τη χρήση του εξοπλισμού του **Συνεργατικού Σχηματισμού** και τη συμμετοχή στις δραστηριότητές του αντιστοιχούν στην τιμή της αγοράς ή αντικατοπτρίζουν το σχετικό κόστος.
- Ο Δικαιούχος διαθέτει ή δεσμεύεται ότι θα μεριμνήσει για την ελαχιστοποίηση των εμποδίων πρόσβασης των ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ) στις εγκαταστάσεις αυτής υλοποιώντας τις απαραίτητες υποδομές πρόσβασης (προσδιορίζονται ανάλογα με το είδος της δράσης) μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης. Ως υποδομές νοούνται οι κτιριακές υποδομές ή /και οι ηλεκτρονικές εφαρμογές που απευθύνονται στο πελατειακό κοινό (π.χ. ιστοσελίδες και λοιπές ηλεκτρονικές εφαρμογές, όπως ηλεκτρονικά σημεία πληροφόρησης ή/και εξυπηρέτησης κ.λ.π.)
- Ο Δικαιούχος αποδέχεται οποιοδήποτε σχετικό έλεγχο για την εξακρίβωση των δηλωθέντων από τις αρμόδιες εθνικές ή κοινοτικές αρχές.
- Ο Δικαιούχος αποδέχεται τη διασταύρωση των στοιχείων που δηλώνονται στην πρόταση του επενδυτικού σχεδίου με τα στοιχεία που παρέχονται από το πληροφοριακό σύστημα TAXIS και τα συστήματα των ασφαλιστικών οργανισμών.
- Ο Δικαιούχος αποδέχεται ότι τα μηνύματα που θα αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα της διεύθυνσης email που έχει δηλωθεί στο έντυπο υποβολής μέσω ΠΣΚΕ προς τη ΓΓΕΤ και όσα λαμβάνονται από αυτούς επέχουν θέση επίσημων εγγράφων και συνεπάγονται την έναρξη όλων των εννόμων συνεπειών και προθεσμιών.
- Ο Δικαιούχος αποδέχεται ότι κατά την υλοποίηση της πράξης, η επικοινωνία με τη ΓΓΕΤ αναφορικά με την εξέλιξη και ολοκλήρωση της πράξης (αιτήματα τροποποίησης, εκθέσεις προόδου και ολοκλήρωσης κλπ) δύναται να γίνεται ηλεκτρονικά (on screen) μέσω ηλεκτρονικών εντύπων, όπως αυτά θα καθοριστούν από τη ΓΓΕΤ.
- Ο Δικαιούχος αποδέχεται ότι σε περίπτωση διαπίστωσης ανακριβειών στη δήλωσή του, μετά την έναρξη της πράξης, η πράξη θα απενταχθεί και θα κληθεί να επιστρέψει έντοκα τη ληφθείσα δημόσια χρηματοδότηση.

Ημερομηνία: .....20.....

Για την επιχείρηση

-Ο-

Νόμιμος Εκπρόσωπος

(σφραγίδα επιχείρησης, στοιχεία
Νόμιμου εκπροσώπου, υπογραφή)

- (1) Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.
- (2) Αναγράφεται ολογράφως.
- (3) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.
- (4) Σε περίπτωση ανεπάρκειας χώρου η δήλωση συνεχίζεται στην πίσω όψη της και υπογράφεται από τον δηλούντα ή την δηλούσα.

Β) ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

**ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ για Ενισχύσεις με τον Κανονισμό 1407/2013 (de minimis)
(άρθρο 8 Ν.1599/1986)**

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ ⁽¹⁾ :							
Ο – Η Όνομα:			Επώνυμο:				
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:							
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:							
Ημερομηνία γέννησης ⁽²⁾ :							
Τόπος Γέννησης:							
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:			Τηλ:				
Τόπος Κατοικίας:		Οδός:		Αριθ:		ΤΚ:	
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):			Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):				
Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις ⁽³⁾ , που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:							

B.1:

- Η επιχείρηση λειτουργεί ως ανεξάρτητη επιχείρηση ή
- Η επιχείρηση λειτουργεί ως «ενιαία οικονομική μονάδα (οντότητα)» από κοινού με άλλες επιχειρήσεις . (Στην έννοια της «ενιαίας οικονομικής μονάδας » περιλαμβάνονται και οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις, όπως αυτές ορίζονται στο Παράρτημα IV του παρόντος). Στην περίπτωση αυτή συμπληρώνεται υποχρεωτικά ο παρακάτω πίνακας για καθεμία από τις ως άνω επιχειρήσεις με τις οποίες συνδέεται η αιτούσα :

Πίνακας 1: Επιχειρήσεις με τις οποίες η αιτούσα λειτουργεί ως «ενιαία οικονομική μονάδα».

Στοιχεία Επιχείρησης	Επεξήγηση
A/A Επιχείρησης	Ο αύξων αριθμός της επιχείρησης με την οποία η αιτούσα λειτουργεί ως ενιαία οικονομική μονάδα (στην έννοια περιλαμβάνονται και οι συνδεδεμένες/συνεργαζόμενες επιχειρήσεις)
Επωνυμία Επιχείρησης	
A.Φ.Μ. Επιχείρησης	
Κ.Α.Δ. Επιχείρησης	
Ποσοστό Συμμετοχής (0-100)	
Επώνυμο Νομίμου Εκπροσώπου	
Όνομα Νομίμου Εκπροσώπου	
Πατρώνυμο Νομίμου Εκπροσώπου	
A.Φ.Μ. Νομίμου Εκπροσώπου	
Έγγραφο Ταυτοποίησης Νομίμου Εκπροσώπου (Α.Δ.Τ. ή Ισοδύναμο)	
Θέση στην Επιχείρηση Νομίμου Εκπροσώπου	

B.2: Το ύψος των ενισχύσεων για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες που η αιτούσα, καθώς και οι επιχειρήσεις που λειτουργούν μαζί με αυτήν ως ενιαία οικονομική μονάδα (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις), έχουν αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης κατά τα τελευταία τρία οικονομικά έτη (τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη) από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στο πλαίσιο της Πράξης, βάσει καθεστώτος de minimis.

Στη δήλωση θα αναφέρονται τα στοιχεία για τις ενισχύσεις που έχουν χορηγηθεί βάσει του καθεστώτος de minimis (πρόγραμμα, φορέας επιδότησης, χρονολογία ένταξης και ποσό). Στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν έχει λάβει καμία ενίσχυση, θα το αναγράφει στην υπεύθυνη δήλωση.

Πίνακας 2: Πίνακας Επιχορηγήσεων de minimis

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ DE MINIMIS ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ Η ΑΙΤΟΥΣΑ ΕΧΕΙ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ ΕΝΝΟΜΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΛΗΨΗΣ							
Αφορά στην επιχείρηση που υποβάλλει πρόταση (αιτούσα) καθώς και σε αυτές με την οποία η αιτούσα λειτουργεί ως ενιαία οικονομική μονάδα (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις).							
Πρόγραμμα/ Μέτρο/ Δράση από το οποίο η επιχείρηση έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης (από 1/1/2016 και μετά) και φορέας χορήγησης ενίσχυσης.	Αριθμός και ημερομηνία Υπουργικής Απόφασης Ένταξης/υπαγωγής ή ημερομηνία λήψης του έννομου δικαιώματος	Ημ/νία Υπουργικής Απόφασης Ένταξης ή ημερομηνία λήψης του έννομου δικαιώματος.	Ποσό δημόσιας χρηματοδότησης που αναγράφεται στην Απόφαση Ένταξης/υπαγωγής.	Ποσό Δημόσιας Χρηματοδότησης που έχει καταβληθεί πραγματικά στην επιχείρηση.	Ημ/νία καταβολής τελευταίας χρηματοδότησης.	Επωνυμία Δικαιούχου της Ενίσχυσης.	ΑΦΜ Δικαιούχου της Ενίσχυσης.

Επισημαίνεται ότι ως ημερομηνία δημόσιας χρηματοδότησης θεωρείται η ημερομηνία έκδοσης της Υπουργικής Απόφασης ένταξης/υπαγωγής και εν γένει παραχώρησης του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης. Ελέγχεται από την αρμόδια αρχή το σύνολο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που η επιχείρηση λαμβάνει, τόσο κατά τη διάρκεια του οικείου οικονομικού έτους, όσο και των δύο προηγούμενων οικονομικών ετών προκειμένου να εξακριβωθεί αν η νέα ενίσχυση δεν οδηγεί σε υπέρβαση του ανώτατου ορίου που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

B.3: Το ύψος των ενισχύσεων που έχει συμπεριληφθεί σε επενδυτική πρόταση, η οποία έχει υποβληθεί από την αιτούσα επιχείρηση καθώς και από τις επιχειρήσεις που λειτουργούν μαζί με αυτήν ως ενιαία οικονομική μονάδα (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις) έχουν αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης κατά τα τελευταία τρία οικονομικά έτη (τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη) από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στο πλαίσιο της Πράξης βάσει οιουδήποτε άλλου καθεστώτος

**Πίνακας 3: Πίνακας Επιχορηγήσεων βάσει οποιουδήποτε άλλου (πλην de minimis) καθεστώτος
τα τελευταία 3 οικονομικά έτη**

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ (ΠΛΗΝ DE MINIMIS) ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ Η ΑΙΤΟΥΣΑ ΕΧΕΙ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ ΕΝΝΟΜΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΛΗΨΗΣ , ΒΑΣΕΙ ΟΠΟΙΟΥΔΗΠΟΤΕ ΑΛΛΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ						
Αφορά στην επιχείρηση που υποβάλλει πρόταση (αιτούσα) καθώς και σε αυτές με την οποία η αιτούσα λειτουργεί ως ενιαία οικονομική μονάδα (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις).						
Πρόγραμμα/ Μέτρο/ Δράση από το οποίο η επιχείρηση έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης (από 1/1/2016 και μετά) και φορέας χορήγησης ενίσχυσης.	Αριθμός και ημερομηνία Υπουργικής Απόφασης Ένταξης/υπαγωγής ή ημερομηνία λήψης του έννομου δικαιώματος	Ποσό δημόσιας χρηματοδότησης που αναγράφεται στην Απόφαση Ένταξης/υπαγωγής.	Ποσό Δημόσιας Χρηματοδότησης που έχει καταβληθεί πραγματικά στην επιχείρηση.	Ημ/νία καταβολής τελευταίας χρηματοδότησης.	Επωνυμία Δικαιούχου της Ενίσχυσης.	ΑΦΜ Δικαιούχου της Ενίσχυσης.

Επισημαίνεται ότι ως ημερομηνία δημόσιας χρηματοδότησης θεωρείται η ημερομηνία έκδοσης της Υπουργικής Απόφασης ένταξης/υπαγωγής και εν γένει παραχώρησης του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης

B.4: Το ύψος των ενισχύσεων, οι οποίες έχουν υποβληθεί από την αιτούσα επιχείρηση καθώς και από τις επιχειρήσεις που λειτουργούν μαζί με αυτήν ως ενιαία οικονομική μονάδα (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις) και βρίσκεται σε στάδιο αξιολόγησης ή ένταξης, βάσει οποιουδήποτε καθεστώτος (πρόγραμμα, φορέας επιδότησης, ημερομηνία υποβολής αίτησης, αιτούμενη επιχορήγηση).

Πίνακας 4: Πίνακας αιτούμενων επιχορηγήσεων που βρίσκονται σε στάδιο αξιολόγησης ή ένταξης βάσει καθεστώτος de minimis για οποιαδήποτε δαπάνη ή οιουδήποτε άλλου καθεστώτος

ΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ που βρίσκονται σε στάδιο αξιολόγησης ή ένταξης

Αφορά στην επιχείρηση που υποβάλλει πρόταση (αιτούσα) καθώς και σε αυτές με την οποία η αιτούσα λειτουργεί ως ενιαία οικονομική μονάδα (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις).

Πρόγραμμα/ Μέτρο/ Δράση στο οποίο/α η επιχείρηση έχει υποβάλλει πρόταση και φορέας χορήγησης ενίσχυσης	Ημ/νία Υποβολής επενδυτικής πρότασης	Ποσό αιτούμενης δημόσιας χρηματοδότησης	Επωνυμία Δικαιούχου της Ενίσχυσης.	ΑΦΜ Δικαιούχου της Ενίσχυσης.

- Σε περίπτωση διαπίστωσης ουσιωδών ανακρίβειών (οι οποίες ενδέχεται να μεταβάλλουν το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της επενδυτικής μου πρότασης) στη δήλωσή μου μετά την ένταξη της πράξης, η πράξη θα απενταχθεί και θα κληθώ να επιστρέψω εντόκως τη ληφθείσα δημόσια χρηματοδότηση.

Ημερομηνία: .....20.....

Για την επιχείρηση / Συνεργασία

Ο Νόμιμος εκπρόσωπος

(σφραγίδα επιχείρησης, στοιχεία Νόμιμου εκπροσώπου, υπογραφή)

(1) Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.

(2) Αναγράφεται ολογράφως.

(3) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

**ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΜΕ**

Ακριβή στοιχεία της επιχείρησης

Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία: .....

Διεύθυνση της εταιρικής έδρας: .....

Αριθ. μητρώου ή ΦΠΑ (¹): .....

Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών (²)
.....

Τύπος της επιχείρησης (βλέπε επεξηγητικό σημείωμα)

Σημειώστε με ένα σταυρό την περίπτωση ή τις περιπτώσεις στις οποίες υπάγεται η αιτούσα επιχείρηση:

- Ανεξάρτητη επιχείρηση   Στην περίπτωση αυτή, τα στοιχεία που αναγράφονται παρακάτω προκύπτουν από τους λογαριασμούς της επιχείρησης και μόνον. Να συμπληρωθεί μόνο η δήλωση χωρίς παραρτήματα.
- Συνεργαζόμενη επιχείρηση   Να συμπληρωθεί και να επισυναφθεί το παράρτημα (και τα τυχόν συμπληρωματικά δελτία). Στη συνέχεια να συμπληρωθεί η δήλωση και το αποτέλεσμα των υπολογισμών να μεταφερθεί στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω.
- Συνδεδεμένη επιχείρηση   το αποτέλεσμα των υπολογισμών να μεταφερθεί στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω

Στοιχεία για τον προσδιορισμό της κατηγορίας επιχείρησης

Τα στοιχεία υπολογίζονται σύμφωνα με Παράρτημα Ι του ΕΕ 651/2014 σχετικά με τον ορισμό των ΜΜΕ.

Περίοδος αναφοράς (*):

Αριθμός (ΕΜΕ)	απασχολουμένων	Κύκλος εργασιών (**)	Σύνολο ισολογισμού (**)

(*) Όλα τα στοιχεία πρέπει να αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και να υπολογίζονται σε ετήσια βάση.

Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

(**) σε χιλιάδες ευρώ.

Προσοχή: Σε σχέση με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση, υπάρχει μεταβολή των στοιχείων η οποία ενδέχεται να επιφέρει αλλαγή της κατηγορίας της αιτούσας επιχείρησης (πολύ μικρή, μικρή, μεσαία ή μεγάλη επιχείρηση);

Όχι

Ναι [σ' αυτή την περίπτωση, να συμπληρωθεί και να επισυναφθεί δήλωση σχετικά με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση ⁽³⁾]

Υπογραφή

Όνομα και ιδιότητα του προσυπογράφοντος, που είναι εξουσιοδοτημένος να εκπροσωπεί την επιχείρηση:

.....

Δηλώνω υπεύθυνα ότι τα στοιχεία της παρούσης δήλωσης καθώς και των ενδεχόμενων παρατημάτων της είναι ακριβή.

.....(τόπος), ... (ημερομηνία)

Υπογραφή:

_____

⁽¹⁾ Να προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

⁽²⁾ Πρόεδρος («Chief executive»), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

⁽³⁾ Άρθρο 4, παράγραφος 2 του Παραρτήματος Ι του ΕΕ 651/2014.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ ή ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Επισυναπτόμενα παραρτήματα

- Παράρτημα Α εάν η επιχείρηση έχει τουλάχιστον μία συνεργαζόμενη επιχείρηση (και ενδεχόμενα συμπληρωματικά δελτία)
- Παράρτημα Β εάν η επιχείρηση έχει τουλάχιστον μία συνδεδεμένη επιχείρηση (και ενδεχόμενα συμπληρωματικά δελτία)

Υπολογισμός των στοιχείων για συνεργαζόμενη ή συνδεδεμένη επιχείρηση ⁽¹⁾ (βλέπε επεξηγηματικό σημείωμα)

Περίοδος αναφοράς ⁽²⁾:

	Αριθμός απασχολουμένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
1. Στοιχεία ⁽²⁾ της αιτούσας επιχείρησης ή των ενοποιημένων λογαριασμών (μεταφορά από τον πίνακα Β(1) του παραρτήματος Β ⁽³⁾)			
2. Κατ' αναλογία συγκεντρωτικά στοιχεία ⁽²⁾ όλων των (ενδεχομένων) συνεργαζόμενων επιχειρήσεων (μεταφορά από τον πίνακα Α του παραρτήματος Α)			
3. Άθροισμα στοιχείων ⁽²⁾ όλων των (ενδεχομένων) συνδεδεμένων επιχειρήσεων που δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης στη γραμμή [μεταφορά από τον πίνακα Β(2) του παραρτήματος Β]			
Σύνολο ⁽⁴⁾			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

⁽¹⁾ Άρθρο 6, παράγραφοι 2 και 3 του Παραρτήματος Ι του ΕΚ 651/2014.

⁽²⁾ Όλα τα στοιχεία πρέπει να αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και να υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους (άρθρο 4).

⁽³⁾ Τα στοιχεία της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των εργαζομένων, υπολογίζονται με βάση τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία της επιχείρησης, ή – εφόσον υπάρχουν – τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται η επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

⁽⁴⁾ Τα αποτελέσματα της γραμμής «Σύνολο» πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα της δήλωσης σχετικά με τα «**Στοιχεία για τον προσδιορισμό της κατηγορίας της επιχείρησης**».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α**Συνεργαζόμενη επιχείρηση**

Για κάθε επιχείρηση για την οποία συμπληρώνεται «δελτίο εταιρικής σχέσης» [ένα δελτίο για κάθε επιχείρηση συνεργαζόμενη με την αιτούσα επιχείρηση και για τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις των ενδεχόμενων συνδεδεμένων επιχειρήσεων, των οποίων τα στοιχεία δεν περιλαμβάνονται ακόμη στους ενοποιημένους λογαριασμούς ⁽¹⁾], τα στοιχεία του σχετικού «πίνακα εταιρικής σχέσης» πρέπει να μεταφέρονται στον ακόλουθο συγκεκριμένο πίνακα:

Πίνακας Α

Συνεργαζόμενη επιχείρηση (επωνυμία/ ακριβή στοιχεία	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
Σύνολο			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

⁽¹⁾ Ακόμη και εάν τα στοιχεία σχετικά με μία επιχείρηση περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε ποσοστό χαμηλότερο από εκείνο που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, πρέπει παρόλα αυτά να εφαρμόζεται το ποσοστό που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο (ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 2).

Σημείωση: Τα στοιχεία αυτά είναι το αποτέλεσμα υπολογισμού κατ' αναλογία που πραγματοποιείται στο «δελτίο εταιρικής σχέσης» που συμπληρώνεται για κάθε άμεσα ή έμμεσα συνεργαζόμενη επιχείρηση.

Τα στοιχεία της γραμμής «**Σύνολο**» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 2 (σχετικά με τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις) του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

ΔΕΛΤΙΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ**1. Ακριβή στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης**

Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία: .....

Διεύθυνση της εταιρικής έδρας: .....

Αριθμός μητρώου ή ΦΠΑ (¹): .....Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών (²): .....**2. Ακαθάριστα στοιχεία της εν λόγω συνεργαζόμενης επιχείρησης**

Περίοδος αναφοράς:			
	Αριθμός απασχολουμένων(Ε ΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
Ακαθάριστα στοιχεία			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

Σημείωση: Αυτά τα ακαθάριστα στοιχεία προκύπτουν από τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, στα οποία προστίθεται το 100% των στοιχείων των συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων, εκτός εάν τα δεδομένα των συνδεδεμένων επιχειρήσεων περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης στα λογιστικά στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης (³). Εάν χρειάζεται, πρέπει να προστίθενται τα δελτία σύνδεσης για τις επιχειρήσεις που δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης.

3. Υπολογισμός κατ' αναλογία

α) Ακριβής αναφορά του ποσοστού συμμετοχής (⁴) που κατέχει η επιχείρηση που συμπληρώνει τη δήλωση (ή από τη συνδεδεμένη επιχείρηση μέσω της οποίας δημιουργείται η σχέση με τη συνεργαζόμενη επιχείρηση), στη συνεργαζόμενη επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος δελτίου:

.....
 .....
 .....

Αναφορά και του ποσοστού συμμετοχής (⁴) που κατέχει η συνεργαζόμενη επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος δελτίου στην επιχείρηση που καταρτίζει η δήλωση (ή στη συνδεδεμένη επιχείρηση):

.....
 .....
 .....

β) Πρέπει να επιλεγεί το υψηλότερο ποσοστό από τα δύο προηγούμενα ποσοστά και να συμπεριληφθεί στα ακαθάριστα στοιχεία που αναφέρονται στο προηγούμενο πλαίσιο. Τα αποτελέσματα του κατ' αναλογία υπολογισμού θα μεταφέρονται στον παρακάτω πίνακα:

«Πίνακας εταιρικής σχέσης»

Ποσοστό: ...	Αριθμός απασχολουμένων(Ε ΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
Αποτελέσματα αναλογία κατ'			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα Α του παραρτήματος Α.

(¹) Να προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

(²) Πρόεδρος («Chief executive»), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

(³) Ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 1.

(⁴) Όσον αφορά τη συμμετοχή στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο ποσοστό. Στο ποσοστό αυτό πρέπει να προστεθεί το ποσοστό συμμετοχής στην ίδια επιχείρηση που ανήκει σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (ορισμός, άρθρο 3 παράγραφος 2 εδάφιο 1).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β**Συνδεδεμένες επιχειρήσεις****Α. Προσδιορισμός της περίπτωσης στην οποία υπάγεται η αιτούσα επιχείρηση**

Περίπτωση 1: Η αιτούσα επιχείρηση καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς ή περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στους ενοποιημένους λογαριασμούς άλλης συνδεδεμένης επιχείρησης [πίνακας Β(1)].

Περίπτωση 2: Η αιτούσα επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις δεν καταρτίζουν ενοποιημένους λογαριασμούς ή δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης [πίνακας Β(2)].

Σημαντική σημείωση: Τα στοιχεία των επιχειρήσεων που είναι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς τους και άλλα στοιχεία, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς. Στα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται κατ' αναλογία τα στοιχεία των ενδεχόμενων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων με τις εν λόγω συνδεδεμένες επιχειρήσεις, που βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της αιτούσας επιχείρησης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης ⁽¹⁾.

Β. Μέθοδοι υπολογισμού ανάλογα με την περίπτωση

Περίπτωση 1: Ως βάση υπολογισμού χρησιμοποιούνται οι ενοποιημένοι λογαριασμοί. Να συμπληρωθεί ο παρακάτω πίνακας Β(1)

Πίνακας Β (1)

	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ) (*)	Κύκλος εργασιών (**)	Σύνολο ισολογισμού (**)
Σύνολο			

(*) Όταν στους ενοποιημένους λογαριασμούς δεν φαίνεται ο αριθμός εργαζομένων, ο αριθμός τους υπολογίζεται με την άθροιση του αριθμού εργαζομένων όλων των επιχειρήσεων με τις οποίες συνδέεται η αιτούσα επιχείρηση.

(**) σε χιλιάδες ευρώ.

Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 1 του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

Προσδιορισμός των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης

Συνεργαζόμενη επιχείρηση (επωνυμία/ ακριβή στοιχεία)	Διεύθυνση της εταιρικής έδρας	Αριθμός μητρώου ή ΦΠΑ (*)	Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των βασικών διευθυνόντων (**)
Α.			
Β.			
Γ.			
Δ.			
Ε.			

(*) Να προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

(**) Πρόεδρος (Chief executive), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

Σημαντική σημείωση: Οι συνεργαζόμενες επιχειρήσεις μιας παρόμοιας συνδεδεμένης επιχείρησης, που δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης, πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άμεσοι εταίροι της αιτούσας επιχείρησης. Τα στοιχεία τους και ένα «δελτίο εταιρικής σχέσης» πρέπει συνεπώς να προστίθενται στο παράρτημα Α.

Περίπτωση 2: Για κάθε συνδεδεμένη επιχείρηση (συμπεριλαμβανομένων των σχέσεων μέσω άλλων συνδεδεμένων επιχειρήσεων), πρέπει να συμπληρώνεται ένα «δελτίο σύνδεσης» και να γίνεται απλή άθροιση των λογαριασμών όλων των συνδεδεμένων επιχειρήσεων συμπληρώνοντας τον πίνακα Β(2) παρακάτω.

(¹) Ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 2 εδάφιο 2.

Πίνακας Β (2)

Επιχείρηση αριθ.:	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (**)	Σύνολο ισολογισμού (**)
1. (*)			
2. (*)			
3. (*)			
4. (*)			
Σύνολο			

(*) να προστίθεται ένα «δελτίο σύνδεσης» ανά επιχείρηση.

(**) σε χιλιάδες ευρώ.

Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 3 (σχετικά με τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις) του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΔΕΣΗΣ

(μόνο για τη συνδεδεμένη επιχείρηση που δεν περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στον πίνακα Β)

1. Ακριβή στοιχεία της επιχείρησης

Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία: .....

Διεύθυνση της εταιρικής έδρας : .....

Αριθ. μητρώου ή ΦΠΑ ⁽¹⁾ : .....

Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών ⁽²⁾: .....

2. Στοιχεία της εν λόγω επιχείρησης

Περίοδος αναφοράς:			
	Αριθμός απασχολουμένων(Ε ΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
Σύνολο			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

⁽¹⁾ Να προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

⁽²⁾ Πρόεδρος («Chief executive»), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

⁽³⁾ Ακόμη και εάν τα στοιχεία σχετικά με μία επιχείρηση περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε ποσοστό χαμηλότερο από εκείνο που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, πρέπει παρόλα αυτά να εφαρμόζεται το ποσοστό που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο (ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 2).

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα Β(2) του παραρτ. Β.

Σημαντική σημείωση: Τα στοιχεία των επιχειρήσεων που είναι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς τους και άλλα στοιχεία, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς. Στα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται κατ' αναλογία τα στοιχεία των ενδεχόμενων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων με τις εν λόγω συνδεδεμένες επιχειρήσεις, που βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της αιτούσας επιχείρησης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης ⁽³⁾.

Παρόμοιες συνεργαζόμενες επιχειρήσεις πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άμεσοι εταίροι της αιτούσας επιχείρησης. Τα στοιχεία τους και ένα «δελτίο εταιρικής σχέσης» πρέπει συνεπώς να προστίθενται στο παράρτημα Α.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ (ΣΛΕΕ)**

(1) Κλάση της ονοματολογίας των Βρυξελλών	(2) Περιγραφή εμπορευμάτων
Κεφάλαιο 1	Ζώα ζώντα
Κεφάλαιο 2	Κρέατα και βρώσιμα παραπροϊόντα σφαγίων
Κεφάλαιο 3	Ιχθείς, μαλακόστρακα και μαλάκια
Κεφάλαιο 4	Γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας. Ωά πτηνών. Μέλι φυσικόν
Κεφάλαιο 5 05.04	Έντερα, κύστες και στόμαχοι ζώων, ολόκληρα ή εις τεμάχια, πλην των εξ ιχθύων τοιούτων
05.15	Προϊόντα ζωικής προελεύσεως, μη αλλαχού κατονομαζόμενα ή περιλαμβανόμενα. Μη ζώντα ζώα των κεφαλαίων 1 και 3, ακατάλληλα διά την ανθρώπινη κατανάλωση
Κεφάλαιο 6	Φυτά ζώντα και προϊόντα ανθοκομίας
Κεφάλαιο 7	Λαχανικά, φυτά, ρίζαι και κόνδυλοι, άπαντα εδώδιμα
Κεφάλαιο 8	Καρποί και οπώραι εδώδιμοι. Φλοιοί εσπεριδοειδών και πεπόνων
Κεφάλαιο 9	Καφές, τέιον και αρτύματα (μπαχαρικά), εξαίρεσει του ματέ (κλάσις 09.03)
Κεφάλαιο 10	Δημητριακά
Κεφάλαιο 11	Προϊόντα αλευροποιίας, βύνη, άμυλα, γλουτένη, ινουλίνη
Κεφάλαιο 12	Σπέρματα και καρποί ελαιώδεις. Σπέρματα, σπόροι σποράς και διάφοροι καρποί Βιομηχανικά και φαρμακευτικά φυτά. Άχυρα και χορτονομαί
Κεφάλαιο 13 εχ13.03	Πηκτίνη
Κεφάλαιο 15 15.01	Λίπος χοίρειον υπό την ονομασίαν «saïndoux» και λοιπά χοίρεια λίπη, λαμβανόμενα διά πιέσεως ή τήξεως. Λίπη πουλερικών λαμβανόμενα διά πιέσεως ή τήξεως
15.02	Λίπη βοοειδών, προβατοειδών και αιγοειδών, ακατέργαστα ή τετηγμένα, περιλαμβανομένων και των λιπών των λεγομένων πρώτης εκθλίψεως
15.03	Στεατίνη, ελαιοστεατίνη, έλαιον του υπό την ονομασία «saïndoux» χοιρείου λίπους και ελαιομαργαρίνη, άνευ προσθήκης γαλακτοματοποιών ουσιών, άνευ αναμείξεως ή παρασκευής τινός
15.04	Λίπη και έλαια ιχθύων και θαλασσίων θηλαστικών, έστω και εξηυγενισμένα
15.07	Έλαια φυσικά μόνιμα, ρευστά ή αλοιφώδη, ακαθάριστα κεκαθαρμένα ή εξηυγενισμένα
15.12	Έλαια και λίπη ζωικά ή φυτικά υδρογονωμένα, έστω και εξηυγενισμένα, αλλ' ουχί περαιτέρω επεξεργασμένα
15.13	Μαργαρίνη, απομίμησις χοιρείου λίπους (simili saïndoux) και έτερα βρώσιμα λίπη παρασκευασμένα
15.17	Υπολείμματα προκύπτοντα εκ της επεξεργασίας των λιπαρών ουσιών ή των ζωικών ή φυτικών κηρών
Κεφάλαιο 16	Παρασκευάσματα κρεάτων, ιχθύων, μαλακοστράκων και μαλακίων
Κεφάλαιο 17 17.01	Σάκχαρις τεύτλων και σακχαροκαλάμου, εις στερεάν κατάστασιν

17.02	Έτερα σάκχαρα, σιρόπια. Υποκατάστατα του μέλιτος, έστω και μεγαμμένα μετά φυσικού μέλιτος. Σάκχαρα και μελάσσαι κεκαυμένα
17.03	Μελάσσαι, έστω και αποχρωματισμένοι
17.05 (*)	Σάκχαρα, σιρόπια και μελάσσαι, άπαντα αρωματισμένα ή τεχνικώς κεχρωσμένα (περιλαμβανομένης και της δια βανίλλης ή βανίλλινης αρωματισμένης σακχάρους), εξαιρουμένων των χυμών οπωρών μετά προσθήκης σακχάρους εις πάσαν αναλογία
Κεφάλαιο 18 18.01	Κακάον εις βαλάνους και θραύσματα βαλάνων, ακατέργαστα ή πεφρυγμένα
18.02	Κελύφη, φλοιοί, μεμβράναι και απορρίμματα κακάου
Κεφάλαιο 20	Παρασκευάσματα οσπρίων, λαχανικών, οπωρών και ετέρων φυτών ή μερών φυτών
Κεφάλαιο 22 22.04	Γλεύκος σταφυλών, μερικώς ζυμωθέν, έστω και αν η ζύμωσις ανεστάλη καθ ¹ οιονδήποτε έτερον τρόπον, εξαιρέσει της διά προσθήκης οιοπνεύματος
22.05	Όινοι εκ νωπών σταφυλών. Γλεύκος εκ νωπών σταφυλών, ούτινος η ζύμωσις ανεστάλη τη προσθήκη οιοπνεύματος (περιλαμβανομένων και των μιστελίων)
22.07	Μηλίτης, απίτης, υδρόμελι και έτερα ποτά προερχόμενα εκ ζυμώσεως
Εχ22.08(*) εχ22.09(*)	Αιθυλική αλκοόλη, μετουσιωμένη ή μη, οιουδήποτε αλκοολομετρικού τίτλου, λαμβανόμενη από γεωργικά προϊόντα περιλαμβανόμενα στο παράρτημα Ι της συνθήκης, εξαιρουμένων των αποσταγμάτων, ηδύποτων και ετέρων οιοπνευματωδών ποτών, συνθέτων αλκοολούχων παρασκευασμάτων (καλουμένων συμπεπυκνωμένων εκχυλισμάτων) δια την παρασκευή ποτών
εχ 22.10 (*)	Όξος εδώδιμον και υποκατάστατα αυτού εδώδιμα
Κεφάλαιο 23	Υπολείμματα και απορρίμματα των βιομηχανιών ειδών διατροφής. Τροφοί παρεσκευασμένοι δια ζώα
Κεφάλαιο 24 24.01	Καπνός ακατέργαστος ή μη βιομηχανοποιημένος. Απορρίμματα καπνού
Κεφάλαιο 45 45.01	Φελλός, φυσικός ακατέργαστος και απορρίμματα φελλού. Φελλός ας θραύσματα, κόκκους ή κόνιν
Κεφάλαιο 54 54.01	Λΐνον, ακατέργαστον, μουσκευμένον, αποφλοιωμένον, κτενισμένον ή άλλως πως καταργασμένον, μη όμως νηματοποιημένον. Στυπία και απορρίμματα (περιλαμβανομένου και του εκ της ξάνσεως νημάτων, υφασμάτων ή ρακών προερχομένου λίνου)
Κεφάλαιο 57 57.01	Κάναβις, (Cannabis, sativa) ακατέργαστος, μουσκευμένη, αποφλοιωμένη, χτενισμένη ή άλλως κατειργασμένη, αλλά μη νηματοποιημένη. Στυπία και απορρίμματα καννάβους (περιλαμβανομένων και των προερχομένων εκ της ξάνσεως νημάτων, υφασμάτων ή ρακών)

(*) Κλάση που προστέθηκε από το άρθρο (ΕΕ 7 της 30.1.1961, σ. 71/61).

II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 18ης Δεκεμβρίου 2013

σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 108 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 994/98 του Συμβουλίου, της 7ης Μαΐου 1998, για την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες οριζόντιων κρατικών ενισχύσεων ⁽¹⁾,

Μετά από δημοσίευση σχεδίου του παρόντος κανονισμού ⁽²⁾,

Κατόπιν διαβουλεύσεων με τη συμβουλευτική επιτροπή για τις κρατικές ενισχύσεις,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η κρατική χρηματοδότηση που πληροί τα κριτήρια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης συνιστά κρατική ενίσχυση και απαιτείται η κοινοποίησή της στην Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Ωστόσο, βάσει του άρθρου 109 της Συνθήκης, το Συμβούλιο μπορεί να καθορίσει κατηγορίες ενισχύσεων οι οποίες απαλλάσσονται από την εν λόγω υποχρέωση κοινοποίησης. Σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 4 της Συνθήκης, η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει κανονισμούς σχετικά με τις εν λόγω κατηγορίες κρατικών ενισχύσεων. Δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 994/98, το Συμβούλιο αποφάσισε, σύμφωνα με το άρθρο 109 της Συνθήκης, ότι οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας θα μπορούσαν να αποτελούν μια τέτοια κατηγορία. Σε αυτή τη βάση, οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, εφόσον είναι ενισχύσεις που χορηγούνται σε μια ενιαία επιχείρηση κατά τη διάρκεια μιας δεδομένης χρονικής περιόδου και δεν υπερβαίνουν ένα καθορισμένο ποσό, θεωρούνται ότι δεν πληρούν όλα τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης και, συνεπώς, δεν υπόκεινται στη διαδικασία κοινοποίησης.

(2) Η Επιτροπή έχει διευκρινίσει σε πλήθος αποφάσεων τον ορισμό της ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης. Η Επιτροπή έχει επίσης αποσαφί-

νίσει την πολιτική της όσον αφορά το ανώτατο όριο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας, κάτω από το οποίο το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν εφαρμόζεται, αρχικά στην ανακοίνωσή της σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις ήσσονος σημασίας ⁽³⁾ και, στη συνέχεια, στους κανονισμούς (ΕΚ) αριθ. 69/2001 της Επιτροπής ⁽⁴⁾ και (ΕΚ) αριθ. 1998/2006 της Επιτροπής ⁽⁵⁾. Με βάση την πείρα που αποκτήθηκε κατά την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1998/2006, είναι σκόπιμη η αναθεώρηση ορισμένων προϋποθέσεων που προβλέπονται σε αυτόν τον κανονισμό και η αντικατάστασή του.

(3) Θεωρείται σκόπιμο να διατηρηθεί το ανώτατο όριο των 200 000 ευρώ ως το ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που μπορεί να λάβει μια μεμονωμένη επιχείρηση ανά κράτος μέλος κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε περιόδου τριών ετών. Το ανώτατο αυτό όριο εξακολουθεί να είναι απαραίτητο για να εξασφαλιστεί ότι κάθε μέτρο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού μπορεί να θεωρείται ότι δεν επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών και δεν νοθεύει ούτε απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό.

(4) Για τους σκοπούς των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στη Συνθήκη, επιχείρηση είναι κάθε οντότητα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος της και του τρόπου με τον οποίο χρηματοδοτείται ⁽⁶⁾. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει αποφανθεί ότι όλες οι οντότητες οι οποίες ελέγχονται (σε νομική βάση ή de facto) από την ίδια οντότητα θα πρέπει να θεωρούνται ότι συνιστούν ενιαία επιχείρηση ⁽⁷⁾. Για λόγους ασφάλειας δικαίου και για να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει εξαντλητικό

⁽³⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις ενισχύσεις de minimis (ΕΕ C 68 της 6.3.1996, σ. 9).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 69/2001 της Επιτροπής, της 12ης Ιανουαρίου 2001, για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ΕΕ L 10 της 13.1.2001, σ. 30).

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1998/2006 της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ΕΕ L 379 της 28.12.2006, σ. 5).

⁽⁶⁾ Υπόθεση C-222/04 Ministero dell'Economia e delle Finanze κατά Cassa di Risparmio di Firenze SpA et al., Συλλογή 2006, σ. I-289.

⁽⁷⁾ Υπόθεση C-382/99 Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-5163.

⁽¹⁾ ΕΕ L 142 της 14.5.1998, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ C 229 της 8.8.2013, σ. 1.

κατάλογο σαφών κριτηρίων βάσει των οποίων θα προσδιορίζεται πότε οι δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις που βρίσκονται στο ίδιο κράτος μέλος θεωρούνται ότι συνιστούν ενιαία επιχείρηση. Η Επιτροπή επέλεξε από τα καθιερωμένα κριτήρια που προσδιορίζουν τις «συνδεδεμένες επιχειρήσεις» στον ορισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) που περιλαμβάνεται στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής⁽¹⁾ και στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 800/2008 της Επιτροπής⁽²⁾ τα κριτήρια εκείνα που είναι κατάλληλα για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού. Τα κριτήρια αυτά είναι ήδη γνωστά στις δημόσιες αρχές και θα πρέπει να εφαρμόζονται, λαμβανομένου υπόψη του πεδίου εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, τόσο στις ΜΜΕ όσο και στις μεγάλες επιχειρήσεις. Τα κριτήρια αυτά θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι μια ομάδα συνδεδεμένων επιχειρήσεων θεωρείται ενιαία επιχείρηση για την εφαρμογή του κανόνα για τις κρατικές ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, αλλά ότι οι επιχειρήσεις που δεν έχουν καμία άλλη σχέση μεταξύ τους εκτός από το γεγονός ότι και οι δύο έχουν άμεση σχέση με τον ίδιο δημόσιο φορέα ή φορείς δεν αντιμετωπίζονται ως συνδεδεμένες μεταξύ τους. Συνεπώς, λαμβάνεται υπόψη η ιδιαίτερη κατάσταση των επιχειρήσεων που ελέγχονται από τον ίδιο δημόσιο φορέα ή φορείς, που ενδέχεται να έχουν ανεξάρτητη εξουσία λήψης αποφάσεων.

- (5) Προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη το μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των οδικών εμπορευματικών μεταφορών, είναι σκόπιμο να διατηρηθεί το ανώτατο όριο των 100 000 ευρώ για επιχειρήσεις που εκτελούν οδικές εμπορευματικές μεταφορές για λογαριασμό τρίτων. Οι ολοκληρωμένες υπηρεσίες, στο πλαίσιο των οποίων η συνιστώσα της μεταφοράς αποτελεί ένα στοιχείο μεταξύ διαφόρων άλλων, όπως οι υπηρεσίες μετακόμισης, οι ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές υπηρεσίες ή οι υπηρεσίες αποκομιδής και επεξεργασίας απορριμμάτων, δεν πρέπει να θεωρούνται ως υπηρεσίες μεταφοράς. Λόγω της πλεονάζουσας δυναμικότητας όσον αφορά τις οδικές εμπορευματικές μεταφορές και των στόχων της πολιτικής μεταφορών όσον αφορά την οδική συμφόρηση και τις εμπορευματικές μεταφορές, οι ενισχύσεις για την απόκτηση οχημάτων οδικών εμπορευματικών μεταφορών από επιχειρήσεις που εκτελούν οδικές εμπορευματικές μεταφορές για λογαριασμό τρίτων, πρέπει να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Ενόψει της ανάπτυξης των οδικών επιβατικών μεταφορών, δεν ενδείκνυται πλέον η εφαρμογή χαμηλότερου ανώτατου ορίου στον συγκεκριμένο κλάδο.
- (6) Λαμβανομένων υπόψη των ειδικών κανόνων που ισχύουν στους τομείς της πρωτογενούς παραγωγής γεωργικών προϊόντων, της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας και του ενδεχομένου να πληρούνται παρά ταύτα τα κριτήρια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης στην περίπτωση ενισχύσεων των οποίων το ποσό είναι μικρότερο από το ανώτατο όριο που καθορίζεται στον παρόντα κανονισμό, είναι σκόπιμο να εξαιρεθούν οι τομείς αυτοί από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- (7) Λαμβάνοντας υπόψη τις ομοιότητες μεταξύ της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών και μη γεωργικών προϊόντων, ο

παρών κανονισμός είναι σκόπιμο να καλύπτει και τη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων, εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις. Εν προκειμένω, ούτε οι δραστηριότητες στη γεωργική εκμετάλλευση οι οποίες είναι απαραίτητες προκειμένου να προετοιμαστεί το προϊόν για την πρώτη πώληση, όπως π.χ. συγκομιδή, κοπή και αλώνισμα των σιτηρών ή η συσκευασία αυγών, ούτε η πρώτη πώληση προς μεταπωλητές ή προς μεταποιητικές επιχειρήσεις πρέπει να λογίζονται ως μεταποίηση ή εμπορία.

- (8) Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει αποφανθεί ότι, αφ' ης στιγμής η Ένωση έχει θεσπίσει νομοθεσία για τη συγκρότηση κοινής οργάνωσης της αγοράς σε έναν συγκεκριμένο γεωργικό τομέα, τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να απέχουν από τη λήψη οιασδήποτε μέτρου θα μπορούσε να υπονομεύσει ή να εισαγάγει εξαιρέσεις στην κοινή οργάνωση της αγοράς⁽³⁾. Για τον λόγο αυτό, είναι σκόπιμο να μην υπάγονται στον παρόντα κανονισμό ενισχύσεις των οποίων το ποσό καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα προϊόντων που αγοράζονται ή διατίθενται στην αγορά. Ούτε θα πρέπει να υπάγονται στον κανονισμό περιπτώσεις ενισχύσεων οι οποίες συνοδεύονται από την υποχρέωση απόδοσης ενός μέρους της ενίσχυσης σε πρωτογενείς παραγωγούς.
- (9) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στις εξαγωγικές ενισχύσεις ή σε ενισχύσεις εξαρτώμενες από τη χρήση εγχώριων αντί εισαγόμενων προϊόντων. Ειδικότερα, δεν πρέπει να εφαρμόζεται σε ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση της δημιουργίας και λειτουργίας δικτύου διανομής σε άλλα κράτη μέλη ή τρίτες χώρες. Οι ενισχύσεις για την κάλυψη του κόστους συμμετοχής σε εμπορικές εκθέσεις ή μελετών ή συμβουλευτικών υπηρεσιών απαραίτητων για τη διάθεση νέου ή ήδη υπάρχοντος προϊόντος σε νέα αγορά άλλου κράτους μέλους ή τρίτης χώρας δεν συνιστούν κανονικά εξαγωγικές ενισχύσεις.
- (10) Η τριετής περίοδος που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να εκτιμάται σε κυλιόμενη βάση, ούτως ώστε, για κάθε νέα χορήγηση ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, να είναι απαραίτητο να συνυπολογίζεται το συνολικό ποσό ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται κατά τη διάρκεια του εκάστοτε οικονομικού έτους, καθώς και κατά τη διάρκεια των δύο προηγούμενων οικονομικών ετών.
- (11) Στις περιπτώσεις στις οποίες μια επιχείρηση δραστηριοποιείται σε τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού και δραστηριοποιείται επίσης σε άλλους τομείς ή ασκεί άλλες δραστηριότητες, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται στους εν λόγω άλλους τομείς ή δραστηριότητες, με την προϋπόθεση ότι το οικείο κράτος μέλος διασφαλίζει, με κατάλληλα μέσα, όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή η διάκριση του κόστους, ότι οι δραστηριότητες στους εξαιρούμενους τομείς δεν τυχάνουν ενισχύσεων ήσσονος σημασίας. Η ίδια αρχή θα πρέπει να εφαρμόζεται στις περιπτώσεις στις οποίες μια επιχείρηση δραστηριοποιείται σε τομείς στους οποίους ισχύουν χαμηλότερα ανώτατα όρια για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Εάν δεν μπορεί να εξασφαλιστεί ότι οι δραστηριότητες σε τομείς στους οποίους ισχύουν χαμηλότερα ανώτατα όρια

⁽¹⁾ Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 800/2008 της Επιτροπής, της 6ης Αυγούστου 2008, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την κοινή αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης (ΕΕ L 214 της 9.8.2008, σ. 3).

⁽³⁾ Υπόθεση C-456/00 Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-11949.

- για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας τυγχάνουν ενισχύσεων ήσσονος σημασίας μόνο μέχρι τα εν λόγω χαμηλότερα ανώτατα όρια, θα πρέπει να εφαρμόζεται το χαμηλότερο ανώτατο όριο σε όλες τις δραστηριότητες της επιχείρησης.
- (12) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να θεσπίσει κανόνες που θα εξασφαλίζουν ότι δεν είναι δυνατόν να παρακαμφθούν οι ανώτατες εντάσεις ενισχύσεων που προβλέπονται από ειδικούς κανονισμούς ή αποφάσεις της Επιτροπής. Θα πρέπει επίσης να προβλέπει σαφείς και ευεφάρμοστους κανόνες περί σώρευσης.
- (13) Ο παρών κανονισμός δεν αποκλείει το ενδεχόμενο ένα μέτρο να θεωρείται ότι δεν συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για λόγους διαφορετικούς από αυτούς που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό, για παράδειγμα επειδή το μέτρο είναι σύμφωνο με την αρχή του φορέα σε οικονομία αγοράς, ή επειδή το μέτρο δεν προβλέπει μεταφορά κρατικών πόρων. Ειδικότερα, η χρηματοδότηση της Ένωσης, η διαχείριση της οποίας γίνεται σε κεντρικό επίπεδο από την Επιτροπή και η οποία δεν τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο του κράτους μέλους, δεν συνιστά κρατική ενίσχυση και δεν θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον υπάρχει συμμόρφωση με το σχετικό ανώτατο όριο.
- (14) Για λόγους διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και αποτελεσματικής παρακολούθησης, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνο στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας για τις οποίες είναι δυνατό να υπολογιστεί εκ των προτέρων με ακρίβεια το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης χωρίς να είναι αναγκαία εκτίμηση κινδύνου («διαφανείς ενισχύσεις»). Ακριβής υπολογισμός είναι δυνατός, παραδείγματος χάρη, για επιχορηγήσεις, επιδοτήσεις επιτοκίου και φοροαπαλλαγές που υπόκεινται σε οροφή ή άλλα μέσα που προβλέπουν οροφή με την οποία διασφαλίζεται ότι δεν γίνεται υπέρβαση του σχετικού ανώτατου ορίου. Η πρόβλεψη οροφής σημαίνει ότι εφόσον το ακριβές ποσό της ενίσχυσης δεν είναι γνωστό, τουλάχιστον μέχρι εκείνη τη στιγμή, το κράτος μέλος πρέπει να υποθέσει ότι το ποσό ισούται με την οροφή, προκειμένου να εξασφαλίσει ότι διάφορα μέτρα ενίσχυσης λαμβανόμενα από κοινού δεν υπερβαίνουν το ανώτατο όριο που καθορίζεται στον παρόντα κανονισμό και να εφαρμόσει τους κανόνες σώρευσης.
- (15) Για λόγους διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και ορθής εφαρμογής του ανώτατου ορίου για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, είναι σκόπιμο όλα τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν την ίδια μέθοδο υπολογισμού. Για να διευκολυνθεί ο υπολογισμός αυτός, τα ποσά των ενισχύσεων που δεν έχουν μορφή επιχορήγησης σε μετρητά θα πρέπει να μετατρέπονται σε ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης. Ο υπολογισμός του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης για διαφανείς μορφές ενίσχυσης με εξαίρεση τις επιχορηγήσεις, και για ενισχύσεις που είναι καταβλητέες σε περισσότερες δόσεις προϋποθέτει τη χρήση των επιτοκίων της αγοράς τα οποία ισχύουν κατά τον χρόνο χορήγησης της εκάστοτε ενίσχυσης. Με σκοπό την ομοιόμορφη, διαφανή και απλή εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, τα εφαρμοστέα επιτόκια της αγοράς για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να είναι τα επιτόκια αναφοράς, όπως καθορίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης⁽¹⁾.
- (16) Οι ενισχύσεις υπό μορφή δανείου, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας για χρηματοδότηση υψηλού κινδύνου υπό μορφή δανείων, θα πρέπει να θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις ήσσονος σημασίας εφόσον το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί με βάση τα επιτόκια της αγοράς που ισχύουν κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Προκειμένου να απλουστευτεί η εξέταση των μικρών δανείων περιορισμένης διάρκειας, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει σαφή κανόνα που να εφαρμόζεται εύκολα και να λαμβάνει υπόψη τόσο το ποσό του δανείου όσο και τη διάρκεια του. Με βάση την πείρα που έχει αποκτήσει η Επιτροπή, το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης των δανείων τα οποία εξασφαλίζονται με ασφάλειες που καλύπτουν τουλάχιστον το 50 % του δανείου και που δεν υπερβαίνουν είτε το ποσό του 1 000 000 ευρώ και διάρκεια πέντε ετών, είτε το ποσό των 500 000 ευρώ και διάρκεια δέκα ετών, μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Λόγω των δυσχερειών που σχετίζονται με τον προσδιορισμό του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης ενισχύσεων οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που ενδέχεται να μην είναι σε θέση να αποπληρώσουν το δάνειο, ο ανωτέρω κανόνας είναι σκόπιμο να μην εφαρμόζεται σε τέτοιου είδους επιχειρήσεις.
- (17) Οι ενισχύσεις που συνίστανται σε εισφορά κεφαλαίου δεν θα πρέπει να θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, εκτός αν το συνολικό ποσό της κρατικής εισφοράς κεφαλαίου δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Οι ενισχύσεις που συνίστανται σε μέτρα χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου με τη μορφή επενδύσεων μετοχικού ή οιονει μετοχικού κεφαλαίου, όπως αναφέρεται στις κατευθυντήριες γραμμές για τη χρηματοδότηση υψηλού κινδύνου⁽²⁾, δεν πρέπει να θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, εκτός εάν το οικείο μέτρο παρέχει κεφάλαια που δεν υπερβαίνουν το ανώτατο όριο που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.
- (18) Οι ενισχύσεις που συνίστανται σε εγγυήσεις, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας για χρηματοδότηση υψηλού κινδύνου υπό μορφή εγγυήσεων, θα πρέπει να θεωρούνται διαφανείς εάν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί με βάση τις προμήθειες ασφαλούς λιμένα που καθορίζονται σε ανακοίνωση της Επιτροπής για το αντίστοιχο είδος της σχετικής επιχείρησης⁽³⁾. Προκειμένου να απλουστευτεί η εξέταση των εγγυήσεων μικρής διάρκειας για την εξασφάλιση σχετικά μικρού δανείου σε ποσοστό μέχρι 80 %, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει σαφή κανόνα που να εφαρμόζεται εύκολα και να λαμβάνει υπόψη τόσο το ποσό του υποκείμενου δανείου όσο και τη διάρκεια της εγγύησης. Αυτός ο κανόνας δεν θα πρέπει να ισχύει για εγγυήσεις επί υποκείμενων πράξεων που δεν αποτελούν δάνειο, όπως είναι οι εγγυήσεις για συναλλαγές με αντικείμενο μετοχικό κεφάλαιο. Όταν η εγγύηση δεν υπερβαίνει το 80 % του υποκείμενου δανείου, το καλυπτόμενο από την εγγύηση ποσό δεν υπερβαίνει το 1 500 000 ευρώ και η διάρκεια της εγγύησης δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη, το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της εγγύησης μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν υπερβαίνει το

(1) Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης (ΕΕ C 14 της 19.1.2008, σ. 6).

(2) Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται για την προώθηση των επενδύσεων επιχειρηματικών κεφαλαίων σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΕΕ C 194 της 18.8.2006, σ. 2).

(3) Παραδείγματος χάρη, ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων (ΕΕ C 155 της 20.6.2008, σ. 10).

ανώτατο όριο που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Το ίδιο ισχύει όταν η εγγύηση δεν υπερβαίνει το 80 % του υποκείμενου δανείου, το καλυπτόμενο από την εγγύηση ποσό δεν υπερβαίνει τις 750 000 ευρώ και η διάρκεια της εγγύησης δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν μέθοδο υπολογισμού του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης των εγγυήσεων, η οποία έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή δυνάμει άλλου κανονισμού της Επιτροπής του τομέα των κρατικών ενισχύσεων που ίσχυε κατά το χρόνο της κοινοποίησης και έχει εγκριθεί από την Επιτροπή ως σύμφωνη με την ανακοίνωση περί εγγυήσεων ή άλλη μεταγενέστερη σχετική ανακοίνωση, υπό την προϋπόθεση ότι η εγκεκριμένη μέθοδος περιλαμβάνει ρητή πρόβλεψη για το είδος της εγγύησης και το είδος της συγκεκριμένης υποκείμενης πράξης για την οποία πρόκειται, στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Λόγω των δυσχερειών που σχετίζονται με τον προσδιορισμό του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης ενισχύσεων οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που ενδέχεται να μην είναι σε θέση να αποπληρώσουν το δάνειο, ο ανωτέρω κανόνας είναι σκόπιμο να μην εφαρμόζεται σε τέτοιου είδους επιχειρήσεις.

- (19) Όταν καθεστώς ενισχύσεων ήσσονος σημασίας εφαρμόζεται μέσω ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, θα πρέπει να εξασφαλίζεται ότι οι τελευταίοι δεν λαμβάνουν καμία κρατική ενίσχυση. Ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί, για παράδειγμα, με την υποχρέωση των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών που επωφελούνται από κρατική εγγύηση να καταβάλλουν προμήθεια ανταποκρινόμενη σε όρους ελεύθερης αγοράς ή να μετακυλύουν πλήρως το όφελος που τυχόν αποκομίζουν στους τελικούς δικαιούχους, ή με την τήρηση του ανώτατου ορίου που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας και άλλες προϋποθέσεις του παρόντος κανονισμού και στο επίπεδο των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών.
- (20) Μετά από κοινοποίηση κράτους μέλους, η Επιτροπή δύναται να εξετάζει κατά πόσο ένα μέτρο που δεν συνίσταται σε επιχορήγηση, δάνειο, εγγύηση, εισφορά κεφαλαίου ή μέτρο χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου με τη μορφή επένδυσης μετοχικού ή οιονεί μετοχικού κεφαλαίου οδηγεί σε ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης που δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο το οποίο ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, με αποτέλεσμα να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- (21) Η Επιτροπή έχει καθήκον να διασφαλίζει ότι οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων τηρούνται και σύμφωνα με την αρχή της συνεργασίας που ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση τα κράτη μέλη οφείλουν να διευκολύνουν την εκπλήρωση αυτού του καθήκοντος, θεσπίζοντας τους αναγκαίους μηχανισμούς που διασφαλίζουν ότι το συνολικό ποσό ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται σε μία ενιαία επιχείρηση βάσει του κανόνα για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας δεν υπερβαίνει το συνολικό ανώτατο επιτρεπτό όριο. Για τον σκοπό αυτό, όταν χορηγούν ενίσχυση ήσσονος σημασίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενημερώνουν την ενδιαφερόμενη επιχείρηση σχετικά με το ποσό της χορηγούμενης ενίσχυσης ήσσονος σημασίας και για το γεγονός ότι η ενίσχυση θεωρείται ήσσονος σημασίας με ρητή αναφορά στον παρόντα κανονισμό. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν την υποχρέωση παρακολούθησης των χορηγούμενων ενισχύσεων ώστε να εξασφαλίζεται ότι αυτές δεν υπερβαίνουν τα σχετικά ανώτατα όρια και ότι

τηρούνται οι κανόνες σώρευσης. Για να συμμορφωθεί προς την υποχρέωση αυτή, πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης, το οικείο κράτος μέλος πρέπει να λαμβάνει από την επιχείρηση δήλωση σχετικά με τυχόν άλλες ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό ή από άλλες κανονιστικές ρυθμίσεις για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, τις οποίες έλαβε κατά το συγκεκριμένο οικονομικό έτος και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη. Εναλλακτικά, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα κατάρτισης κεντρικού μητρώου με πλήρεις πληροφορίες σχετικά με τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχουν χορηγηθεί, φροντίζοντας καμία νέα ενίσχυση να μην υπερβεί το σχετικό ανώτατο όριο.

- (22) Πριν από τη χορήγηση ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, τα κράτη μέλη πρέπει να ελέγχουν ότι η νέα ενίσχυση ήσσονος σημασίας δεν θα οδηγήσει σε υπέρβαση του ανώτατου ορίου για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στο οικείο κράτος μέλος και ότι τηρούνται οι άλλες προϋποθέσεις του παρόντος κανονισμού.
- (23) Λαμβανομένης υπόψη της πείρας που έχει αποκτήσει η Επιτροπή, και ιδίως της συχνότητας με την οποία είναι εν γένει αναγκαίο να αναθεωρείται η πολιτική για τις κρατικές ενισχύσεις, είναι σκόπιμο να περιοριστεί η περίοδος εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Σε περίπτωση λήξης του παρόντος κανονισμού χωρίς παράταση της ισχύος του, θα πρέπει να παρασχεθεί στα κράτη μέλη περίοδος προσαρμογής έξι μηνών για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που υπάγονται στον παρόντα κανονισμό.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις σε όλους τους τομείς, εκτός από:
- α) ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, που εμπίπτουν στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου ⁽¹⁾.
  - β) ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων·
  - γ) ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
    - i) όπου το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα τέτοιων προϊόντων που πωλούνται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις,
    - ii) όπου η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς·
  - δ) ενισχύσεις για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, ιδίως δε ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα·
  - ε) ενισχύσεις για τις οποίες τίθεται ως όρος η χρήση εγχώριων αγαθών αντί των εισαγόμενων.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 1999, για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (ΕΕ L 17 της 21.1.2000, σ. 22).

2. Στην περίπτωση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς οι οποίοι αναφέρονται στα στοιχεία α), β) ή γ) της παραγράφου 1 και δραστηριοποιούνται επίσης σε έναν ή περισσότερους από τους τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού ή ασκούν άλλες δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε ενισχύσεις χορηγούμενες στους τελευταίους αυτούς τομείς ή δραστηριότητες, υπό την προϋπόθεση ότι τα οικεία κράτη μέλη διασφαλίζουν, με κατάλληλα μέσα, όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή η διάκριση του κόστους, ότι οι δραστηριότητες στους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού δεν τυγχάνουν ενίσχυσης ήσσονος σημασίας που χορηγείται δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 2

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού νοούνται ως:
  - α) «γεωργικά προϊόντα» τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα I της Συνθήκης, με εξαίρεση τα προϊόντα αλείας και υδατοκαλλιέργειας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000·
  - β) «μεταποίηση γεωργικών προϊόντων» κάθε επέμβαση επί γεωργικού προϊόντος από την οποία προκύπτει επίσης γεωργικό προϊόν, με εξαίρεση τις εργασίες εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης που είναι απαραίτητες για την προετοιμασία προϊόντος ζωικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη του πώληση·
  - γ) «εμπορία γεωργικών προϊόντων» η κατοχή ή η έκθεση με σκοπό την πώληση, την προσφορά προς πώληση, την παράδοση ή οποιονδήποτε άλλον τρόπο διάθεσης στην αγορά, με εξαίρεση την πρώτη πώληση από μέρους πρωτογενούς παραγωγού σε μεταπωλητές ή μεταποιητικές επιχειρήσεις και κάθε δραστηριότητα η οποία προετοιμάζει το προϊόν για μια τέτοια πρώτη πώληση· η πώληση από μέρους πρωτογενούς παραγωγού προς τελικούς καταναλωτές λογίζεται ως εμπορία αν πραγματοποιείται σε χωριστό και ειδικό για τον σκοπό αυτό χώρο.
2. Στην «ενιαία επιχείρηση» περιλαμβάνονται, για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:
  - α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·
  - β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·
  - γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·
  - δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) του πρώτου εδαφίου με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης ενιαία επιχείρηση.

Άρθρο 3

Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

1. Τα μέτρα ενίσχυσης που πληρούν το σύνολο των κριτηρίων που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό θεωρείται ότι δεν ανταποκρίνονται στο σύνολο των κριτηρίων του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης και, συνεπώς, δεν υπόκεινται στην υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης.

2. Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται ανά κράτος μέλος σε μία ενιαία επιχείρηση δεν υπερβαίνει το ποσό των 200 000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών.

Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται ανά κράτος μέλος σε μία ενιαία επιχείρηση που εκτελεί οδικές εμπορευματικές μεταφορές για λογαριασμό τρίτων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 100 000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών. Αυτές οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται για την απόκτηση οχημάτων οδικών εμπορευματικών μεταφορών.

3. Εάν μια επιχείρηση εκτελεί οδικές εμπορευματικές μεταφορές για λογαριασμό τρίτων, και ασκεί και άλλες δραστηριότητες για τις οποίες ισχύει το ανώτατο όριο των 200 000 ευρώ, θα ισχύει το ανώτατο όριο των 200 000 ευρώ για την επιχείρηση, με την προϋπόθεση ότι το οικείο κράτος μέλος μεριμνά, με κατάλληλα μέσα όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή η διάκριση των στοιχείων του κόστους, ούτως ώστε η στήριξη της δραστηριότητας των οδικών εμπορευματικών μεταφορών να μην υπερβαίνει το ποσό των 100 000 ευρώ και να μη χρησιμοποιείται ενίσχυση ήσσονος σημασίας για την απόκτηση οχημάτων οδικών εμπορευματικών μεταφορών.

4. Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας θεωρείται ότι χορηγείται κατά τον χρόνο παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό νομικό καθεστώς ανεξάρτητα από την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης ήσσονος σημασίας στην επιχείρηση.

5. Τα ανώτατα όρια που προβλέπονται στην παράγραφο 2 ισχύουν ανεξαρτήτως της μορφής της ενίσχυσης ήσσονος σημασίας ή του επιδιωκόμενου στόχου και του κατά πόσον η ενίσχυση που χορηγείται από το οικείο κράτος μέλος χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει με πόρους ενωσιακής προέλευσης. Η χρονική περίοδος των τριών οικονομικών ετών καθορίζεται με βάση το οικονομικό έτος όπως αυτό εφαρμόζεται από την οικεία επιχείρηση στο εκάστοτε κράτος μέλος.

6. Για τους σκοπούς των ανώτατων ορίων που καθορίζονται στην παράγραφο 2 οι ενισχύσεις εκφράζονται ως επιχορήγηση σε μετρητά. Σε όλες τις περιπτώσεις χρησιμοποιούνται ακαθάριστα ποσά, δηλαδή πριν αφαιρεθεί ο οποιοσδήποτε φόρος ή άλλη επιβάρυνση. Εάν η ενίσχυση χορηγείται με μορφή άλλη από την επιχορήγηση, ως ποσό της ενίσχυσης λογίζεται το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησής της.

Οι ενισχύσεις που καταβάλλονται σε δόσεις ανάγονται στην αξία τους κατά το χρόνο της χορήγησής τους. Το επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την αναγωγή είναι το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά τον χρόνο χορήγησής της ενίσχυσης.

7. Όταν σημειωθεί υπέρβαση του σχετικού ανώτατου ορίου που ορίζεται στην παράγραφο 2 με τη χορήγηση νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, κανένα τμήμα της εν λόγω νέας ενίσχυσης δεν δύναται να υπαχθεί στο ευεργέτημα του παρόντος κανονισμού.

8. Σε περίπτωση συγχωνεύσεων ή εξαγορών, όλες οι προηγούμενες ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχουν ήδη χορηγηθεί σε οποιαδήποτε από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη για να προσδιοριστεί κατά πόσο η νέα ενίσχυση ήσσονος σημασίας στη νέα ή στην εξαγοράζουσα επιχείρηση υπερβαίνει το σχετικό ανώτατο όριο. Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που είχαν χορηγηθεί νομίμως πριν από τη συγχώνευση ή την εξαγορά παραμένουν νόμιμες.

9. Αν μια επιχείρηση διασπαστεί σε δύο ή περισσότερες χωριστές επιχειρήσεις, η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκε πριν από τη διάσπαση καταλογίζεται στην επιχείρηση που έλαβε αυτή την ενίσχυση, η οποία είναι κατά κανόνα η επιχείρηση που ανέλαβε τις δραστηριότητες για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η ενίσχυση ήσσονος σημασίας. Εάν ο εν λόγω καταλογισμός δεν είναι δυνατός, οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας πρέπει να κατανέμονται αναλογικά με βάση τη λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων των νέων επιχειρήσεων κατά την πραγματική ημερομηνία της διάσπασης.

Άρθρο 4

Υπολογισμός ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται μόνο στις ενισχύσεις ως προς τις οποίες είναι δυνατόν να υπολογιστεί εκ των προτέρων με ακρίβεια το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης χωρίς να είναι αναγκαία εκτίμηση κινδύνου («διαφανείς ενισχύσεις»).

2. Οι ενισχύσεις υπό μορφή επιχορηγήσεων ή επιδοτήσεων επιτοκίου θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

3. Οι ενισχύσεις υπό μορφή δανείου θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις ήσσονος σημασίας εάν:

α) ο δικαιούχος δεν έχει υπαχθεί σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας ούτε πληροί τις προϋποθέσεις με βάση την εγχώρια νομοθεσία στην οποία υπόκειται για να υπαχθεί σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας κατόπιν αιτήσεως των δανειστών του. Στην περίπτωση των μεγάλων επιχειρήσεων, ο δικαιούχος πρέπει να βρίσκεται σε κατάσταση αντίστοιχη προς κατάταξη πιστοληπτικής ικανότητας τουλάχιστον Β- και

β) το δάνειο εξασφαλίζεται με ασφάλειες που καλύπτουν τουλάχιστον το 50 % του δανείου και το ποσό του δανείου ανέρχεται είτε σε 1 000 000 ευρώ (ή 500 000 ευρώ για επιχειρήσεις που εκτελούν οδικές εμπορευματικές μεταφορές) για διάστημα πέντε ετών είτε σε 500 000 ευρώ (ή 250 000 ευρώ για επιχειρήσεις που εκτελούν οδικές εμπορευματικές μεταφορές) για διάστημα δέκα ετών· εάν ένα δάνειο είναι χαμηλότερο από τα ποσά αυτά και/ή χορηγείται για περίοδο μικρότερη από πέντε ή δέκα έτη αντίστοιχα, το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης του εν λόγω δανείου υπολογίζεται ως αναλογικό μερίδιο του σχετικού ανώτατου ορίου που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2· ή

γ) το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί με βάση το επιτόκιο αναφοράς που ισχύει κατά τον χρόνο της χορήγησης.

4. Οι ενισχύσεις υπό μορφή εισφοράς κεφαλαίου θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις ήσσονος σημασίας μόνο εάν το συνολικό ποσό της κρατικής εισφοράς δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

5. Οι ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε μέτρα χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου με τη μορφή επενδύσεων μετοχικού ή οιονεί μετοχικού κεφαλαίου, θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις ήσσονος σημασίας μόνο εάν τα κεφάλαια που παρέχονται σε μια ενιαία επιχείρηση δεν υπερβαίνουν το ανώτατο όριο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας.

6. Οι ενισχύσεις υπό μορφή εγγυήσεων λογίζονται ως διαφανείς ενισχύσεις ήσσονος σημασίας εάν:

α) ο δικαιούχος δεν έχει υπαχθεί σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας ούτε πληροί τις προϋποθέσεις με βάση την εγχώρια νομοθεσία στην οποία υπόκειται για να υπαχθεί σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας κατόπιν αιτήσεως των δανειστών του. Στην περίπτωση των μεγάλων επιχειρήσεων, ο δικαιούχος πρέπει να βρίσκεται σε κατάσταση αντίστοιχη προς κατάταξη πιστοληπτικής ικανότητας τουλάχιστον Β- και

β) η εγγύηση δεν υπερβαίνει το 80 % του υποκείμενου δανείου και είτε το ποσό που καλύπτεται από την εγγύηση είναι 1 500 000 ευρώ (ή 750 000 ευρώ για επιχειρήσεις που εκτελούν οδικές εμπορευματικές μεταφορές) και η διάρκεια της εγγύησης είναι πέντε έτη, είτε το ποσό που καλύπτεται από την εγγύηση είναι 750 000 ευρώ (ή 375 000 ευρώ για επιχειρήσεις που εκτελούν οδικές εμπορευματικές μεταφορές) και η διάρκεια της εγγύησης είναι δέκα έτη. Εάν το ποσό που καλύπτεται από την εγγύηση είναι χαμηλότερο από τα προαναφερθέντα ποσά και/ή η εγγύηση χορηγείται για περίοδο μικρότερη από πέντε ή δέκα έτη αντίστοιχα, το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της εν λόγω εγγύησης υπολογίζεται ως αναλογικό μερίδιο του σχετικού ανώτατου ορίου που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2· ή

γ) το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί με βάση τις προμήθειες ασφαλούς λιμένα που καθορίζονται σε σχετική ανακοίνωση της Επιτροπής, ή

δ) πριν τεθεί σε εφαρμογή,

i) η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης της εγγύησης έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή, δυνάμει άλλου κανονισμού της Επιτροπής στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων ο οποίος ίσχυε κατά τον χρόνο της κοινοποίησης και είχε εγκριθεί από την Επιτροπή ως σύμφωνη με την ανακοίνωση περί εγγυήσεων ή άλλη μεταγενέστερη σχετική ανακοίνωση, και

ii) η εγκεκριμένη μέθοδος περιλαμβάνει ρητή πρόβλεψη για το είδος της εγγύησης και το είδος της συγκεκριμένης υποκείμενης πράξης για την οποία πρόκειται στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

7. Ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε άλλες πράξεις θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις ήσσονος σημασίας εάν η πράξη προβλέπει οροφή με την οποία διασφαλίζεται η μη υπέρβαση του σχετικού ανώτατου ορίου.

Άρθρο 5

Σώρευση

1. Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει του παρόντος κανονισμού μπορούν να σωρευούνται με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 360/2012 της Επιτροπής⁽¹⁾ μέχρι το ανώτατο όριο που καθορίζεται στον εν λόγω κανονισμό. Μπορούν να σωρευούνται με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει άλλων κανονισμών για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας μέχρι το σχετικό ανώτατο όριο που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.

2. Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή. Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες δεν χορηγούνται για συγκεκριμένες επιλέξιμες δαπάνες ή δεν μπορούν να αποδοθούν σε συγκεκριμένες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρευούνται με άλλες κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφασης που έχει εκδώσει η Επιτροπή.

Άρθρο 6

Παρακολούθηση

1. Όταν ένα κράτος μέλος σκοπεύει να χορηγήσει σε κάποια επιχείρηση ενίσχυση ήσσονος σημασίας σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, την ενημερώνει εγγράφως σχετικά με το ενδεχόμενο ποσό της ενίσχυσης, που πρέπει να εκφράζεται σε όρους ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης, και διευκρινίζει ότι πρόκειται για ενίσχυση ήσσονος σημασίας παραπέμποντας ρητά στον παρόντα κανονισμό και αναφέροντας τον τίτλο και τα στοιχεία δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Σε περίπτωση που μια ενίσχυση ήσσονος σημασίας δυνάμει του παρόντος κανονισμού χορηγείται σε περισσότερες επιχειρήσεις βάσει συγκεκριμένου καθεστώτος και οι εν λόγω επιχειρήσεις λαμβάνουν διαφορετικά ποσά ενίσχυσης βάσει του καθεστώτος αυτού, το οικείο κράτος μέλος δύναται να επιλέξει να εκπληρώσει την ανωτέρω υποχρέωση γνωστοποιώντας στις επιχειρήσεις το καθορισμένο ποσό που αντιστοιχεί στο μέγιστο ποσό ενίσχυσης το οποίο προβλέπεται να χορηγηθεί βάσει του συγκεκριμένου καθεστώτος. Στην περίπτωση αυτή, αυτό το καθορισμένο ποσό λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να εξακριβωθεί κατά πόσον η ενίσχυση έχει φθάσει το σχετικό ανώτατο όριο που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2. Πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης, το οικείο κράτος μέλος φροντίζει επίσης να λάβει από την αποδέκτρια επιχείρηση δήλωση, σε έγγραφη ή ηλεκτρονική μορφή, για οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση ήσσονος σημασίας την οποία έλαβε η οικεία επιχείρηση βάσει του παρόντος κανονισμού ή άλλων κανονισμών για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας κατά τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη και κατά το τρέχον οικονομικό έτος.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 360/2012 της Επιτροπής, της 25ης Απριλίου 2012, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΕΕ L 114 της 26.4.2012, σ. 8).

2. Όταν ένα κράτος μέλος έχει καταρτίσει κεντρικό μητρώο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας το οποίο περιέχει πλήρεις πληροφορίες σχετικά με όλες τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχουν χορηγηθεί από οποιαδήποτε αρχή του εν λόγω κράτους μέλους, η παράγραφος 1 παύει να εφαρμόζεται από τη στιγμή κατά την οποία το μητρώο καλύπτει περίοδο τριών οικονομικών ετών.

3. Τα κράτη μέλη χορηγούν νέα ενίσχυση ήσσονος σημασίας σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, μόνο αφού εξακριβώσουν ότι η ενίσχυση αυτή δεν αυξάνει το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που έχουν χορηγηθεί στην οικεία επιχείρηση σε επίπεδο που υπερβαίνει το σχετικό ανώτατο όριο που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 και ότι τηρούνται όλοι οι όροι που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

4. Τα κράτη μέλη καταγράφουν και συγκεντρώνουν όλες τις πληροφορίες που σχετίζονται με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Τα εν λόγω αρχεία περιέχουν όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για να αποδειχθεί ότι έχουν τηρηθεί οι όροι του παρόντος κανονισμού. Τα αρχεία που αφορούν μεμονωμένες ενισχύσεις ήσσονος σημασίας πρέπει να διατηρούνται επί 10 οικονομικά έτη από την ημερομηνία κατά την οποία χορηγήθηκε η ενίσχυση. Τα αρχεία που αφορούν καθεστώς ενισχύσεων ήσσονος σημασίας πρέπει να διατηρούνται επί 10 οικονομικά έτη από την ημερομηνία χορήγησης της τελευταίας μεμονωμένης ενίσχυσης δυνάμει του καθεστώτος.

5. Μετά από γραπτή αίτηση της Επιτροπής, το οικείο κράτος μέλος παρέχει στην Επιτροπή, εντός 20 εργάσιμων ημερών ή εντός μεγαλύτερης προθεσμίας που ορίζεται στην αίτηση, όλες τις πληροφορίες που η Επιτροπή θεωρεί αναγκαίες για να εκτιμήσει εάν έχουν τηρηθεί οι όροι του παρόντος κανονισμού, ιδίως όσον αφορά το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού και βάσει άλλων κανονισμών σχετικά με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχει λάβει συγκεκριμένη επιχείρηση.

Άρθρο 7

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε ενισχύσεις οι οποίες έχουν χορηγηθεί πριν από την έναρξη ισχύος του, εφόσον η εκάστοτε ενίσχυση πληροί όλες τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Τυχόν ενισχύσεις οι οποίες δεν πληρούν τις εν λόγω προϋποθέσεις θα εξετάζονται από την Επιτροπή με βάση τα σχετικά πλαίσια κανόνων, κατευθυντήριες γραμμές και ανακοινώσεις.

2. Κάθε μεμονωμένη ενίσχυση ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκε μεταξύ της 2ας Φεβρουαρίου 2001 και της 30ής Ιουνίου 2007 και η οποία πληροί τους όρους του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 69/2001 λογίζεται ως μη ανταποκρινόμενη στο σύνολο των κριτηρίων του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης και συνεπώς ισχύει γι' αυτήν απαλλαγή από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης.

3. Κάθε μεμονωμένη ενίσχυση ήσσονος σημασίας η οποία χορηγείται μεταξύ της 1ης Ιανουαρίου 2007 και της 30ής Ιουνίου 2014 και η οποία πληροί τους όρους του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1998/2006 λογίζεται ως μη ανταποκρινόμενη στο σύνολο των κριτηρίων του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης και συνεπώς ισχύει γι' αυτήν απαλλαγή από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης.

4. Κατά τη λήξη της περιόδου ισχύος του παρόντος κανονισμού, κάθε καθεστώς ενισχύσεων ήσσονος σημασίας το οποίο πληροί τους όρους του παρόντος κανονισμού εξακολουθεί να καλύπτεται από τον παρόντα κανονισμό για ένα περαιτέρω εξάμηνο.

Άρθρο 8

Έναρξη ισχύος και περίοδος εφαρμογής

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2014.

Εφαρμόζεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2020.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 18 Δεκεμβρίου 2013.

Για την Επιτροπή
Ο Πρόεδρος
José Manuel BARROSO
